UNIVERSITAIR FORENSISCH CENTRUM

JAARVERSLAG 2025

Behandeling & Begeleiding van daders van seksueel misbruik

Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute
University of Antwerp

UZA

Dit jaarverslag werd opgesteld door het Universitair Forensisch Centrum (UFC) in opdracht van de FOD Justitie.

Afgeleverd op: 31.03.2026
Verantwoordingsperiode: 01.01.2025-31.12.2025

VOORWOORD

Geachte lezer

De financiële injectie van het federaal Ministerie van Volksgezondheid en de Vlaamse Ministeries van Welzijn en van Justitie en Handhaving, naast de structurele financiering vanuit de Federale Overheid Justitie, hebben ervoor gezorgd dat het UFC in het jaar 2025 een volwaardig basisaanbod kon blijven aanbieden. Daarnaast zal u in het jaarverslag kunnen lezen dat we meer hebben kunnen inzetten op het geven van opleidingen op maat, de implementatie van specifieke risicotaxatie voor zedenplegers in het netwerk, forensische intervisies en het bieden van rechtstreekse ondersteuning aan onze partners van het samenwerkingsakkoord door middel van consult- en adviesvragen, het overlegplatform voor de gespecialiseerde voorzieningen, etc. Gezien deze (wederom) tijdelijke financiering in 2025, hopen we bij het schrijven van dit voorwoord opnieuw dat er snel een structurele oplossing voor de financieringsproblemen komt, dit samen met de hervorming van het Samenwerkingsakkoord.

Een terugblik op de activiteiten van het Vlaams steuncentrum in 2025 leert ons dat we weer zijn teruggekeerd naar de situatie zoals voor onze noodzakelijke aanmeldingsstop in 2024, ten gevolge van de financiële problemen, en de beleidskeuzes daaraan gekoppeld. Het valt op dat bij de consultvragen meer justitiële partners ons vinden, zowel de justitiehuizen als de psychosociale diensten (PSD) uit de gevangenis komen meer bij ons terecht. Dit kan worden verklaard door de grotere focus op opleidingen en intervisie aan hen. Opvallend is ook de duidelijke stijging in vragen vanuit het onderwijs, dit wijst op meer maatschappelijke aandacht voor de problematiek. Opmerkelijk in 2025 is echter dat blijkt dat de gespecialiseerde behandelcentra, zowel ambulant als residentieel, minder hun weg lijken te vinden. Een mogelijke verklaring kan zijn dat we meer inzetten op structurele overlegmomenten en forensische intervisies met deze partners. Tot slot merken we op dat er nog steeds vele vragen komen van partners die niet tot het samenwerkingsakkoord behoren, de nood in het reguliere landschap voor ondersteuning en opleiding blijft bijgevolg groot.

Als steuncentrum hebben we verder in het jaar 2025 blijvend ingezet op aanwezigheid in de media, op nationale en internationale congressen, het geven van presentaties en opleiding en publicaties. Naast dit wetenschappelijk werk wilden we ook een frisse blik werpen op onze visibiliteit in het landschap; we ontwikkelden een nieuwe website, logo en huisstijl voor het UFC en werkten hard aan de aankomende publicatie begin 2026 van ons ‘casusboek: seksueel grensoverschrijdend gedrag’. Tot slot werden grotere projecten afgerond, zoals het Europese PROTECH-project en onze betrokkenheid in andere internationale projecten.

Wat betreft de activiteiten van ons behandelcentrum zien we een gelijk aantal intakes maar in verhouding meer opgestarte behandeldossiers. De consultaties zijn daarnaast ook duidelijk toegenomen, de aandacht op ons klinisch centrum nam dus toe. Echter worstelt het UFC jammer genoeg opnieuw met een wachtlijst van meerdere maanden. In 2025 kwamen opmerkelijk meer aanmeldingen vanuit justitiële partners, in verhouding namen minder patiënten op eigen initiatief contact op. Dit kan ook iets zeggen over de onderliggende problematieken. Zo zagen we onder andere een duidelijke daling in de hyperseksuele problematieken. Met betrekking tot de probleemgedragingen en diagnoses zien we gelijkaardige problematieken dan vorige jaren: Vooral pedoseksualiteit en -filie,

efeboseksualiteit en -filie en kindermisbruik toonden de hoogste frequenties, maar ook exhibitionisme is voorkomend. In 2025 zagen we ook minder ‘typische’ parafilieën zoals necrofilie en coprofilie.

In 2025 mochten we een nieuwe collega-psychologe, Gwen Verschaeve, welkom heten. Daarnaast boden we ook een stage toegepaste psychologie aan en volgden twee psychiaters in opleiding een stage in de forensische psychiatrie, namelijk dr. Jonas Janssens en dr. Stefaan Van Meerbeeck.

Tenslotte hopen we dat dit jaarverslag zal voldoen aan uw verwachtingen en kijken ernaar uit om u te ontmoeten in 2026.

Prof. dr. Kris Goethals
Directeur UFC/
forensisch psychiater

VOORWOORD 2

JAARVERSLAG 2025 1

1. VOORSTELLING VAN HET UFC-TEAM 1

1.1 PERSONALIA 1
1.2 ORGANOGRAM UFC 2025 3
1.3 PRAKTISCHE INFORMATIE 4

2. STEUNTAKEN VAN HET UFC 5

2.1 VERVULLEN VAN EEN CONSULTATIEFUNCTIE 5
2.1.1 CONSULTVRAGEN 5
2.1.2 SECOND OPINIONS EN ADVIESVRAGEN 10
2.1.3 VERTEGENWOORDIGING IN BELEIDS- EN ADVIESORGANEN 11
2.1.4 MEDIA 13
2.2 VERSTREKKEN VAN WETENSCHAPPELIJKE INFORMATIE 16
2.2.1 FORENSISCHE BIBLIOTHEEK 16
2.2.2 WETENSCHAPPELIJKE TIJDSCHRIFTEN 17
2.2.3 JOURNAL CLUB 18
2.2.4 NIEUWSBRIEF VOOR DE FORENSISCHE HULPVERLENER 23
2.2.5 WEBSITE – WWW.UFC.BE 24
2.2.6 HANDBOEK: BEHANDELING VAN SEKSUEEL AFWIJKEND GEDRAG 27
2.2.7 CASUSHANDBOEK: SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG 29
2.3 UITVOEREN VAN WETENSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN 31
2.3.1 PUBLICATIES IN 2025 31
2.3.2 OPLEIDING, VORMINGSMOMENTEN EN CONGRESSEN IN 2025 32
2.3.3 WETENSCHAPPELIJKE EN KLINISCHE STAGES EN MASTERPROEVEN 36
2.3.4 UFC-ONDERZOEKSGROEP 36
2.3.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK 37
2.3.6 BIJGEWOONDE VORMINGSMOMENTEN EN CONGRESSEN 43
2.3.7 PSYCHOTHERAPIEOPLEIDINGEN EN POSTACADEMISCHE VORMINGEN 44
2.4 GEORGANISEERDE OPLEIDINGSMOMENTEN 45
2.4.1 UFC STUDIEDAG - ONLINE SEKSUEEL MISBRUIK: NIEUWE EVOLUTIES EN UITDAGINGEN 45
2.4.2 NL-ATSA STUDIEDAG: DE MANOSPHERE EN SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG: EEN VERKENNING 48
2.4.3 NL-ATSA TRAINING: SAPROF-SO 49
2.4.4 UFC OPEN TRAINING STATIC-STABLE-ACUTE 50
2.4.5 INTERUNIVERSITAIRE POSTACADEMISCHE OPLEIDING (PAVO) 'FORENSISCHE PSYCHOLOGIE EN PSYCHIATRIE' 50
2.4.6 AANBOD OP MAAT 51

2.5 OVERLEG 55
2.5.1 BELEIDSVERGADERING UFC 55
2.5.2 OVERLEG MET DE STEUNCENTRA 56
2.5.3 BEGELEIDINGSCOMITÉ VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD 56
2.5.4 NL-ATSA 57
2.5.5 OVERLEG MET DG EPI FOD JUSTITIE 58
2.5.6 OVERLEG MET DE ANDERE FEDERALE EN VLAAMSE OVERHEDEN 58
2.5.7 TEAMOVERLEG MET EXTERNE PARTNERS 58
2.5.8 CENTRAAL INSTROOMTEAM 58
2.5.9 OVERLEGPLATFORM GESPECIALISEERDE VOORZIENINGEN 59
2.5.10 ANDERE DEELNAMES AAN OVERLEGMOMENTEN MET EXTERNE ORGANISATIES OF VOOR EXTERNE PROJECTEN 59

3. KLINISCHE ACTIVITEITEN 61

3.1. AANGROEI VAN HET PATIENTENBESTAND 61
3.2. PROBLEEMGEDRAG BIJ AANMELDING 64
3.3. GERECHTELIJK STATUUT 69
3.4. VERWIJZERS 71
3.5. GECLASSIFICEERDE STOORNIS 74
3.6. BEWINDVOERING 79

4. BIJKOMENDE PROJECTEN UFC 80

4.1. STOP IT NOW! 80
4.2. PROTECH-PROJECT 84
4.3. PREVENT AND PROTECT THROUGH (2PS) 85
4.4. PROJECT SOCIALE KAART 86
4.5. HET CONTEXTPROJECT: AANBOD VOOR CONTEXTFIGUREN VAN (POTENTIËLE) PLEGERS VAN ZEDENFEITEN 87

BIJLAGEN 89

I. UFC BIBLIOTHEEK IN 2025 89

II. UITNODIGING STUDIEDAG 90

III. SOCIALE KAART - VIJFDE EDITIE 93

1. VOORSTELLING VAN HET UFC-TEAM

1.1 PERSONALIA

Prof. dr. Kris Goethals is directeur van het Universitair Forensisch Centrum (UFC). Hij is psychiater sinds 2000 en deeltijds verbonden aan het UFC. Hij doctoreerde aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2008), is verbonden aan het Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI) en staat in voor het psychiatrisch en wetenschappelijk beleid van het steuncentrum. Hij superviseert ook de arts specialisten in opleiding (ASO) in het UFC.

Dr. Niels Albert, ASO psychiater, startte tijdens het academiejaar 2024-2025 zijn stage bij het UFC voor de periode van zes maanden en zijn stage liep in april 2025 af. Vervolgens werd dr. Jonas Janssens als ASO psychiater aangesteld voor de periode van april tot september 2025. Tot slot, mocht dr. Stefaan Van Meerbeeck zijn stage aanvatten als ASO psychiater in oktober 2025. De ASO psychiater staat in het UFC mee in voor de psychiatrische zorgfunctie en werkt deeltijds in de zorgequipe van de gevangenis van Antwerpen. Het UFC biedt tevens naast elke stageplaats in de zorg van het UFC en de gevangenis steeds een stageplaats aan voor een ASO die werkzaam is bij de psychosociale dienst van de gevangenis van Merksplas. Echter was dit in 2025 niet het geval.

Wim Huys is licentiaat in de klinische psychologie (RUG, 2002) en gedragstherapeut (UGent, 2009). Wim is algemeen coördinator van het UFC. Hij verzorgt het psychotherapeutische luik van het behandelingsaanbod samen met Gwen Verschaeve, master in de klinische psychologie (KU Leuven, 2017) en Tineke Dilliën, licentiaat in de klinische psychologie (RUG, 2002) en gedragstherapeut (UGent, 2013). Tineke is in 2014 gestart met een doctoraat en was daardoor aangesteld aan het CAPRI van de Universiteit Antwerpen tot november 2018. Momenteel neemt ze halftijds een behandelopdracht op in het UFC. Hiernaast verzorgen Gwen Verschaeve en Tineke Dilliën ook het onderzoeks- en vormingsaanbod van het UFC. Alana Schuerwegen, bachelor in de toegepaste psychologie, neemt de psychosociale begeleidingen voor haar rekening. In 2018 startte ze met een onderzoek naar psychologische drijfveren bij BDSM-participanten. Minne De Boeck is master in de criminologische wetenschappen en conflict & developmentstudies (RUG, 2012) en staat in voor de coördinatie van het steuncentrum. Ze organiseert het opleidings- en vormingsaanbod en geeft tevens opleidingen, voert verschillende beleids- en steunopdrachten uit, werkt rond preventie en draagt bij aan de intakes, risicotaxatie en adviezen in het behandelcentrum. Sinds mei 2017 is ze ook projectverantwoordelijke voor 'Stop it Now!', een project ter preventie van seksueel kindermisbruik. Minne De Boeck en Alana Schuerwegen zijn tevens samen verantwoordelijk voor de implementatie van specifieke risicotaxatie-instrumenten bij seksuele daders in Vlaanderen. Larissa Van Puyvelde is master in de criminologische wetenschappen (UGent, 2022) en startte oorspronkelijk als stagiaire bij het UFC. Daarna mocht ze criminologe, Minne De Boeck, gedurende haar afwezigheid vervangen voor de taken van het steuncentrum, alsook het preventieproject Stop it Now! Vlaanderen. Afgelopen jaar rondde ze het

Protech project af, waar ze betrokken was als junior onderzoeker. Annelies Van Looy is medisch secretaresse en staat in voor het secretariaatswerk en het beheer van de bibliotheek.

Prof. dr. Luc Van Gaal en dr. Van Cauwerberghe (neuronendocrinologie) verlenen hun medewerking als extern consulent bij de hormonale behandeling van de patiënten.

Gerechtelijke expertise

Emeritus Professor dr. Paul Cosyns is eredirecteur van het UFC. Hij verzorgde de deskundige adviesfunctie in toepassing van art. 9 bis van de Wet van 29 juni 1964 met het oog op eventueel op te leggen maatregelen. Deze opdracht vond plaats onafhankelijk van de werking van het UFC. Aan het einde van het jaar 2015 werd deze deskundige adviesfunctie stopgezet. In het jaar 2021 startte het UFC de deskundige adviesfunctie opnieuw op, onder begeleiding van Prof. dr. Kris Goethals. Deze adviesfunctie vindt plaats onafhankelijk van de steun- en behandelopdracht van het UFC.

1.2 ORGANOGRAM UFC 2025

Figuur 1: Organogram UFC

1.3 PRAKTISCHE INFORMATIE

Adres:	Universitair Forensisch Centrum Dienst Psychiatrie Universitair Ziekenhuis Antwerpen Drie Eikenstraat 655 B – 2650 Edegem
Telefoon:	03 / 821 34 38
Fax:	03 / 825 16 41
E-mail:	ufc@uza.be
URL:	www.ufc.be

Het UFC secretariaat kan via bovenstaand telefoonnummer bereikt worden op volgende momenten:

Maandag:	08u30 – 12u15
Dinsdag:	08u30 – 12u15 en 13u30 – 16u00
Woensdag:	/
Donderdag:	08u30 – 12u15 en 13u30 – 16u00
Vrijdag:	08u30 – 12u15 en 13u30 – 16u00

Intakegesprekken:	maandag van 8u30 tot 12u
Permanentie consultvragen:	eerste maandag van de maand van 8u30 tot 12u
Bezoek bibliotheek:	na afspraak

Consultatiefunctie steuncentrum:
Zowel via mail/telefoon, als de mogelijkheid om de consultatiefunctie op de multidisciplinaire teamvergadering van het UFC te bespreken, op maandag van 13u – 14u (na afspraak).

E-mail medewerkers	Kris.Goethals@uza.be Minne.DeBoeck@uza.be Wim.Huys@uza.be Tineke.Dilliën@uza.be Liesbeth.Merckx@uza.be Alana.Schuerwegen@uza.be Annelies.VanLooy@uza.be Larissa.VanPuyvelde@uza.be
Website	www.ufc.be
Twitter account	@ufc_be

2. STEUNTAKEN VAN HET UFC

2.1 VERVULLEN VAN EEN CONSULTATIEFUNCTIE

2.1.1 Consultvragen

Het steuncentrum biedt een consultatiefunctie aan in de vorm van een teleconsult en/of een consultgesprek. Het teleconsult houdt in dat de partners van het samenwerkingsakkoord, de forensische en reguliere hulpverlening, studenten en privépersonen telefonisch, per mail, per post of via de website consultvragen kunnen richten aan de medewerkers van het UFC. Een consultvraag kan betrekking hebben op een specifieke casus, een algemene vraag omtrent begeleiding of behandeling, een vraag naar wetenschappelijke achtergrond, juridische en ethische aspecten of algemene praktische informatie met betrekking tot het UFC.

De partners van het samenwerkingsakkoord, de forensische en reguliere hulpverlening hebben de mogelijkheid om hun consultvraag met betrekking tot een casus te verduidelijken in een consultgesprek met de medewerkers van het UFC. Hierbij wordt gevraagd om voorafgaandelijk gegevens, met betrekking tot de specifieke casus, aan het UFC over te maken. Het UFC levert enkel en alleen advies aan de aanvragende dienst en onderneemt geen stappen ten aanzien van derden naar aanleiding van een consultvraag.

In 2025 hebben zowel de partners van het samenwerkingsakkoord als externen regelmatig gebruik gemaakt van de consultatiefunctie van het UFC. De medewerkers van het UFC beantwoordden in totaal 250 consultvragen. Het antwoord werd telefonisch, via e-mail of tijdens een face-to-face gesprek gegeven. Sinds 2015 is er een stijgende lijn op te merken in het aantal beantwoorde consultvragen. In 2022 zagen we een lichte daling in deze cijfers, doch bleven ze in dezelfde stijgende lijn liggen van de jaren voorheen. Tevens resulteerde het jaar 2023 weer in een duidelijke stijging van het aantal consultvragen. Ook in 2024 zien we een lichte daling ten opzichte van 2023. In 2025 blijft het aantal consultvragen stabiel ten opzichte van 2024. De daling die zich inzette na 2023 heeft mogelijk te maken met de financiële onzekerheden van het UFC waardoor bepaalde prioriteiten dienden te worden gemaakt. Sinds 2019 worden ook de second opinion vragen van de PSD, alsook de adviesvragen vanuit de hulpverlening over patiënten geregistreerd omdat deze moeilijk te onderscheiden zijn van andere consultvragen. Dit kan ook een impact hebben op het feit dat de consultvragen sinds 2019 in stijgende lijn zijn geëvolueerd. Verder geeft het aan dat het UFC steeds meer gekend is als steuncentrum en dichter bij het netwerk komt te staan. In onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van het aantal consultvragen doorheen de jaren.

Figuur 2: Jaaroverzicht consultvragen

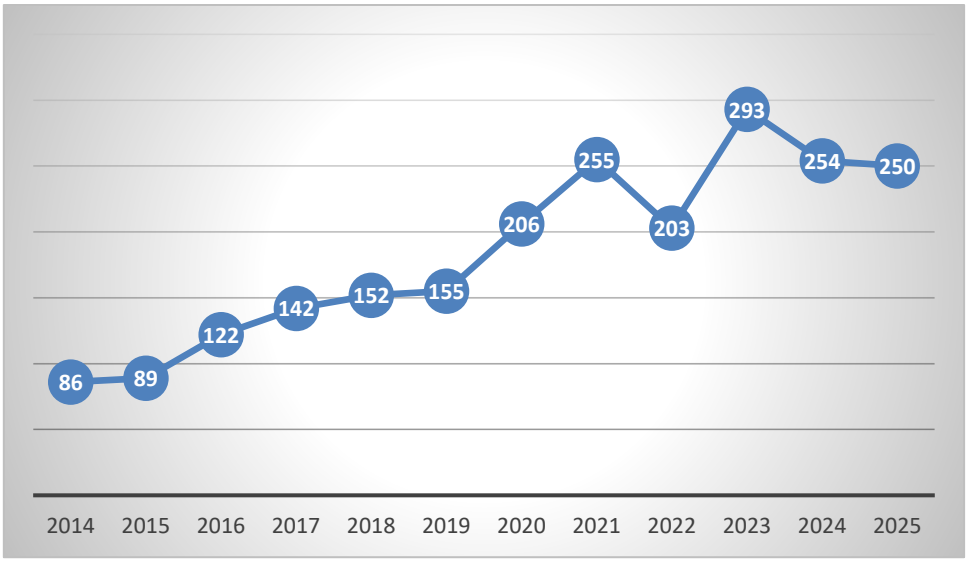

Voor de registratie van de consultvragen werd tot en met 2017 gebruik gemaakt van specifieke registratielijsten. Bij de resultaten van het jaar 2017, zagen we echter dat het grootste aantal consultvragen afkomstig was van aanmelders die niet vermeld werden in de lijst en dus onder 'andere' geclassificeerd werden. Om een beter zicht te krijgen op deze aanmelders, heeft het UFC vanaf het jaar 2018 een nieuw registratieformulier uitgewerkt. Voornamelijk de verschillende behandelvoorzieningen werden meer gespecifieerd. Zo kan worden bekeken vanuit welke hoek de consultvragen komen en in welke mate de consultvragen zich voornamelijk richten op de partners van het samenwerkingsakkoord. In onderstaande tabellen en grafieken wordt een overzicht gegeven van de aanvragers en de inhoud van het consult.

Aanvragers

1. PSD
2. Gespecialiseerde voorzieningen – ambulant
3. Gespecialiseerde voorzieningen – residentieel (APZ Sint-Lucia in Sint-Niklaas, Sint-Amandus in Beernem of Asster in Sint-Truiden)
4. Niet-gespecialiseerde voorzieningen – ambulant (huisarts, privé-therapeut, CGG/CAW,…)
5. Niet-gespecialiseerde voorzieningen – residentieel en beschut wonen (Duffel, Bierbeek,…)
6. Onderwijs
7. Media
8. Gerechtelijke instanties en advocatuur
9. Justitiehuis
10. Stop it Now!
11. Ander (wie?)

Tabel 1: Aanvrager van de consultvraag 2025

Aanvrager	Aantal	%
PSD	37	15
Gespecialiseerde voorzieningen – ambulant	17	7
Gespecialiseerde voorzieningen – residentieel	6	2
Niet-gespecialiseerde voorzieningen – ambulant	16	6
Niet-gespecialiseerde voorzieningen – residentieel	7	3
Onderwijs	32	13
Media	29	12
Gerechtelijke instanties en advocatuur	7	3
Justitiehuis	40	16
Stop it Now!	3	1
Ander	56	22
Totaal	**250**	**100**

Figuur 3: Aanvragers consultvragen 2025

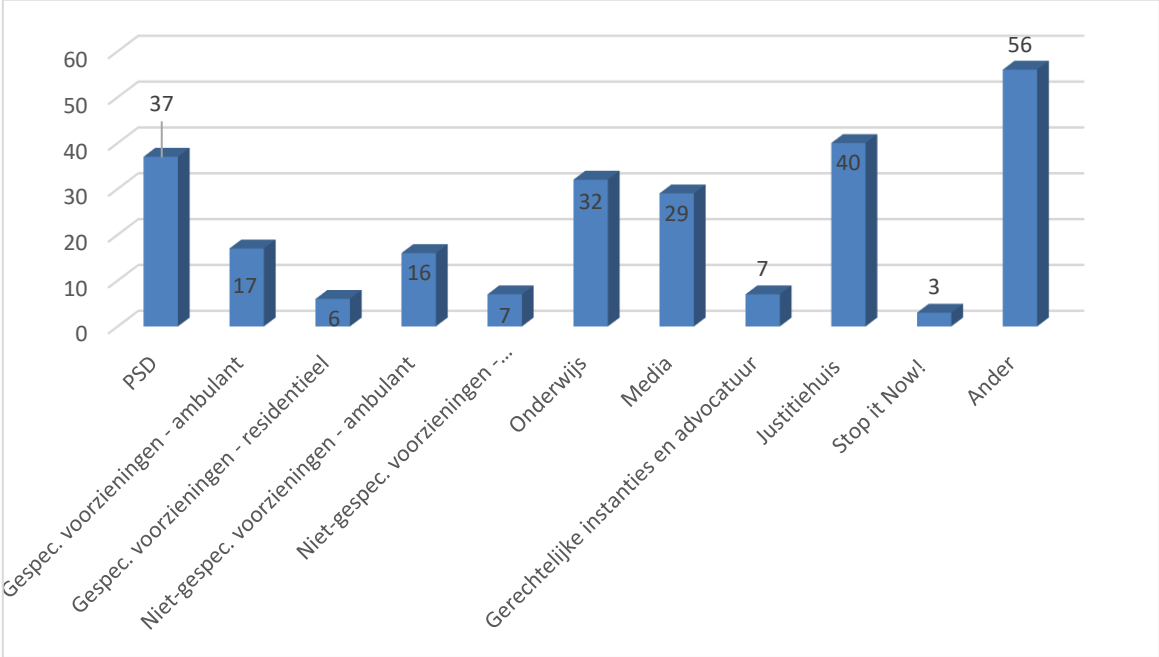

In het jaar 2025 kwamen de meeste vragen niet meer van de media, zoals vorig jaar. Deze daling heeft mogelijk te maken met keuzes in registratie. Soms worden de mediavragen apart geregistreerd als consultvraag, naast de registratie bij het onderdeel 'media'. Wanneer het effectief leidt tot een publicatie wordt het niet altijd als consultvraag geregistreerd. Tevens staat onze criminologe vaak in voor het beantwoorden van mediavragen, zij is een deel van 2025 afwezig geweest. De meeste vragen kwamen in 2025 van 'andere partners' (22%). Dit zijn diensten die niet zijn opgenomen in de vaste lijst zoals: politonele diensten, hulplijnen, interneringslandschap, betrokken organisaties uit het werkveld (Child Focus, Sensoa, Zorgcentrum na Seksueel Geweld, ICRH, SAM vzw, VECK, de overheid, bisdom, Veilig Huis, privé-therapeuten etc.), alsook van particulieren. Daarnaast waren 16% en 15% van de consultvragen respectievelijk afkomstig van de justitiehuizen en de PSD. Aangezien dit partners zijn van het samenwerkingsakkoord, is dit een goed gegeven. De verklaring kan hiervoor gevonden worden bij het feit dat het UFC steuncentrum op structurele basis opleiding, vorming en intervisie voorziet aan deze diensten. Andere opmerkelijkheden zijn de duidelijke stijging in vragen vanuit het onderwijs, dit kan gaan over vormingsvragen, deelname aan onderzoek, wetenschappelijke ondersteuning, etc. en zegt iets over de maatschappelijke aandacht voor de thematiek. Tot slot is een opmerkelijke daling in het aantal vragen vanuit het ambulant gespecialiseerd behandelaanbod merkbaar (van 14% naar 6%). Aangezien zij ook partners vormen in het samenwerkingsakkoord moet deze daling verder worden opgevolgd.

Het preventieproject Stop it Now! werd opgestart in 2017, wat bijgevolg een mogelijke verklaring zou kunnen zijn voor de stijging in het aantal consultvragen vanuit de media en het onderwijs de laatste jaren, en de bijgevolg toegenomen maatschappelijke aandacht. Deze vaststelling ligt in lijn met de ambitie van het UFC om een stem uit te brengen in het maatschappelijk debat over forensische psychiatrie, seksuele delinquentie en de preventie van seksuele delicten. Wat betreft het onderwijs dient het UFC prioriteiten te stellen. Vragen naar interviews en deelname aan onderzoek van lagere- of middelbare school studenten worden bijgevolg meestal niet opgenomen. Tevens worden niet alle opleiding- en vormingsvragen geregistreerd als consultvraag (zie overzicht later in het jaarverslag), terwijl het UFC ook wel op deze manier het onderwijs ondersteunt.

Naast de maatschappelijke opdrachten (media & onderwijs) biedt het UFC voornamelijk ondersteuning aan de ambulante en residentiële zorg, zowel de gespecialiseerde voorzieningen, als de niet-gespecialiseerde voorzieningen voor seksueel afwijkend gedrag. In dit kader valt op te merken dat in 2025 minder gespecialiseerde ambulante behandelcentra de weg hebben gevonden (6%) ten opzichte van 2024 (14%) en 2023 (11%). Vanaf 2022 (6%) kende dit echter een stijgende evolutie. De residentiële gespecialiseerde centra blijven beperkt (2%), ondanks de opstart van het overlegplatform van alle gespecialiseerde voorzieningen, waar ook de residentiële centra aan deelnemen. Dit zou kunnen veranderen wanneer zij ook weldegelijk worden erkend in het samenwerkingsakkoord, zodat zij bevestiging krijgen dat ook zij beroep kunnen doen op het steuncentrum. Wat betreft de niet-gespecialiseerde voorzieningen lijken die ook nog steeds hun weg te vinden, desondanks minder dan vorig jaar. Dit jaar zijn deze consultvragen samen goed voor 9% van het totaal, terwijl dit vorig jaar 14% betrof. Dit zou te maken kunnen hebben met pragmatische keuzes vanuit het UFC om voornamelijk in te zetten op vragen van de diensten waarvoor het steuncentrum gesubsidieerd wordt. Zoals hierboven omschreven is dat ook merkbaar in de stijging met betrekking tot consultvragen vanuit de justitiehuizen en de PSD.

Het UFC krijgt nog steeds heel wat hulpvragen van partners die niet werden opgenomen in het samenwerkingsakkoord. Nieuwe projecten brengen voor het steuncentrum duidelijk nieuwe netwerken en opportuniteiten met zich mee. Het is bovendien voelbaar dat het begeleidings- en behandelnetwerk voor seksuele daders is hertekend en dat niet enkel de partners van het samenwerkingsakkoord ondersteuning nodig hebben in het kader van de begeleiding en behandeling van seksuele daders.

Tabel 2: Inhoud van de consultvraag 2025

Inhoud	Aantal	%
Adviesvraag – vraag naar diagnostiek/behandeling seksuele daders – naar aanleiding van concrete casus	55	22
Adviesvraag – vraag naar diagnostiek/behandeling seksuele daders – algemeen	7	3
Vraag naar sociale kaart	19	8
Beroepsgeheim – privacy – dossiers – deontologie	1	0
Juridische vraag	4	2
Vraag naar medewerking aan wetenschappelijk onderzoek	12	5
Vraag naar vorming/opleidingsmogelijkheden	35	14
Specifieke literatuuraanvraag/bezoek bib/psychodiagnostisch instrumentarium	42	17
Mediavragen	29	12
Beleids- en ondersteuningsvragen	14	6
Andere	32	13
Totaal	**250**	**100**

Figuur 4: Inhoud van de consultvragen 2025

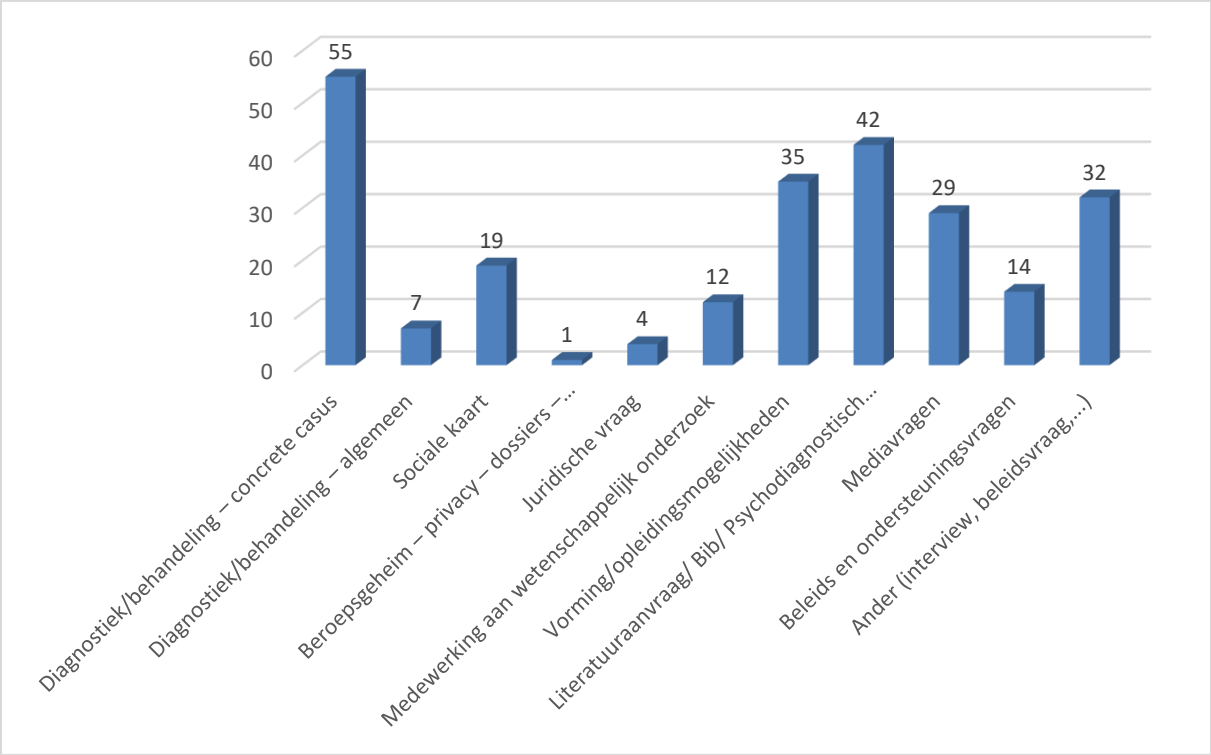

Sinds 2019 hadden de meeste vragen steeds betrekking op de begeleiding/behandeling van een concrete patiënt. Ook in het jaar 2025 lijkt dit het belangrijkste thema te zijn. Sinds 2021 is het aantal specifieke casusvragen opmerkelijk gestegen, wat vooral te wijten lijkt aan de specifieke vragen over de scoring van risicotaxatie in een specifiek dossier. In 2021 betrof dit 23% van de vragen, in 2022 betrof dit 25% van de vragen, in 2023 betrof dit 28% van de vragen, in 2024 opnieuw 23% en in 2025 is dit 22%. Echter is er dit jaar een duidelijke daling merkbaar in de vragen over diagnostiek en behandeling in het algemeen (van 9% naar 3%). De daling in de beleids- en ondersteuningsvragen, die merkbaar was in 2022, blijft van toepassing. Echter wordt niet elke beleidsvraag altijd consistent geregistreerd. Door de vertegenwoordiging in beleidsorganen vervullen we immers ook onze beleidsopdracht, deze worden hier niet in opgenomen (zie '1.1.3 Vertegenwoordiging in beleids- en adviesorganen'). De stijging van de categorie 'ander' die opmerkelijk was in 2022, 2023, heeft zich niet bestendigd in 2024. Echter is de stijging opnieuw merkbaar in 2025. Opnieuw moet opgevolgd worden of op langere termijn een betere categorisatie van de inhoud van de vragen nodig is. Het gaat dan om vragen in verband met aanbevelingen, interviews van media en scholen, opinie, etc. In het jaar 2025 waren er verder nog stijgingen merkbaar bij de literatuuraanvragen en vragen naar wetenschappelijke ondersteuning door middel van publicaties, vormings- en opleidingsvragen. De wetenschappelijke opdrachten, alsook de maatschappelijke opdracht van het steuncentrum, winnen duidelijk aan belang in het netwerk.

2.1.2 Second opinions en adviesvragen

Tijdens het jaar 2025 werd het UFC **9 keer** geconsulteerd in het kader van een second opinion, dit betreft vragen naar een uitvoerig advies in een concrete casus. De meeste vragen komen hierbij van de

psychosociale diensten van de gevangenissen (7), ook één van de justitiehuizen (1), soms werden deze adviesvragen ook gesteld door de reguliere hulpverlening (1). Hierbij gaat het meestal om een psychiatrisch advies of een medicatie-advies. Het advies met betrekking tot de concrete vragen werd na een grondige dossierstudie en multidisciplinair teamoverleg telefonisch en/of per brief doorgegeven. Indien wenselijk werd de betrokken patiënt uitgenodigd voor een consultatie en/of de betrokken behandelaars/adviseurs uitgenodigd voor een overleg.

2.1.3 Vertegenwoordiging in beleids- en adviesorganen

COSA

Ook tijdens het jaar 2025 zetelde het UFC in de stuurgroep van het COSA project (Circles of Support and Accountability), in 2025 enkel uitgevoerd door het CAW van Antwerpen. Minne De Boeck, criminologe van het UFC, nam deel aan de stuurgroepvergadering op 25/04/2025, 26/06/2025 en 6/11/2025. Eind 2025 kregen we echter de bevestiging dat het COSA project niet wordt verdergezet in 2026, zowel niet in Antwerpen als in Brussel, waardoor verdere deelname aan de COSA stuurgroep niet meer op de agenda staat.

Bij nieuwe aanmeldingen was het UFC tevens bereid risicotaxatie uit te voeren, dit met oog op het inschatten van het recidiverisico en het in kaart brengen van relevante risicofactoren. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de risicotaxatie-instrumenten specifiek voor zedenplegers: de STATIC-99R en de STABLE-2007. Het UFC voerde in het jaar 2025 geen risicotaxatie uit voor COSA. De medewerkers van COSA Antwerpen zijn ondertussen grotendeels opgeleid voor het zelf afnemen van risicotaxatie. Deze opleiding werd tevens vormgegeven door het UFC.

Lidmaatschappen en deelname aan besturen, commissies en redacties door prof. dr. Goethals

- Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie, waarbij lid van de Sectie Forensische Psychiatrie
- Voorzitter van de forensische sectie van de European Psychiatric Association
- European Psychiatric Association, waarbij lid van de sectie Psychopathology
- Ghent Group (Task Force for Forensic Psychiatric Education and Training)
- World Psychiatric Association, section Psychiatry, Law and Ethics and Forensic Psychiatry
- Stuurgroep Seminar on Forensic Psychiatry in Europe, München
- Lid van de stuurgroep van het Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI) voor de onderzoekslijn forensische psychiatrie
- Lid van de Editorial Board van het International Journal of Forensic Mental Health
- Lid van de Editorial Board van Criminal Behaviour and Mental Health
- Lid van de Editorial Board van het Journal of Psychiatry and Behaviour Therapy
- Redactielid van het Tijdschrift voor Psychiatrie
- Redactielid Casusboek Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag, Boom

- Coördinator voor de interuniversitaire postacademische vorming (PAVO) forensische psychiatrie en psychologie aan de Universiteit Antwerpen
- Lid van het associatiecomité Universitaire Ziekenhuisdienst Psychiatrie
- Lid van de Academische Directie Universitaire Ziekenhuisdienst Psychiatrie
- Lid van de erkenningscommissie forensische psychiatrie: Agentschap Zorg en Gezondheid
- Bestuurscomité Geestelijke Gezondheidszorg, Ziekenhuis Duffel
- Lid van ATSA, de Association for the Treatment of Sexual Abusers
- Lid van NL-ATSA, de Nederlandstalig vereniging ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag, chapter van het Amerikaanse ATSA (Association for the Treatment of Sexual Abusers)

Deelname aan stuurgroepen, overlegplatformen en commissies door criminologe Minne De Boeck

- Lid van het Vlaams Begeleidingscomité inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik, on hold
- Lid van de stuurgroep Stop it Now! in het kader van de preventie van seksueel kindermisbruik in Vlaanderen
- Lid van het NL-ATSA bestuur, de Nederlandstalig vereniging ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag, affiliatie van het Amerikaanse ATSA (Association for the Treatment of Sexual Abusers), uit dienst juni 2025
- Lid van ATSA, de Association for the Treatment of Sexual Abusers
- Lid van de werkgroep preventie van NL-ATSA
- Lid van het platform ‘seksueel grensoverschrijdend gedrag’ van Sensoa
- Lid van de Overlegplatformen Online Hulp (OHUP) en Online hulp- en informatielijnen (OHIL)
- Organisator van de focusgroepen Stop it Now!
- Organisator van het overlegplatform gespecialiseerde voorzieningen
- Lid van de stuurgroep Zorg aan Geïnterneerden
- Lid van de expertisegroep ‘risicotaxatie justitiehuizen’, kabinet Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Zuhal Demir
- Lid van stuurgroep ‘aparte unit zedendelinquenten’, kabinet Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Zuhal Demir
- Lid van stuurgroep COSA
- Lid van PROTECH consortium, European Commission, afronding april 2025
- Lid van de Advisory Board, 2PS project, European Commission, afronding september 2025
- Deelname werkgroep Masterplan Forensische GGZ
- Lid van de Kenniskring De Vrije Ruimte, SAM vzw

Deelname aan stuurgroepen, overlegplatformen en commissies door psycholoog Wim Huys

- Lid van de forensische divisie van de Vlaamse Vereniging voor Klinische Psychologie
- Deelname aan de focusgroep Stop it Now!
- Lid van Centraal Instroomteam regio Antwerpen

Deelname aan stuurgroepen, overlegplatformen en commissies door psychologisch consulente Alana Schuerwegen

- Lid van NL-ATSA bestuur, de Nederlandstalig vereniging ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag, chapter van het Amerikaanse ATSA (Association for the Treatment of Sexual Abusers), in dienst juni 2025
- Lid van ATSA, de Association for the Treatment of Sexual Abusers
- Lid van de beroepsvereniging voor Psychologisch Consulenten (BPC)

2.1.4 Media

Het UFC kwam in 2025 regelmatig in de media. Verschillende collega's namen deel aan het debat over onder andere preventie, pedofilie, behandeling, voyeurisme, AI en seksueel misbruik, enzovoort. Naast de nieuws- en krantenmedia, verscheen het UFC ook op verschillende nieuwszenders, radiostations en een podcast. Deze werden niet steeds afzonderlijk opgenomen maar zijn gelinkt aan één van onderstaande mediamomenten.

Het UFC verscheen 32 keer in de media, waarvan 5 keer op de radio en 3 keer op TV.

Hieronder de verschillende referenties:

- 7 januari 2025, Apache, 'Wat als AI beelden van kindermisbruik maakt?, Minne De Boeck
- 2 februari 2025, HLN, 'Hulplijn preventie kindermisbruik krijgt vijftig procent meer oproepen, Minne De Boeck
- 2 februari 2025, De Morgen, Vijftig procent meer oproepen aan hulplijn voor seksuele gevoelens naar minderjarigen: 'Mensen met problematiek botsen vaak op afwezing bij hulpverleners', Minne De Boeck
- 2 februari 2025, radio nieuws: Q-Music, MNM, Radio 1 en Radio 2, 'Hulplijn preventie kindermisbruik krijgt vijftig procent meer oproepen, Minne De Boeck
- 25 maart 2025, VRT nieuws, 'Grote regionale verschillen in behandeling van plegers seksueel geweld tonen nijpend tekort aan middelen aan', Minne De Boeck
- 3 april 2025, Het Nieuwsblad, Waarom het vonnis na verkrachting in Leuven een precedent schept: "Er is iets wat we als maatschappij moeten beseffen", Minne De Boeck

- 4 april 2025, NRC, Commotie over verkrachtingszaak: ‘Je voelt je zo machteloos als meisje’, Minne De Boeck
- 8 april 2025, Knack Opinie: ‘Van meldrecht naar meldplicht: Waarom verplichte melding bij geweld een risico is’, Minne De Boeck
- 2 mei 2025, Radio 1, De Wereld Vandaag: Zesvoudig moordenaar Freddy Horion vraagt euthanasie, maar krijgen veel gevangenen dat?, Kris Goethals
- 14 mei 2025, VRT TV spot gratis zendtijd, Campagne Stop it Now! 2025: ‘intrusieve gedachten’, Minne De Boeck
- 14 mei 2025, Het Nieuwsblad, ‘Helft meer oproepen naar hulplijn ter preventie seksueel kindermisbruik na zaak Pichal’, Minne De Boeck
- 15 mei 2025, Gazet van Antwerpen, “Het is niet omdat je het denkt, dat je het doet”: nieuwe campagne tegen seksueel kindermisbruik, Minne De Boeck
- 15 mei 2025, Belang van Limburg, “Het is niet omdat je het denkt, dat je het doet”: nieuwe campagne tegen seksueel kindermisbruik, Minne De Boeck
- 24 juni 2025, Persbericht – online media, Nieuwe single Skumic ‘Tegen Mij’ i.s.m. Stop it Now!, Minne De Boeck
- 29 juni 2025, VRT nieuws, Beelden van kindermisbruik steeds vaker gemaakt met artificiële intelligentie: "We verwachten enorme stijging", Minne De Boeck
- 29 juni 2025, Radio 1, Het uur van de waarheid: Er circuleren steeds meer beelden van kindermisbruik gemaakt door AI, Minne De Boeck
- 5 juli 2025, HLN, Kindermisbruik door grootvaders. Naar de politie? We wilden oma niet kwetsen, Minne De Boeck
- 6 juli 2025, HLN, Eddy Snelders en zijn filmpjes, maar ook de glurende buur met het gat in de haag: deze voyeurs stonden dit voorjaar voor rechter, Minne De Boeck
- 1 augustus 2025, De Standaard, Solidariteitsprijs: ‘Kindermisbruik Suckt’, Minne De Boeck
- 8 augustus 2025, De Morgen, Als je partner naar beelden van kindermisbruik kijkt: ‘Velen vragen zich af of ze het eerder hadden moeten zien’, Minne De Boeck
- 8 augustus 2025, VRT nieuws, Je partner of vriend aangeven wanneer je beelden van kindermisbruik ontdekt: "Moeilijke stap, maar aan te bevelen", Minne De Boeck
- 12 augustus 2025, HLN, Stop it now! lanceert chatbot om zoekacties naar beelden van kindermisbruik te voorkomen, Minne De Boeck
- 12 augustus 2025, VRT nieuws, Hulplijn Stop It Now! lanceert chatbot op Pornhub: "Kan keerpunt zijn voor wie zoekt naar beelden van kindermisbruik", Minne De Boeck

- 12 augustus 2025, VRT journaal, Hulplijn Stop It Now! lanceert chatbot op Pornhub: "Kan keerpunt zijn voor wie zoekt naar beelden van kindermisbruik", Minne De Boeck
- 12 augustus 2025, VTM nieuws, Chatbot voorkomt zoekacties naar beelden van kindermisbruik, Minne De Boeck
- 12 augustus 2025, De Standaard, Chatbot op pornosite moet zoekopdracht naar beelden van kindermisbruik ontmoedigen, Minne De Boeck
- 13 augustus 2025, HLN, Minne De Boeck pakt met Pornhub seksueel kindermisbruik in ons land aan: “Jarenlang was ‘teens’ bij hen de populairste zoekterm”, Minne De Boeck
- 13 augustus 2025, RTBF radio interview, Chatbot sur le Pornhub website de Stop it Now!
- 3 oktober 2025, Het kwartier, podcast, Duiding naar aanleiding van de zaak van ‘Meester Thijs’: hoe behandel je een veroordeelde pedofiel, Minne De Boeck
- 22 oktober 2025, HLN, 11.100 Vlamingen zochten afgelopen maand op Pornhub naar beelden die mogelijk gelinkt zijn aan kindermisbruik: “De afschrikking lijkt wel te werken”, Minne De Boeck
- 22 oktober 2025, Het Nieuwsblad, Chatbot die zoekacties naar beelden van kindermisbruik moet voorkomen meer dan 400 keer per dag getriggerd in eerste maand op Pornhub, Minne De Boeck
- 26 november 2025, De Standaard, Negen minderjarigen vervolgd voor groepsverkrachting 14-jarig meisje: jongste verdachte was amper 11 jaar oud, Minne De Boeck

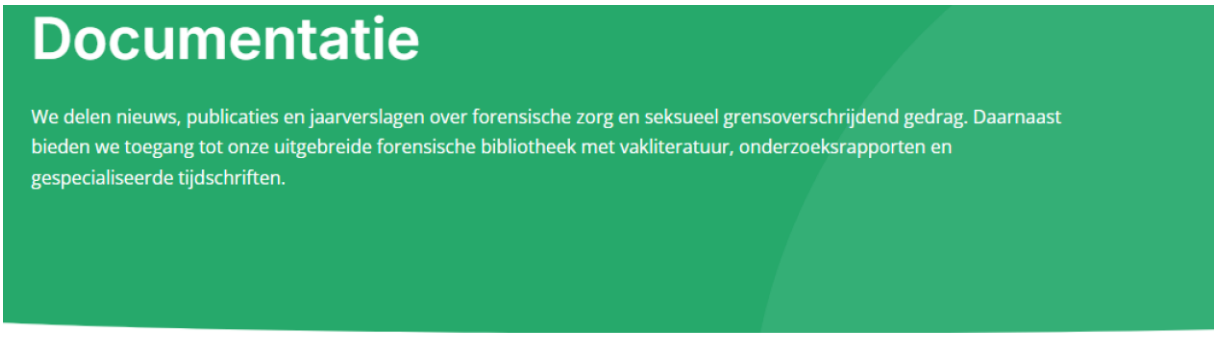

Figuur 5: De berichtgeving in de media is te raadplegen op de nieuwe website van het UFC

2.2 VERSTREKKEN VAN WETENSCHAPPELIJKE INFORMATIE

Het UFC wil via verschillende kanalen wetenschappelijke informatie verschaffen aan geïnteresseerden, zoals het beheer van een forensische bibliotheek (1.2.1), het aanbieden van artikels uit wetenschappelijke tijdschriften (1.2.2) en het organiseren van een Journal Club (1.2.3). Het verspreiden van een elektronische nieuwsbrief (1.2.4) en het beheer van een overzichtelijke website zijn onmisbare middelen om al deze informatie over te brengen aan geïnteresseerden en belanghebbenden (1.2.5). Tot slot werd het UFC handboek voor de praktijkwerker gepubliceerd en ter beschikking gesteld voor het netwerk (1.2.6).

2.2.1 Forensische bibliotheek

Het UFC beheert een verzameling wetenschappelijke handboeken met betrekking tot forensische thema's. Op 31 december 2024 beschikte de forensische bibliotheek over 966 werken waarvan iets meer dan één kwart specifiek handelt over de behandeling van daders van seksueel misbruik en de helft algemeen forensische werken zijn. Het overige kwart van de boeken handelt over ethiek en deontologie in de (forensische) hulpverlening. Tijdens het jaar 2025 werden **20 nieuwe wetenschappelijke boeken aangekocht.** Dit brengt het nieuwe aantal boeken in de **UFC bib op 986**. Een overzicht van deze nieuwe boeken kan geraadpleegd worden op de website van het UFC en in bijlage 1 van dit jaarverslag. We bieden in de bibliotheek tevens wetenschappelijke tijdschriften in het specifieke vakgebied van de forensische gedragswetenschappen aan (zie 1.2.2 Wetenschappelijke tijdschriften). De forensische bibliotheek kan bezocht worden na afspraak met het secretariaat op het nummer 03/821 34 38 of via mail.

2.2.2 Wetenschappelijke tijdschriften

In de 'UFC nieuwsbrief voor de forensische hulpverlener' wordt telkens een weblink voorzien naar de homepage van zeven hoog aangeschreven internationale forensische vaktijdschriften die elk op regelmatige basis een nieuw issue uitbrengen. Alle geabonneerden op de nieuwsbrief, en bij uitbreiding alle medewerkers van de gespecialiseerde voorzieningen, de leerprojecten voor daders van seksueel geweld, de gespecialiseerde psychosociale teams en de residentiële behandelingseenheden, kunnen een kopie van wetenschappelijke artikels opvragen uit deze vaktijdschriften.

Volgende tijdschriften zijn elektronisch raadpleegbaar bij het UFC:

- ✓ Criminal Justice and Behavior, Sage Publications
- ✓ Journal of Interpersonal Violence, Sage Publications
- ✓ The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology, Routledge
- ✓ Journal of Sexual Aggression, Routledge
- ✓ International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, Sage Publications
- ✓ Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment, Kluwer Academic/Plenum Publishers
- ✓ Criminal Behaviour and Mental Health, Wiley

Het UFC heeft enkele tientallen **literatuuraanvragen** ontvangen in 2025. Het aantal specifieke literatuuraanvragen gaat de voorbije jaren in dalende lijn. Bovendien gaan deze aanvragen vaak gepaard met een consultvraag, een vraag naar deelname wetenschappelijk onderzoek of binnen opleidingen, deze worden niet altijd afzonderlijk geregistreerd. De dalende trend naar specifieke aanvragen is daarnaast waarschijnlijk te wijten aan het feit dat er meer en meer wetenschappelijke literatuur kosteloos te raadplegen is op het internet, zoals via zoekpagina's Google Scholar en Researchgate. Daarnaast zou de werkdruk van medewerkers een negatieve invloed kunnen hebben op de hoeveelheid tijd om mee te blijven met recente vakliteratuur. Met het handboek voor de praktijkwerker van het UFC, alsook het casusboek van het UFC willen we hier onder andere een antwoord op bieden.

Omdat we al een paar jaar een dalende trend zien op het vlak van het opvragen van concrete artikels uit wetenschappelijke tijdschriften, werd beslist om **in elke nieuwsbrief** telkens een **oplijsting** te maken van een aantal in het oog springende artikels van elk van bovenstaande tijdschriften. Op die manier wil het UFC ervoor zorgen dat de zoektocht naar relevante literatuur makkelijker wordt.

Wanneer het UFC een studiedag, intervisie of congres organiseert, ontvangen de deelnemers ook relevante literatuur **via mail** na bijvoorbeeld het invullen van een evaluatieformulier over de georganiseerde vorming. Doordat het UFC inzet op het **proactief** aanleveren van relevante wetenschappelijke informatie, is het moeilijk in kaart te brengen hoeveel mensen gebruik hebben gemaakt van deze wetenschappelijke opdracht.

In tegenstelling tot de dalende trend in het opvragen van concrete wetenschappelijke artikels, zien we wel een blijvende vraag naar wetenschappelijke informatie met betrekking tot **algemene thema's** (zie 1.1.1. Consultvragen), zoals deontologische kwesties, medicatie, autisme of parafiele stoornissen, waarbij gevraagd wordt naar een aantal interessante referenties (zowel van boeken als van tijdschriftartikels), of naar de stand van zaken op het vlak van één algemener onderwerp. Alsook blijft er veel vraag naar opleiding waarin ook heel wat wetenschappelijke kennis en literatuur wordt verwerkt.

Tijdens de basisopleiding aan de justitieassistenten en de PSD wordt tevens heel wat literatuur via de opleidingsmodules ter beschikking gesteld, ook hierbij is het niet mogelijk te registreren hoe vaak deze vakliteratuur geconsulteerd werd.

2.2.3 Journal Club

Het UFC organiseert op regelmatige basis een Journal Club. Eén van de teamleden stelt dan een wetenschappelijk artikel voor of presenteert een uitgebreide casus. Nadien volgt een discussie over de bevindingen. Er wordt een samenvatting gemaakt van de presentatie, die nadien wordt verspreid op de website van het UFC en via de nieuwsbrief. Op deze manier wil het UFC tegemoet komen aan de vraag naar actuele wetenschappelijke informatie. Omdat er voor de partners in het samenwerkingsakkoord niet altijd tijd is om wetenschappelijke artikels door te nemen, tracht het UFC zo op een eenvoudige manier nieuw wetenschappelijk materiaal beschikbaar te stellen.

In 2025 werden 3 Journal Clubs gehouden. Hierna volgt een korte samenvatting van de presentaties.

<u>Het nieuw seksueel strafrecht: wat is relevant voor onze praktijk?</u>

-Minne De Boeck & Larissa Van Puyvelde, criminologen UFC -

Op 1 juni 2022 ging het nieuwe seksuele strafrecht van kracht, waarbij de wetgever enerzijds de ambitie had om te moderniseren en meer af te stemmen op de huidige samenleving. Anderzijds beoogde men ook meer eenvoud, samenhang en nauwkeurigheid te installeren door middel van onder andere meer hedendaagse bewoordingen, nieuwe namen voor bestaande misdrijven, alsook duidelijkere en aangepaste definities. Via deze Journal Club geven onze criminologen, Minne De Boeck en Larissa Van Puyvelde, een opfrissing van de nieuwigheden in het nieuwe seksuele strafrecht en benadrukken ze wat belangrijk is voor onze praktijk.

Concept toestemming en seksuele meerderjarigheid

In het nieuw seksueel strafrecht staat seksuele integriteit van het individu centraal, waardoor het eerste artikel gaat over het concept toestemming. In het verleden was er geen expliciete definitie voor toestemming, waardoor een heldere conceptualisering met nadruk op ‘vrije wil’ zich aandrong. Verder toont het ook aan dat de wetgever het principe ‘stilzwijgen is toestemmen’ achter zich laat en meer de rechtsleer, rechtspraak en de publieke opinie volgt, namelijk dat toestemming niet bestaat uit het expliciet nee zeggen. Naast het vastleggen van het concept toestemming, maakt de wetgever ook duidelijk in welke toestand iemand niet in staat is om toestemming te geven. Zo kan er geen

toestemming gegeven worden voor seksuele handelingen wanneer een persoon in kwetsbare toestand verkeert. Denk hierbij aan het onder invloed zijn van middelen, een ziekte, geweld, dwang, etc.

Wat betreft de seksuele meerderjarigheid heeft de wetgever gekozen om geen wijzigingen te doen en de grens van 16 jaar te behouden. Er is echter een uitzondering gekomen wanneer het gaat over seksuele handelingen tussen minderjarigen. Zo kan volgens de nieuwe wetgeving een minderjarige vanaf 14 jaar instemmen met seksuele handelingen met een andere minderjarige, wanneer deze laatste maximum drie jaar ouder is. Echter zorgt dit laatste voor veel discussie.

Basismisdrijven

Afdeling 1 van het seksueel strafrecht is opgebouwd uit vijf basismisdrijven: (1) aantasting van de seksuele integriteit, (2) voyeurisme, (3)/(4) niet-consensuele verspreiding (respectievelijk met kwaadwillig opzet of uit winstbejag) en (5) verkrachting. De opmerkelijkste veranderingen betreffen (1) en (5) en bij de andere misdrijven werd de definiëring duidelijker gemaakt.

De aanranding van de eerbaarheid wordt nu de aantasting van de seksuele integriteit. Naast een begripsmodernisering heeft de wetgever ook de strafbaarstelling uitgebreid tot situaties waarin derden zonder hun toestemming worden geconfronteerd met seksuele handelingen ('het getuige zijn van'), dit ter bescherming van hun seksuele integriteit. Wat betreft verkrachting is de opvallendste verandering, de strafverzwaring. Verkrachting wordt in het nieuw seksueel strafrecht bestraft met een opsluiting van 10 tot 15 jaar. Verder zorgde de wetgever dat het penetrerende slachtoffer ook strafbaar werd onder de term verkrachting, wat voorheen niet het geval was.

Verzwaarde misdrijven en verzwarende factoren

In het nieuw seksueel strafrecht spreekt men vanaf nu over verzwaarde misdrijven en verzwarende factoren. Het eerste zorgt ervoor dat de strafmaat in een hoger niveau komt. Bij de verzwarende factoren daarentegen kan de rechter deze in overweging nemen om een eerder zware straf (binnen een bepaald strafvork) uit te spreken.

De belangrijkste verandering binnen de verzwaarde misdrijven voor ons werkveld betreft de toevoeging van incest tot in de derde graad. Hierdoor wordt seksueel misbruik door nonkels en tantes gezien als een verzwaard misdrijf. Daarnaast voegde de wetgever uitdrukkelijk toe dat seksuele misdrijven in de aanwezigheid van een minderjarige en omwille van onder andere culturele drijfveren verzwarende factoren zijn.

Seksuele uitbuiting van minderjarigen

Afdeling twee omvat de misdrijven grooming, seksuele uitbuiting en beelden van kindermisbruik. Bij grooming is gekozen om een uitbreiding naar alle minderjarigen te installeren en grooming zowel online als offline strafbaar te stellen. Op die manier tracht de wetgever te anticiperen op onder andere grooming tussen minderjarigen. Bovendien voegde de wetgever grooming van minderjarigen onder de 16 jaar toe als verzwarende factor. Verder werd de vroegere term 'kinderpornografie' veranderd in een meer hedendaagse term, namelijk beelden van seksueel misbruik van minderjarigen (BSMK). De wetgever stelde de definiëring duidelijk, alsook de uitzondering van de primaire sexting. Het artikel verduidelijkt nu ook dat virtuele beelden en sekspoppen van minderjarigen strafbaar zijn.

Take home message

Het nieuw seksueel strafrecht heeft verschillende hiaten uit het verleden (bijvoorbeeld: het penetrerende slachtoffer, beperking grooming, seksuele meerderjarigheid, etc.) proberen wegwerken. Desondanks bestaat er nog steeds een leemte voor bijvoorbeeld het ongewenst toekrijgen van 'dickpicks'.

Exhibitionisme in Nederland: een cohorte studie

-Jonas Janssens, ASO Psychiatrie, -

Tussen 2012 en 2020 registreerde de Nederlandse politie bijna 6.000 gevallen van schennis van de eerbaarheid. Uit een analyse van een representatieve steekproef (n=256) blijkt dat daders in 99 procent van de gevallen mannen zijn, met een gemiddelde leeftijd van 40 jaar. De modus ligt rond de 25 jaar. Opmerkelijk is dat bijna de helft een relatie heeft. De meeste incidenten vinden dicht bij huis plaats. In drie vierde van de gevallen is er sprake van masturbatie.

Slachtoffers zijn in 86 procent van de gevallen vrouwelijk, gemiddeld 28 jaar oud en vaak aanzienlijk jonger dan de dader (modale leeftijd 13 jaar). Een derde is minderjarig; een tiende jonger dan twaalf.

Het typische incident speelt zich af op straat, in de zomer, waarbij een 25-jarige jongeman zich masturberend op straat opstelt aan een 13-jarig meisje.

De studie benadrukt de nood aan scherpere definities, betere registratie en meer onderzoek naar zowel daders als de impact op de slachtoffers. Opvallend is dat het aantal gemelde incidenten tussen 2012 en 2019 halveerde. Onderzoekers vermoeden een verschuiving naar digitale vormen van exhibitionisme, maar harde cijfers ontbreken nog.

Referentie

Ten Hoor, N. M., Smid, W. J., van Dooren, M., Matthijssen, W., de Vogel, V., & Hendriks, J. (2025). Cohort study of indecent exposure in the Netherlands from 2012 to 2020: Incidents, perpetrators, victims, and trends over time. Archives of Sexual Behavior, 54(2), 775-787. https://doi.org/10.1007/s10508-024-03034-w

De weg naar herstel – Een systeemtherapeutische benadering

- Alana Schuerwegen, toegepaste psychologe UFC –

Binnen een individuele benadering van seksueel grensoverschrijdend gedrag valt de dichte omgeving/naasten van (potentiële) zedenplegers (denk hierbij aan de partner, de ouders, kinderen) vaak uit de boot. Dit ondanks het feit dat het plegen van zedenfeiten en/of het ervaren van afwijkende seksuele interesses ook een enorme weerslag kan hebben op de naasten van (potentiële) zedenplegers. Naasten van (potentiële) zedenplegers worden geconfronteerd met zaken waar ze eerder geen weet van hadden en moeten -soms noodgedwongen- meegaan in het verdere juridische traject. Dit kan heftige emoties en een heleboel vragen oproepen. In het verlengde hiervan wordt in de internationale literatuur het belang benadrukt om naasten van (potentiële) zedenplegers te erkennen als secundaire slachtoffers (Brown, 2018) met specifieke noden en behoeften waar gehoor aan gegeven moet worden (Brown, 2018; Cahalane et al., 2013; Duncan et al., 2022).

Om deze redenen startte het UFC in 2022 met het actief betrekken van naasten van (potentiële) zedenplegers bij het behandeltraject. Onderstaande casus geeft weer hoe de naaste omgeving van de pleger een plaats kan krijgen binnen de behandeling en hoe samen naar herstel kan worden toegewerkt.

Frans is een 75-jarige man die vijf jaar geleden aangemeld werd bij het UFC naar aanleiding van een veroordeling wegens zedenfeiten ten aanzien van zijn minderjarige kleindochter. Hij kreeg een probatiemaatregel opgelegd waarbij één van de voorwaarden “het volgen van een behandeling inzake de seksuele problematiek bij een gespecialiseerd centrum” betrof.

Frans en zijn partner Marleen hebben samen vier kinderen, één dochter en drie zonen. Hun dochter betreft de moeder van het slachtoffer. Het uitkomen van de feiten bracht, als het ware, een storm teweeg binnen de familie. Hoewel iedereen geschokt reageerde, ging ieder gezinslid op hun eigen manier om met de feiten en de gevolgen ervan. Marleen besloot om naast Frans te blijven staan en hem te ondersteunen in zijn verdere traject. Hierop ontstond een familiebreuk met de twee jongste kinderen. De oudste zonen beslissen om zowel met hun siblings als met hun ouders het contact te behouden. Ze proberen beide contexten zoveel mogelijk van elkaar gescheiden te houden. De grootste wens en hulpvraag van Frans, is om deze familiebreuk een plaats te geven en in de toekomst de band te kunnen herstellen.

Aanvankelijk focust het behandeltraject zich individueel op Frans en wenste Marleen niet aan te sluiten bij de sessies. Intussen is haar mening hierin gewijzigd en blijkt haar aanwezigheid een meerwaarde te zijn voor het behandeltraject. Marleen en Frans zijn erg verschillend. Frans is iemand die zich fysiek en emotioneel afhankelijk opstelt ten aanzien van Marleen, maakt zich snel en veel zorgen, piekert veel en heeft de neiging wat stil te vallen indien hij niet voldoende wordt aangespoord. Marleen daarentegen is assertiever, zeer actief en toekomstgericht, ze blijft niet graag hangen in het verleden en focust op "er samen nog een goede tijd van maken". Ze neemt Frans mee op sleeptouw en samen zetten ze zich in voor de samenleving en allerlei goede doelen. Binnen de therapie is ze in staat om de gedachtenpatronen van Frans uit te dagen en hem een andere visie voor te leggen. Daarnaast laat ze in haar non-verbale communicatie duidelijk merken wanneer ze het met iets niet eens is. Ondanks dat Frans dit toelaat, blijft hij wel vasthouden aan zijn eigen standpunten en visies. Tijdens de gesprekken wordt eveneens ruimte gemaakt voor de beleving van Marleen en haar psychosociaal welbevinden. Hoewel ze hier af en toe op ingaat, lijkt ze dit in de meeste gevallen eerder op een subtiele manier af te blokken en de focus weer naar Frans te verleggen. Dit valt voornamelijk op wanneer ze emotioneel geraakt wordt of geconfronteerd wordt met het "verlies" van een deel van haar kinderen en kleinkinderen.

Gezien de complexe gezinsdynamieken werd deze casus besproken tijdens de opleiding "System Overload: Inleiding tot de systeemtherapie". Op basis van de casusbespreking werd besloten om aan de slag te gaan met de familie opstelling om een beter zicht te krijgen op de onderlinge banden binnen het gezin voor en na het uitkomen van de feiten. Bijkomend werd geëxploreerd wat herstel betekent voor Frans, hoe dit er volgens hem uitziet en met wie.

Naar aanleiding van deze familie opstelling en de blijvende wens naar herstel werden verschillende mogelijkheden geëxploreerd. Gezien een rechtstreeks herstel met de kinderen op dat moment (nog) niet mogelijk bleek, werd via Moderator beroep gedaan op "niet-gerelateerde bemiddeling" waarbij plegers en slachtoffers van gelijkaardige feiten, die niets met elkaar te maken hebben gehad, worden samengebracht met oog op een dialoog tussen beide. De ervaringen binnen Moderator met deze vorm van herstelbemiddeling toonden reeds dat het ook zinvol en helend kan zijn om mensen in gesprek te laten gaan met een persoon die niet hun rechtstreeks slachtoffer of dader is.

Voor meer informatie over het aanbod van Moderator, kunnen geïnteresseerden terecht bij www.moderator.be

Meer informatie over systeemtherapie is terug te vinden via www.bvrgs.be

Referenties

Brown, M. (2018). An exploration of the challenges families experience when a family member is convicted of sex offence. https://howardleague.org/wp-content/uploads/2018/12/An-exploration-of-the-challenges-families-experience-when-a-family-member-is-convicted-of-sex-offence.pdf

Cahalane H., Parker G., & Duff S. (2013). Treatment implications arising from a qualitative analysis of letters written by the nonoffending partners of men who have perpetrated child sexual abuse. Journal of Child Sexual Abuse, 22(6), 720-41. https://doi.org/10.1080/10538712.2013.811138

Duncan, K., Wakeham, A., Winder, B., Blagden, N., & Armitage, R. (2022). Grieving someone who's still alive, that's hard: The experiences of non-offending partners of individuals who have sexually offended – an IPA study. Journal of Sexual Aggression, 28(3), 281-295. https://doi.org/10.1080/13552600.2021.2024611

2.2.4 Nieuwsbrief voor de forensische hulpverlener

De elektronische nieuwsbrief van het UFC wordt elk seizoen bezorgd aan de medewerkers van de gespecialiseerde voorzieningen, gespecialiseerde psychosociale teams, justitiehuizen, leerprojecten voor daders van seksueel misbruik, residentiële behandelingseenheden voor daders en andere geïnteresseerden. Naast een agenda met het vormings- en opleidingsaanbod, recente ontwikkelingen in het werkveld en wetenschappelijke literatuur komen actuele thema's aan bod. Per seizoen verschijnt er een algemene UFC nieuwsbrief. Op meer willekeurige momenten, bijvoorbeeld naar aanleiding van een nieuw project of vormingsmoment, wordt doorheen het jaar ook een kortere nieuwsbrief gepubliceerd in de vorm van een 'newsflash' of 'reminder'. Verschillende thema's worden aangehaald: activiteiten, agenda, wetenschappelijke literatuur, luister-, kijk-, en leestips, nieuws, media, etc. We merken dat er meer en meer vraag is naar online informatie via (alternatieve) media over de thema's waarrond we werken. We zetten dan ook meer en meer in op het verspreiden van interessante podcasts, verhalen, films, series, etc.

Gekoppeld aan de ontwikkeling van een volledige nieuwe website in 2014, werd ervoor gekozen om ook de nieuwsbrief te updaten. Er wordt sinds eind 2014 gewerkt met een geautomatiseerd mailingsysteem (Mailchimp), waardoor de ontvanger zich makkelijker kan in- of uitschrijven en het beheer van het adressenbestand vlotter verloopt. Ook de lay-out zorgt ervoor dat alles wat moderner oogt in de nieuwsbrief, met de mogelijkheid om door te klikken naar relevante artikelen op de UFC website. Met de nieuwe website lancering begin 2026 is het ook de bedoeling de nieuwsbrief in 2026 te moderniseren en aan te passen aan de nieuwe huistijl.

In 2025 werden in totaal 9 nieuwsbrieven bezorgd aan 702 e-mailadressen. Dit betroffen 4 grotere nieuwsbrieven, gemiddeld 1 per kwartaal (Hello 2025, Pasen 2025, Herfst 2025, Winter 2025) en 5 extra nieuwsbrieven betreffende vacatures, studiedagen en congressen van het UFC. Vroeger werd de nieuwsbrief verzonden aan bijna 900 e-mailadressen. Het grote verschil tussen het aantal ontvangers is te wijten aan de maatregelen die genomen zijn ten gevolge van de GDPR-wetgeving: alle abonnees

moesten zich via elektronische weg opnieuw inschrijven voor de nieuwsbrief. De abonnees die dit (nog) niet deden, werden automatisch uit de lijst verwijderd. We doen ons uiterste best dit adressenbestand opnieuw uit te breiden, conform de GDPR wetgeving. Bovendien werden de e-mailadressen van de justitiehuizen gewijzigd omwille van de overheveling naar de Vlaamse gemeenschap. Hierdoor kunnen we veel justitieassistenten niet meer bereiken. Het UFC voorziet opleidingen, onder andere aan de justitieassistenten, waarbij steeds wordt verwezen naar de mogelijkheid in te schrijven voor de nieuwsbrief. Ook met de centrale PSD werd afgesproken dat zij nogmaals een oproep zouden doen bij de PSD om zich in te schrijven voor de UFC nieuwsbrief.

2.2.5 Website – www.ufc.be

Het UFC tracht via de website actuele informatie te verspreiden over het team, de werking van het UFC (zowel van het steun- als van het behandelcentrum) en vorming en opleidingen (aankondigingen en verslaggeving). De website bevat ook een overzicht van de forensische bibliotheek en nieuwsberichten. Op deze manier krijgt het netwerk een duidelijk zicht op de lopende projecten en de actuele thema's binnen de werking. Via de website kan ook de social media van het UFC (@ufc_be) worden gevolgd en kan er worden ingeschreven op de digitale nieuwsbrief. De website werd in 2025 helemaal hernieuwd, met een uiteindelijke lancering in het jaar 2026. In 2025 werd de focus vooral gelegd op de bouw van de website en de transitie van de oude naar de nieuwe website. Tevens werd de huisstijl en het logo van het UFC helemaal aangepast. Zie hieronder enkele beelden van de hernieuwde website.

Figuur 6: Homepage van de UFC website

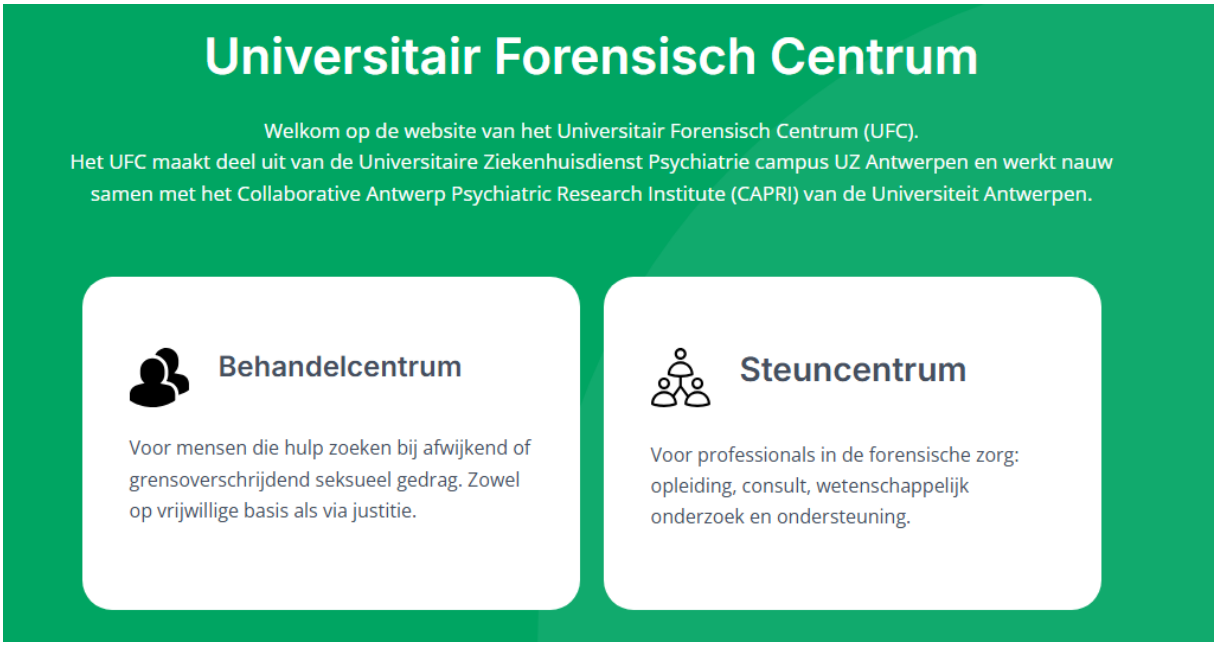

Figuur 7: Onthaalpagina behandelcentrum

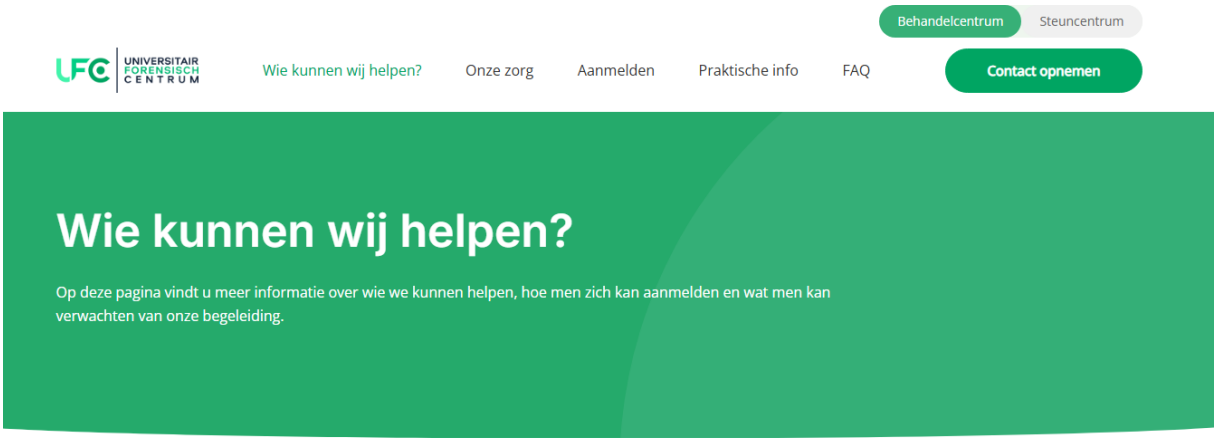

Het UFC biedt **gespecialiseerde ambulante behandeling** aan mensen die worstelen met **problematische seksuele gedachten, fantasieën of gedragingen**, met of zonder juridisch statuut.

Ons centrum staat open voor iedereen die **professionele hulp** zoekt om toekomstige problemen te voorkomen of bestaande uitdagingen aan te pakken.

Figuur 8: Onthaalpagina steuncentrum

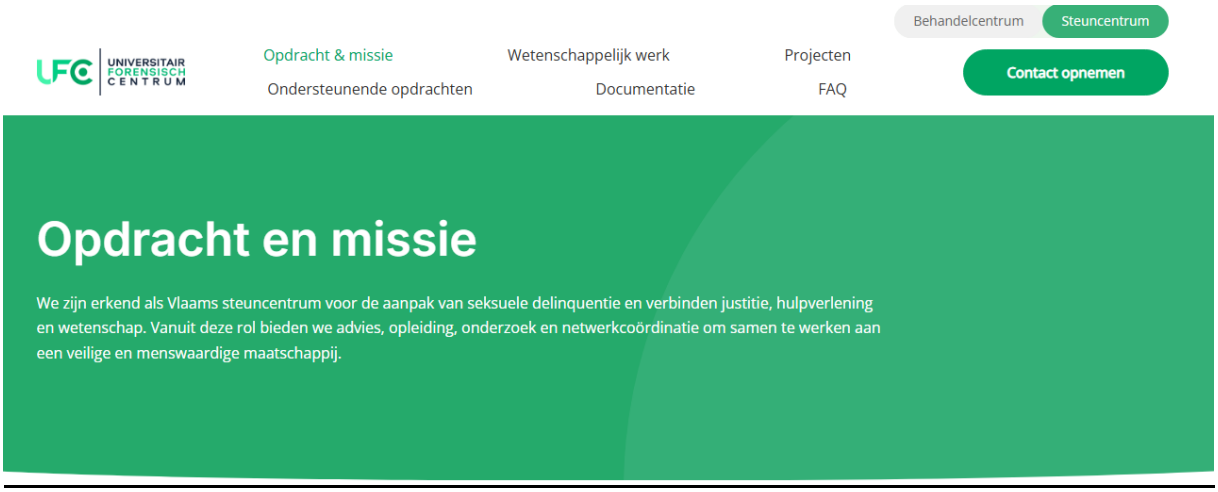

Vlaams steuncentrum voor de aanpak van seksuele delinquentie

Het Universitair Forensisch Centrum (UFC) werd in 1998 erkend als Vlaams steuncentrum in het kader van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.

Als steuncentrum staan we in voor de wetenschappelijke en logistieke ondersteuning van alle partners, die de aanpak van seksuele delinquentie in Vlaanderen mogelijk maken. We verbinden justitie en hulpverlening, praktijk en wetenschap, met als doel een meer veilige maatschappij.

De analyses van de website in 2025 gebeuren nog op de oude UFC website, gezien de nieuwe website zoals hierboven voorgesteld pas werd gelanceerd in 2026. Hieronder kan een overzicht van de UFC website bezoeken doorheen de jaren worden teruggevonden.

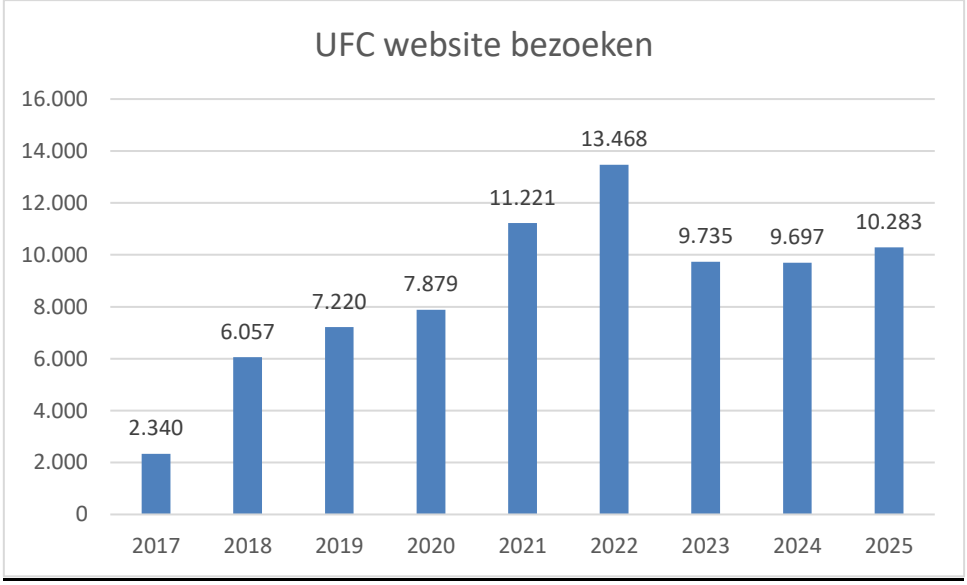

Figuur 9: Websitebezoeken overzicht

Sinds juni 2017 houdt het UFC statistieken bij van het aantal bezoeken aan de UFC website. In de periode van juni 2017 tot eind december 2017 werd de website van het UFC 2.340 keer bezocht, in het jaar 2018 werd de website van het UFC 6.057 keer bezocht en in 2019 werd onze website 7.220 keer bezocht. 2020 was goed voor 7.879 bezoeken. In 2021 bezochten 11.221 personen de website met overduidelijke pieken in maart, april en het najaar. Wat betreft 2022 lagen de cijfers in stijgende lijn, want 13.468 personen bereikten onze website. In 2023 zien we een daling, 9.735 personen bezochten de UFC website. Deze trend wordt verder gezet in 2024 met 9.697 bezoeken. In het jaar 2025 bezochten 10.283 bezoekers de website. Hierbij een detail van het jaar 2025:

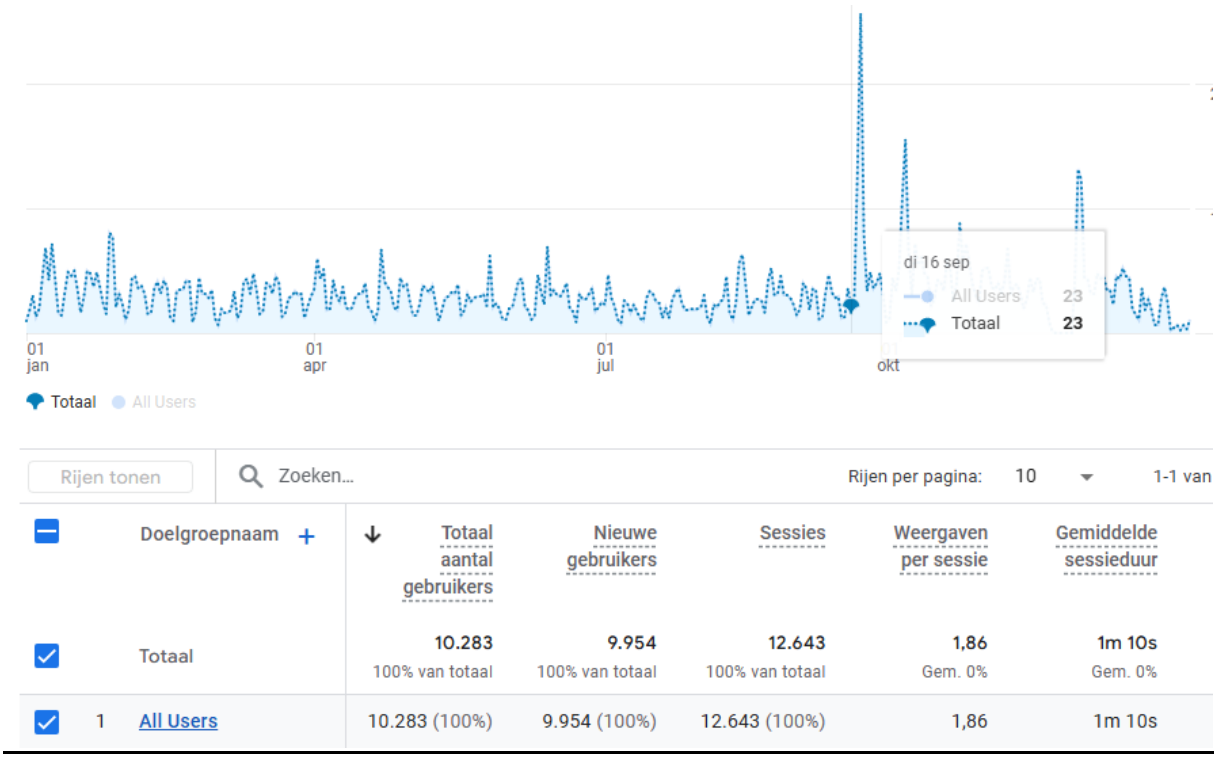

		Doelgroepnaam	Totaal aantal gebruikers	Nieuwe gebruikers	Sessies	Weergaven per sessie	Gemiddelde sessieduur
☑		Totaal	10.283 100% van totaal	9.954 100% van totaal	12.643 100% van totaal	1,86 Gem. 0%	1m 10s Gem. 0%
☑	1	All Users	10.283 (100%)	9.954 (100%)	12.643 (100%)	1,86	1m 10s

Figuur 10: Overzicht bezoeken website 01.01.2025 tot 31.12.2025 - www.ufc.be

Wat betreft het jaar 2025 zien we vooral midden september een duidelijke piek in het aantal websitebezoeken, ook begin oktober en eind november zien we een duidelijke toename. Bij het uitsturen van de nieuwsbrieven merken we steeds een stijging in het aantal websitebezoeken, dit is logisch gezien de linken die in de nieuwsbrief worden gelegd met de website. Verder zien we een stijging in websitebezoeken voorafgaand aan evenementen die het UFC organiseert. De andere pieken lijken echter eerder media afhankelijk te zijn.

In 2025 betroffen 9.954 (97%) gevallen nieuwe bezoekers, gemiddeld 2,4 pagina's werden bezocht per bezoek. Het feit dat in 2025 zo'n groot aantal nieuwe bezoekers onze website vindt, kan betekenen dat het UFC meer naamsbekendheid behaald bij nog niet gekende organisatie of individuen. De analyses in 2026 zullen moeten aantonen of een nieuwe website en huisstijl ook meer bezoekers met zich meebrengt en of ze langer blijven en de website bijdraagt aan gebruiksgemak.

2.2.6 Handboek: behandeling van seksueel afwijkend gedrag

Het UFC lanceerde in 2016 concrete plannen om in samenwerking met uitgeverij Van Gompel & Svacina een boek te publiceren over de behandeling van daders van seksueel misbruik. Het handboek doelt op praktijkwerkers en kan gezien worden als een update van het eerder gepubliceerde 'Behandeling van seksuele delinquenten in België', uitgegeven door Garant in 2000, onder redactie van professor C. Dillen en professor P. Cosyns.

Het handboek gaat in op verschillende aspecten binnen de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik. Het licht het wettelijk kader toe, met in het bijzonder het seksueel strafrecht, alsook

theoretische modellen van seksuele delinquentie. Nadien wordt dieper ingegaan op de diagnostiek en behandeling van delinquenten. Daarbij gaat de aandacht naar risicotaxatie en -management, biologische aspecten met farmacologische interventies en verscheidene therapeutische benaderingen.

Bijzondere aandacht gaat naar specifieke doelgroepen zoals zwakbegaafden, kinderpornoplegers, vrouwelijke seksueel delinquenten en seksueel delinquenten van allochtone origine. Ook specifieke thema's komen aan bod, zoals psychopathie bij seksueel delinquenten en autisme en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het boek sluit af met enkele ethische en deontologische vraagstukken.

Dit boek richt zich tot praktijkwerkers, behandelaars, beleidsmakers, juristen en studenten. Het beoogt bij te dragen aan de evidence-based forensische zorg van daders van seksueel misbruik. De vertaling van wetenschappelijke kennis naar de praktijk maakt het tot een uniek instrument voor Vlaanderen en Nederland. Mede door de toelichting van specifieke casussen en praktijkvraagstukken is het zeer geschikt voor de dagelijkse praktijk van elke professional. Het betreft een GPRC-uitgave (Guaranteed Peer Reviewed Content).

Deze uitgave staat onder redactie van professor en forensisch psychiater Kris Goethals, criminologe Minne De Boeck en psychologen Tineke Dilliën, Wim Huys en Annelies Nuyts, toen allen verbonden aan het UFC (Universiteit Antwerpen).

Het bevat verder bijdragen van Nederlandse en Vlaamse experts: Ellen Baten, Arjan Blokland, Astrid Boelaert, Els Bradt, Paul Cosyns, Lucile de Kruijff, Vivienne de Vogel, Stef Decoene, Mieke Decuyper, Jeroen Dewinter, Elke Doms, Luk Gijs, Ingeborg Jeandarme, Wim Laevens, Jules Mulder, Stephanie Oltenfreiter, Claudia Pouls, Alexa Rutten, Alana Schuerwegen, Liesbet Stevens, Kasia Uzieblo, Els Van Daele, Anton van Wijk, Ans Vandeperre, Freya Vander Laenen, Kris Vanhoeck, Johan Van Nuffel, Nils Verbeeck, Roel Verellen, Veerle Verreyt, Wouter Wanzeele, Miriam Wijkman en Jan Winter.

Dit handboek werd uitgegeven in het jaar 2020 en werd sindsdien 481 keer aangekocht.

Inleiding 9

HOOFDSTUK 1
Seks in het strafrecht 11
Liesbet Stevens & Minne De Boeck

HOOFDSTUK 2
Het samenwerkingsakkoord vertaald naar een traject voor de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik in Vlaanderen 39
Roel Verellen & Minne De Boeck

HOOFDSTUK 3
Theoretische perspectieven op seksueel agressief gedrag: een kennismaking 67
Luk Gijs & Ingeborg Jeandarme

HOOFDSTUK 4
***Desistance* bij seksuele daders in criminologisch perspectief** 101
Arjan Blokland & Lucile de Kruijff

HOOFDSTUK 5
Psychiatrische diagnostiek van parafilieën, parafiele stoornissen, hyperseksualiteit en hun comorbiditeit 125
Nils Verbeeck & Kris Goethals

HOOFDSTUK 6
Delictgerichte diagnostiek bij seksueel grensoverschrijdend handelen 151
Stef Decoene & Alana Schuerwegen

HOOFDSTUK 7
Risicotaxatie 183
Claudia Pouls, Alana Schuerwegen & Veerle Verreyt

HOOFDSTUK 8
De zoektocht naar een behandelkader dat werkt: wat kunnen we leren van de Risk-Need-Responsivity principes en het Good Lives Model? 203
Wouter Wanzeele & Stephanie Oltenfreiter

HOOFDSTUK 9
Kenmerken van een goede behandelaar van daders van seksueel grensoverschrijdend handelen 235
Stef Decoene & Ans Vandeperre

HOOFDSTUK 10
Therapie met plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag 255
Kris Vanhoeck & Els Van Daele

HOOFDSTUK 11
De biologische basis van seksualiteit en seksueel grensoverschrijdend gedrag: de rol van hormonen en medicamenteuze behandelmogelijkheden 293
Kris Goethals

HOOFDSTUK 12
Plegers met een verstandelijke beperking: een uitdaging voor psychotherapeuten 317
Ellen Baten & Elke Doms

HOOFDSTUK 13
Kinderporno: achtergronden, behandeling en kenmerken van de plegers 339
Anton van Wijk & Jules Mulder

HOOFDSTUK 14
Psychopathie bij seksueel delinquenten: uitdagingen voor de diagnostiek en de behandeling 359
Kasia Uzieblo, Astrid Boelaert, Jan Winter & Mieke Decuyper

HOOFDSTUK 15
Behandeling van vrouwelijke zedendelinquenten: prevalentie en interventie 383
Miriam Wijkman & Vivienne de Vogel

HOOFDSTUK 16
Seksuele delinquenten van allochtone origine 401
Johan Van Nuffel & Wim Laevens

HOOFDSTUK 17
Autisme en seksueel grensoverschrijdend gedrag 419
Jeroen Dewinter, Els Bradt & Alexa Rutten

HOOFDSTUK 18
Behandeling van seksuele daders: ethiek & deontologie en ethische kwesties 443
Paul Cosyns & Freya Vander Laenen

Trefwoordenlijst 461

Over de auteurs 465

2.2.7 Casushandboek: seksueel grensoverschrijdend gedrag

In Vlaanderen en Nederland is er heden geen casusboek over seksueel grensoverschrijdend gedrag beschikbaar. Ook internationaal zijn er slechts in beperkte mate voorbeelden voorhanden. De vertaling van theorie naar praktijk voor de clinicus is beperkt. Bovendien nemen weinig wetenschappelijke tijdschriften casussen op in hun publicaties. Het UFC wil inspelen op dit hiaat en publiceerde een casushandboek over seksueel grensoverschrijdend gedrag in het voorjaar van 2026. In het jaar 2025 werd vooral ingezet op de laatste reviews van de verschillende hoofdstukken en de afwerking van de publicatie.

Het casusboek richt zich primair tot hoogopgeleide professionals zoals psychiaters, psychologen, psychologisch assistenten, criminologen en seksuologen. Daarnaast kunnen ook huisartsen en andere professionals er hun gading vinden. Door de opzet van dit boek richt dit casusboek zich ook naar studenten in de psychologie, arts-assistenten in de psychiatrie en naar de voortgezette opleidingen in de forensische psychiatrie, de forensische psychologie en seksuologie.

Het casusboek is opgedeeld in twee grote delen: casussen waarbij mensen grensoverschrijdend gedrag hebben gesteld zonder een justitieel kader en casussen met een justitieel kader. De meerwaarde

bestaat erin om ook die casussen te bespreken die nog niet in contact zijn gekomen met politie of justitie. Elke casus gaat dieper in op één van de volgende perspectieven met betrekking tot seksueel grensoverschrijdend gedrag: klinische diagnostiek, psychodiagnostiek, risicotaxatie en -risicomanagement, behandelmogelijkheden en ethische overwegingen.

Per casus zijn er twee auteurs betrokkenen waarbij de ene de casus aanlevert en uitschrijft en de andere het antwoord formuleert op de gestelde vraag en een theoretische verdieping geeft op basis van de state-of-the-art inzichten uit de wetenschappelijke literatuur. In 2023 werd de inhoudstafel vastgelegd, werden alle auteurs benaderd en werden de eerste versies van de hoofdstukken uitgewerkt. In 2024 werden de hoofdstukken uitgeschreven en gereviewed. De laatste hoofdstukken kwamen binnen in de eerste maanden van 2025, de laatste hand werd gelegd in de laatste maanden van 2025. Verschillende vergaderingen werden tevens in dit kader georganiseerd. Enerzijds zijn er de vergaderingen met de kernredactie, waarvan Liesbeth Merckx en Prof. Kris Goethals deel uitmaken, anderzijds zijn er de vergaderingen met de redactieraad waar de andere teamleden van het UFC deel van uitmaken.

Hierbij de voorpagina van het boek en een overzicht van de inhoudstafel:

Over de auteurs 9

Inleiding 15
Liesbeth Merckx, Luk Gijs, Kris Goethals

1 Kobe tussen klein en groot: De adolescente pleger met een licht verstandelijke beperking 33
Zohra Lkasbi, Daniel Neves Ramos

2 Voor verbetering vatbaar: Adolescente zedendelinquenten 51
Jan Hendriks, Catrien Bijleveld

3 Tussen schaamte en stilte: De complexe context van incestueus of intrafamiliaal seksueel kindermisbruik 69
Liesbeth Merckx, Tineke Dilliën

4 Doen en aantrekking zijn niet hetzelfde: Over het onderscheid tussen seksueel misbruik van kinderen, pedofilie en de pedofiele stoornis 87
Luk Gijs, Wim Huys

5 'Die therapiedinges... het is mijn ding zo niet': Psychopathie en seksuele delinquentie 103
Liesbeth Merckx, Kasia Uzieblo, Wim Huys

Boom Uitgevers, 2026

6 'Ik word toch niet geacht een seksueel leven te hebben?': Seksueel misbruik binnen de kerk 121
Wim Huys, Machteld Reynaert

7 'Wat zij deed, past niet in ons beeld': Vrouwelijke plegers van seksuele delicten 135
Vivienne de Vogel, Ellen van den Broek, Sabine Noom

8 'Ik had lak aan anderen': Een zeer langdurige behandeling van een man veroordeeld voor ernstige zedendelicten 151
Wim Canton, Luk Gijs

9 'Ze zijn allemaal hetzelfde, die trutten': Een verkrachtingscasus uitgelicht 167
Minne De Boeck, Wim Huys, Tineke Dilliën

10 Het risico ontrafeld: Van risicotaxatie naar behandeling 185
Minne De Boeck, Alana Schuerwegen, Wim Huys

11 Telkens weer, tegen beter weten in: Over exhibitionisme 203
Adriaan Leroy, Tineke Dilliën

12 Als afstemmen zorg vraagt: Behandeling na seksueel grensoverschrijdend gedrag door volwassenen met autisme 219
Alana Schuerwegen, Jeroen Dewinter

13 Wonden als erfenis: Eigen slachtofferschap bij daders van seksuele feiten 235
Tineke Dilliën, Ellen Gunst

14 Wanneer seks plots je hele leven beheerst: Hyperseksualiteit bij de ziekte van Parkinson 253
Kris Goethals, Emke Maréchal

15 'Ik kan mezelf niet stoppen': Hyperseksueel gedrag en comorbide psychische problematiek 265
Kris Goethals, Rick Roels

16 Een orgastische vulkaanuitbarsting: Verwarrende eenheid in verscheidenheid bij multipele parafiele stoornissen 283
Luk Gijs, Wim Huys, Kris Goethals

17 'Zolang ik ontken, ben ik onschuldig!': Therapie bij seksueel grensoverschrijdend gedrag zonder erkenning van de feiten 303
Els Van Daele, Kris Vanhoeck

18 Noodzakelijk ter preventie? Behandeling bij seksuele voorkeuren voor minderjarigen 319
Minne De Boeck, Charlotte De Pourcq

19 'Ik wou dat risico niet meer lopen': Wat te doen met (verzoeken tot) chirurgische castratie door zedendelinquenten? 335
Inge Jeandarme, Luk Gijs, Dirk Vanderschueren

Begrippenlijst 353

Literatuur 375

© Boom uitgevers, 2026

2.3 UITVOEREN VAN WETENSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN

2.3.1 Publicaties in 2025

Davy, D., Bogaerts, S., **De Boeck, M.**, De Caluwé, E., Efthymiadou, E., Kleijn, M., ... & Lundrigan, S. (subm.). Adopting a user-centered design approach for the development of on-device technology to prevent the viewing of child sexual abuse material: App design insights and principles from the development of'Salus'. *Frontiers in Psychiatry: under review.*

De Boeck, M. (2025, september). Boekrecensie: In dialoog met plegers als weg naar herstel en verzoening. *Tijdschrift voor Klinische Psychologie.*

De Boeck, M., Van Puyvelde, L., & Uzieblo, K. (2025). Evoluties en uitdagingen in online seksueel kindermisbruik: een congresverslag. *Tijdschrift voor Forensische Psychiatrie en Psychologie, 3*(1):124-128.

De Boeck, M., Van Puyvelde, L., & Uzieblo, K. (2025, 8 mei). *ATSA blog: Evolutions and Challenges in Preventing Online Child Sexual Abuse: A Conference Report.* ATSA.

De Zeeuw–Jans, I. J., Andries, J., Coppens, V., Wuyts, E., **Huys, W., Schuerwegen, A.**, ... & Morrens, M. (2025). Exploring the Impact of Perceived Parenting, Interparental Dynamics, and Childhood Traumatic Experience on BDSM Interests. *Archives of Sexual Behavior*, 1-9.

Goethals, K. R., & Birkenhäger, T. (2025). De organisatie van de psychiatrie in België en Nederland: wie is een voorbeeld voor wie?. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, *67*(2), 134-138.

Goethals, K. R., & Dom, G. (2025). De toekomst van de Belgische psychiatrische patiënt volgens de WPA-Lancet-commissie. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, (2025/2), 139-143.

Tak, L. M., De Fruyt, J., Konings, M. J., Bracke, P., **Goethals, K. R**., & Dols, A. (2025). De toekomst die we willen versus de toekomst die we krijgen. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, (2018/2018), 65-67.

Tierens, E., Coppens, V., De Zeeuw, I., Wuyts, E., **Goethals, K.**, Claes, L., & Morrens, M. (2025). Associations of BDSM fantasies and practices with insecure attachment styles. *Psychology & Sexuality*, *16*(4), 1342-1358.

Uzieblo, K., **De Boeck, M.**, & Somers, F. (2025). Waarover nog te weinig gesproken wordt: De kennis en attitudes van Vlaamse hulpverleners ten aanzien van personen met een seksuele interesse in minderjarigen. *Tijdschrift voor Forensische Psychiatrie en Psychologie, 2*(3): 295-327.

Van Den Noortgate, M., Coppens, V., Wuyts, E., **Huys, W., Schuerwegen, A., Goethals, K.**, Coenen, S. & Morrens, M. (2025). Margins or mainstream: a cross-sectional study on consensual and non-consensual non-monogamy in the general Belgian adult population. *Humanities and Social Sciences Communications, 12*, 1699.

Wuyts, E., Schellen, K., Coppens, V., **Huys, W., Schuerwegen, A.**, Coenen, S., **Goethals, K.**, & Morrens, M. (subm.). On the importance of intersectionality: understanding how experienced, anticipated and internalized stigma intersect in people with non-normative identities. *Frontiers in Sociology: under review*

2.3.2 Opleiding, vormingsmomenten en congressen in 2025

KG	Prof. dr. Goethals	TD	Tineke Dilliën	WH	Wim Huys
AS	Alana Schuerwegen	GV	Gwen Verschaeve	MDB	Minne De Boeck
AVL	Annelies Van Looy	LVP	Larissa Van Puyvelde		

Tabel 3: Opleiding, vormingsmomenten en congressen 2025

Datum	Omschrijving & organisatie	Plaats	Persoon
14/1	Interuniversitaire opleiding psychiatrie: seksuele delinquentie in een notendop	Duffel	MDB
21/1	Opleiding 'Risicotaxatie' postgraduaat Forensische Psychodiagnostiek en Counseling Thomas More	Antwerpen	MDB, AS
22/1	Gendercommissie: organisatie hulp aan seksuele daders in Vlaanderen	Brussel	MDB

28/1	Studiedag Online seksueel kindermisbruik: 'Stop it Now! – Rethink project: chatbot en coaching CSAM plegers'	Antwerpen	MDB
28/1	Studiedag Online seksueel kindermisbruik: AI en technologie als bondgenoten bij de preventie van CSAM	Antwerpen	LVP
30/1	'Seksuele delinquentie en behandeling': postgraduaat Forensische Psychodiagnostiek en Counseling Thomas More	Antwerpen	MDB, TD
12/2	Basisopleiding PSD: 'Diagnostiek en seksuele anamnese'	Brussel	TD, AS
19/2	Basisopleiding PSD: 'Risicomanagement, indicatiestelling en casussen'	Brussel	TD, MDB
6/3	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Brussel	TD, MDB
11/3	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Brussel	TD, MDB
14/3	Forensische GGZ anno 2025: Behandeling van zedendelinquenten: klinische en ethische aspecten.	Utrecht	KG
19/3	Gastcollege VUB: preventie seksueel kindermisbruik	Brussel	MDB
3-7/4	EPA conference: Between ethnopsychiatry, criminology and narrative medicine: a complex clinical case. About cultural competence in forensic psychiatry.	Madrid	KG
3-7/4	EPA conference: Domestic violence committed by a patient with psychotic vulnerability: diagnostic and ethical dillemmas. A forensic psychiatric perspective on the case: clinical and legal considerations.	Madrid	KG
3-7/4	EPA conference: Risk assessment and risk management of violent patients in general psychiatry.	Madrid	KG
8/4 & 11/4	SSA-training – CGG Adentro	Gent	MDB, AS

23/4	Gastcollege Oscar Romerocollege: 'Aanpak seksueel geweld en behandeling seksuele daders'	Dendermonde	MDB
29/4	Platform SGG: 'Attitudes bij professionals in de GGZ ten aanzien van mensen met seksuele gevoelens ten aanzien van kinderen'	Brussel	MDB
30/4	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Gent	TD, MDB
8/5	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Gent	TD, MDB
14/5	CLB GO: 'Het is niet omdat je iets denkt, dat je er ook iets mee doet: reactie op seksueel kindermisbruik in het onderwijs'	Online	MDB
22/5	les GEN MA1: Recht en ethiek – forensische psychiatrie	Antwerpen	KG
2-3/6	Royal College of Physicians, Medicine 2025: International psychiatric experiences of euthanasia law.	Londen	KG
3/6 & 5/6	SSA-training – PSD gevangenis Beveren	Beveren	MDB, AS
4/6	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Antwerpen	TD, MDB
10/6	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Antwerpen	TD, MDB
17 & 18/6	Open training: static stable acute	Antwerpen	MDB, AS
29/7	UFC voorstelling: zorgunit Feniks	Dendermonde	MDB, WH
4/8	Summer seminar on forensic psychiatry in Europe: Investigating and treating psychosis at its many interfaces with criminal justice: 'Psychosis and other comorbidities: precursors, comorbidities and consequences.'	Seoon	KG
27/8	Presentatie IATSO conference: AI and technology as allies in the prevention of CSAM	Poznan	LVP

29/8	Presentatie IATSO conference: Support for family and friends of Stop it Now! Flanders (BE): Evaluation and future opportunities	Poznan	AS
6/9	Eurocrim: AI and technology as allies in the prevention of CSAM	Athene	LVP
11/9	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Brussel	TD, GV
24/9	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Brussel	TD, GV
1/10	Basisopleiding PSD	Brussel	TD, GV
8/10	Basisopleiding PSD	Brussel	TD, GV
10/10	Les Arts en Maatschappij 5: Professioneel seksueel wangedrag	Antwerpen	KG
15/10	Basisopleiding PSD	Brussel	TD, GV
28/10	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Antwerpen	TD, GV
26/10	IGO grondige opleiding seksuele delinquentie: De dader-typologie van de daders en psychologische duiding	online	TD
30/10	Basisopleiding seksuele delinquentie voor justitieassistenten	Antwerpen	TD, GV
31/10	Les Arts en Maatschappij 5: Over risicotaxatie en risicomanagement in de algemene psychiatrie: welke patiënten behoeven bijzondere aandacht?	Antwerpen	KG
4/11	Opleidingsdag forensische psychiatrie GGz Breburg: Farmacotherapie bij zedendelinquenten: klinische en ethische aspecten	Tilburg	KG
25/11	Groot keuzevak Forensische Psychiatrie: Behandelmodellen en Risicotaxatie	Antwerpen	AS
25/11	Groot keuzevak Forensische Psychiatrie: Seksuele delinquentie	Antwerpen	TD, LVP
26/11	Groot keuzevak Forensische Psychiatrie: motivatiebevorderend werken	Antwerpen	TD, GV

28/11	Groot keuzevak Forensische Psychiatrie: preventie, Stop it Now! & practicum	Antwerpen	LVP, AS
3/12	Basisopleiding PSD	Brussel	TD, GV
4/12	Forensic psychiatry in Europe	Praag	KG
17/12	Trefdag 1712: Stop it Now! hulplijn	Brussel	LVP

2.3.3 Wetenschappelijke en klinische stages en masterproeven

In 2025 nam het UFC geen criminologische stage aan omdat de criminologe in zwangerschapsverlof ging en de vervanging nog geen criminologische stage kon begeleiden. Wel werd één stage toegepaste psychologie opgestart. Estelle Van Elsen, student aan de AP Hogeschool, volbracht een klinische stage (gestart in februari 2025 tot en met april 2025). Ze verwerkte aanmeldingen en woonde intakegesprekken bij. Daarnaast voerde ze psychodiagnostiek uit, woonde ze psychologische en psychiatrische consultaties bij en bereidde ze patiëntbesprekingen voor. De overige taken van de therapeuten van het UFC werden van dichtbij mee gevolgd.

In het jaar 2025 werden geen nieuwe masterproeven meer opgestart. Het UFC heeft ervoor gekozen enkel nog masterproeven te begeleiden die in de lijn liggen van één van de onderzoekslijnen van het UFC. Hiervoor heeft het UFC een onderzoeksgroep opgericht, waar de onderzoekslijnen worden uitgetekend en lopende onderzoeken worden opgevolgd.

2.3.4 UFC-onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep, waarin ook externen zetelen (o.a. prof. dr. M. Morrens – CAPRI Uantwerpen, dr. E. Wuyts – CAPRI Uantwerpen), volgt het reilen en zeilen van het onderzoek in het UFC op. De onderzoeksgroep bewaakt de haalbaarheid van de onderzoeksopzetten, volgt het verloop nauwgezet op, fungeert als bron van expertise voor methodologische kwesties, etc. Er kunnen vier grote onderzoekslijnen onderscheiden worden in het UFC: onderzoek met betrekking tot seksuele delinquenten, internering, BDSM en preventie van seksueel misbruik. In het bijgevoegde schema kan men zien welke specifieke topics onderzocht (zullen) worden.

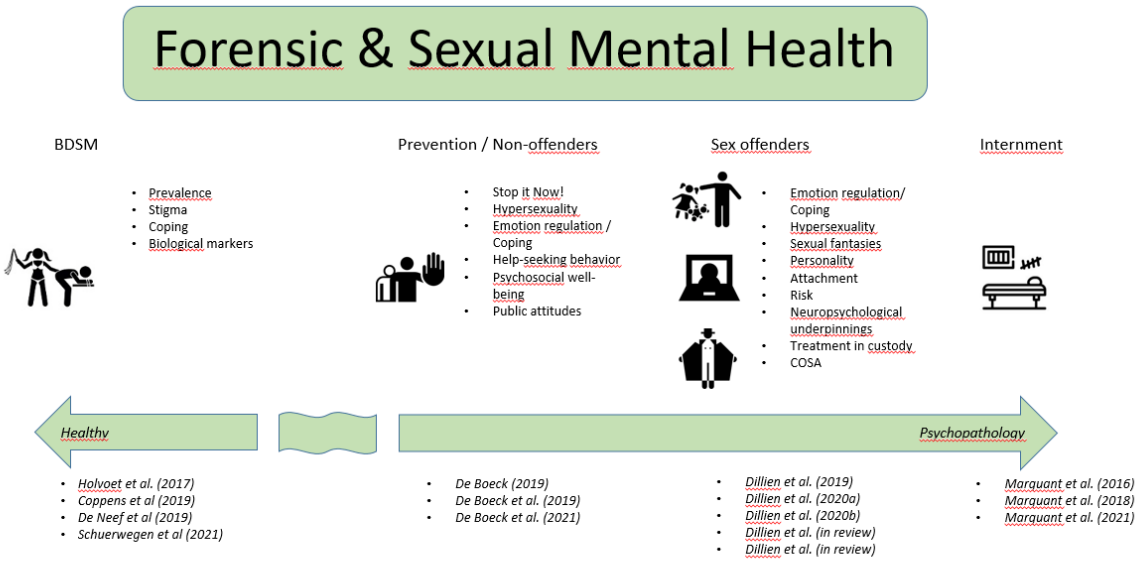

De nieuwe aanpak werpt zijn vruchten af. Er wordt niet meer op elke onderzoeksopportuniteit ingegaan, we maken de afweging of het haalbaar is en binnen de uitgezette onderzoekslijnen past. Dit leidt tot een efficiëntere inzet van de schaarse middelen, wat op zijn beurt meer (en interessantere) output genereert (zie publicaties en presentaties). Gezien de afronding van enkele lopende onderzoeken (bv. behandeling in de gevangenis, doctoraatsonderzoek Tineke Dilliën) en enkele bijkomende onderzoeksprojecten (PROTECH, 2PS, etc.) zijn er in 2025 enkele andere focussen gelegd. Door de betrokkenheid in andere (internationale) onderzoeken is gekozen om in 2025 geen bijkomende vergaderingen in te plannen. Het idee is om de onderzoeksgroep nieuw leven in te blazen, wanneer het duidelijk wordt welke onderzoeksopdrachten het UFC in de toekomst zal moeten vervullen. Een stand van zaken van de nog lopende onderzoekslijnen kan worden teruggevonden bij wetenschappelijk onderzoek.

2.3.5 Wetenschappelijk onderzoek

<u>BDSM – onderzoek</u>

Doctoraal onderzoeker: Alana Schuerwegen
Promotoren: prof. dr. Manuel Morrens, prof. dr. Kris Goethals

Collega Alana Schuerwegen voert sinds 2018 in samenwerking met dr. Manuel Morrens (Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute – CAPRI; Universiteit Antwerpen) onderzoek uit naar psychologische drijfveren bij BDSM-beoefenaars, en stigmatiserende attitudes binnen de samenleving ten aanzien van BDSM-beoefenaars. In 2021 startte Alana haar doctoraatsonderzoek binnen de BDSM-onderzoekslijn. In kader hiervan werd, in samenwerking met de Northern Illinois University, internationaal onderzoek opgestart met oog op het in kaart brengen van internationale verschillen aangaande seksuele interesses en fantasieën in het algemeen en BDSM-gerelateerde fantasieën en interesses specifiek, binnen een internationale populatie van BDSM beoefenaars. Het betreffende onderzoek werd in 2023 gepubliceerd bij The Journal of Sex Research.

Het manuscript van het huidige onderzoek focuste zich het op het exploreren van de samenhang tussen een interesse in en/of het beoefenen van BDSM-activiteiten en gerapporteerde ervaringen met andere non-normatieve levensstijlen. Dit manuscript werd intussen ingediend bij een Journal en is in afwachting van feedback.

De volgende paper zal onderzoeken welke korte en lange termijn bekrachtigers het uitoefenen van BDSM-gerelateerde activiteiten sturen, en hoe deze zich verhouden tot de persoonlijkheidskenmerken van BDSM beoefenaars.

Extern Doctoraatsonderzoek - Thomas Marquant

Prof. dr. Kris Goethals, directeur van het UFC, begeleidt samen met Prof. dr. Bernard Sabbe een extern doctoraatsonderzoek van dr. Thomas Marquant, werkzaam in het UPC Sint-Kamillus te Bierbeek en de gevangenis van Antwerpen.

Forensic assertive community treatment; research into effectiveness and factors related to outcomes.

Dr. T. Marquant[1,2]; M. Van Nuffel[1]; Prof. dr. K. Goethals [3,4]; Prof.dr. B. Sabbe [4]

[1]UPC Sint-Kamillus, Bierbeek; [2]PSD gevangenis Antwerpen; [3]Universitair Forensisch Centrum (UFC), Universitair Ziekenhuis Antwerpen; [4]Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute (CAPRI) Universiteit van Antwerpen

Assertive community treatment (ACT)' is een goed gekende manier om zorg aan psychiatrische patiënten te leveren in hun eigen woonomgeving. In het verleden werd een goede effectiviteit aangetoond op niet-forensische uitkomstmaten, zoals heropnames, 'community tenure' en opnameduur. Echter, werd daarbij ook vastgesteld dat de effecten op forensische uitkomstmaten neutraal of zelfs negatief zijn. Een forensische adaptatie van ACT, ForACT, beoogt een behoud van de effectiviteit op niet-forensische uitkomstmaten, met toevoeging van effect op forensische uitkomstmaten, zoals recidive en wederopsluitingen. In voorliggende studie werden daarbij als blauwdruk voor een ForACT team 40 jaar ervaring met niet-forensisch ACT gecombineerd met de basis elementen van de dominante forensische rehabilitatie theorieën, zijnde het RNR model en het GLM model. De literatuur omtrent niet-for ACT geeft daarbij zes basis elementen die relateren aan de effectiviteit, zijnde een geïntegreerde psychiater, een 24/7 bereikbaarheid, het uitvoeren van huisbezoeken, een aanbod voor middelengebruik, een lage case-load en een vocationeel aanbod. de bestaande forensische rehabilitatie theorieën kunnen geoperationaliseerd als het aanbieden van een hybride functie van de hulpverlener, die ook risico inschattingen maakt, en een communicatie-strategie met de justitiële partners. Het toepassen van deze elementen en de effectiviteit ervan op (niet) forensische uitkomstmaten wordt in voorliggende studie onderzocht.

Stand van zaken: In 2016 werd reeds een review gepubliceerd betreffende het onderwerp ForACT. In 2018 werd in een tweede publicatie de effectiviteit van ForACT op forensische uitkomstmaten aangetoond in een vergelijkend retrospectief onderzoek waarbij het forACT team werd ingebed in een zorgcontinuüm. Geïnterneerden in het zorgcontinuüm liepen 6 keer minder kans op recidive en 14 keer minder kans op weder opsluitingen dan patiënten die uit de gevangenis in ambulante zorg terecht kwamen. daartegenover stond wel dat de patiënten in het zorgcontinuüm 21 keer meer kans had om,

zij het erg kort, heropgenomen te worden, in ongeveer 70% omwille van druggebruik. Ook de 'community tenure' was significant beter in de experimentele groep.

Omwille van het grote belang van middelengebruik binnen de experimentele groep werd een review gedaan betreffende het onderwerp van middelengebruik en middelengerelateerde stoornissen binnen patiënten in opvolging van een FACT team. Deze review werd gepubliceerd in Frontiers in december 2021. Middelengebruik komt uit de studie duidelijk naar voor als een kritisch element bij het bepalen van beleid omtrent forensische patiënten in FACT.

Vervolgens werd gezien dit kritisch belang een maatschappij-georiënteerd alternatief uitgewerkt bij druggebruik van 5 dagen. De basis daarbij betreft een cognitief gedragsmatig aanbod. Patiënten krijgen bij een herval in gebruik de mogelijkheid om gebruik te maken van dit alternatief en aldus in de maatschappij hun rollen te kunnen blijven opnemen en een dure en invaliderende opname te vermijden. Ter ondersteuning van de inschatting tot inclusie werd daarbij de START gebruikt als risicotaxatie instrument. In een prospectieve cohortstudie worden deze patiënten gedurende 12 maanden opgevolgd binnen deze setting. In 2024 werden de resultaten voor 24 patiënten van deze studie, die een pilotstudie betrof, gepubliceerd. De resultaten zijn daarbij hoopgevend ook al gaat het om kleine aantallen. Maar patiënten slaagden erin hun eerste opname uit te stellen, zich beter in de samenleving te handhaven ondanks herval in middelengebruik en hun risicoprofiel te verlagen. Daarmee lijkt FACT een goede kandidaat om forensische maatschappij-georienteerde zorg voor forensische patiënten te organiseren. Tijdens 2025 werd de doctoraatsverdediging voorbereid, deze staat gepland op 27.01.2026.

Stop it Now! onderzoeken

Onze criminologe, Minne De Boeck, is verantwoordelijk voor het project Stop it Now!, wat zich richt op de preventie van seksueel kindermisbruik en waarbij een anonieme en vertrouwelijke hulplijn een belangrijke bijdrage levert. Binnen dat project is het UFC, samen met de Thomas More Hogeschool, de UGent en de VUB in het verleden reeds enkele studies gestart. In samenwerking met Prof. Kasia Uzieblo (VUB) zijn er vier studies lopende sinds de start van het project in 2017: de eerste studie betreft er één aangaande het psychosociaal welzijn en het hulpzoekend gedrag van personen die zich seksueel aangetrokken voelen tot minderjarigen, de tweede studie richt zich op het psychosociaal welzijn en het hulpzoekend gedrag van hun naasten, de derde studie richt zich op de publieke attitudes ten aanzien van personen die zich seksueel aangetrokken voelen tot minderjarigen, de vierde studie richt zich op de attitudes van (toekomstige) zorgprofessionals aanzien van personen die zich seksueel aangetrokken voelen tot minderjarigen. Daarnaast neemt SiN! zelf de leiding in een lopend onderzoek in het kader van het naastenproject van SiN!. Tot slot is SiN! betrokken in een studie in samenwerking met de UGent met Prof. Ernst De Koster omtrent zelfstigma en internaliserende problemen bij personen met een seksuele voorkeur voor minderjarigen.

Met deze studies wil SiN! de zoektocht naar gepaste en efficiënte hulp voor personen die zich zorgen maken over zichzelf, of over een naaste, vergemakkelijken. Bovendien trachten ze op deze manier een beter zicht te krijgen op de kennis en attitudes ten aanzien van de doelgroep en de thematiek in het bredere publiek.

Voor mensen die zelf seksuele gevoelens ten aanzien van minderjarigen ervaren

Met deze studie wil SiN! het psychosociaal welzijn van personen met seksuele interesses voor minderjarigen nagaan en het hulpzoekend gedrag in kaart te brengen. Met deze inzichten wensen we de bestaande hulpdiensten te informeren met als doel om deze diensten voor personen met seksuele interesses voor minderjarigen toegankelijker te maken en om deze diensten beter af te stemmen op de specifieke psychosociale noden van diegenen die hulp zoeken.

Deze studie wordt verspreid via de SiN!-website. De medewerkers aan de hulplijn moedigen de doelgroep aan deze in te vullen, wanneer dit aangewezen is. Uiteraard blijft een antwoord bieden aan de hulpvraag prioritair, eerder dan het vergaren van onderzoeksresultaten. De totale steekproef bevat tot op heden 163 personen, waaronder 155 mannen. De resultaten van het eerste gedeelte van de studie (80-tal respondenten) werden voorgesteld op het ATSA congres in 2019. In 2021 publiceerde SIN! Vlaanderen in het Tijdschrift voor Klinische Psychologie de uitgebreidere data.

Voor de dichte omgeving van mensen die seksuele gevoelens ten aanzien van minderjarigen ervaren/ de naastenstudie aangaande het naastenaanbod van SiN!

Met deze studie wil SiN! het hulpzoekend gedrag van de dichte omgeving van personen met seksuele interesses voor minderjarigen in kaart te brengen. Met deze inzichten wensen we de bestaande hulpdiensten te informeren. Enerzijds om de toegankelijkheid van deze diensten voor personen met seksuele interesses in minderjarigen en hun omgeving te vergroten. Anderzijds om deze diensten beter af te stemmen op de specifieke psychosociale noden van diegenen die hulp zoeken.

Deze studie wordt verspreid via de SiN!-website. De medewerkers aan de hulplijn moedigen de doelgroep aan deze in te vullen, wanneer dit aangewezen is. Uiteraard blijft het prioriteit een antwoord te bieden aan de hulpvraag, eerder dan het vergaren van onderzoeksresultaten. Op dit moment zijn er nog steeds beperkte respondenten van dichte naasten, een totaal van 32 personen vulden de vragenlijst (gedeeltelijk) in, amper 15 respondenten waren bruikbaar. De resultaten werden samengevoegd met de resultaten van SiN! Nederland en werden voorgesteld op het ATSA congres in 2021.

SiN! hoopt deze studie extra kracht bij te zetten door ook op hulpverlenend vlak meer in te zetten op de naasten van de doelgroep. Zo heeft SiN! in 2023 een aanbod gestart voor naasten, waarbij ook lotgenotengroepen werden aangeboden. Aan dit project is tevens een onderzoek gekoppeld (zie onder).

Publieke attitudes ten aanzien van mensen met seksuele gevoelens voor minderjarigen

Met deze studie probeert SiN! de publieke attitudes rond dit thema in kaart te brengen. Meer dan 1582 respondenten namen deel aan de studie die via sociale media werd verspreid. Naast het vergaren van de onderzoeksresultaten draagt de verspreiding van dit onderzoek ook bij aan kennisgeving aan het bredere publiek rond SiN!. De resultaten van deze studie werden reeds voorgesteld op het ATSA-congres in oktober 2018 en november 2019.

Attitudes bij professionals ten aanzien van (hulp aan) personen met een seksuele voorkeur voor minderjarigen

De huidige studie beoogt de attitudes ten aanzien van (hulp aan) personen met een seksuele voorkeur voor minderjarigen, of minor-attracted persons (MAPs), te exploreren bij zorg- en hulpverleners, alsook in kaart te brengen of er verschillen zijn tussen de beroepsgroepen in attitude, bereidheid tot hulpverlening en kennis ten aanzien van MAPs.

De onderzoekspopulatie bestaat uit professionals uit het Vlaamse zorg- en hulpverleningslandschap. Meer specifiek gaat het om psychologen, psychiaters, criminologen en seksuologen die met elkaar vergeleken zullen worden. Het doel van deze studie is na te gaan bij elke beroepsgroep in welke mate ze geconfronteerd worden met een dergelijke seksuele interesse bij hun cliënten/patiënten, welke attitudes ze hebben ten aanzien van (hulp aan) MAPs en op welke manier ze ermee zouden omgaan als ze met een dergelijke problematiek geconfronteerd zouden worden. Bijkomend wordt er gefocust worden op de vergelijking tussen de beroepsgroepen om gelijkenissen of verschillen in kaart te brengen.

De steekproef omvatte 215 Vlaamse professionals werkzaam binnen het zorg- en hulpverleningslandschap, waarvan 67.4% in een niet-forensische setting werkzaam was. De deelnemers vertoonden overwegend een gedegen kennis over pedofilie en stelden zich niet uitermate negatief op ten aanzien van deze doelgroep. Toch werden diverse hiaten in de kennis betreffende MAPs vastgesteld en enkele hulpverleners vertoonden een erg punitieve attitude ten aanzien van MAPs alsook een gebrek aan kennis inzake doorverwijsmogelijkheden en het beroepsgeheim. Daarnaast identificeerden de hulpverleners met ervaring in het begeleiden van MAPs een waaier aan factoren die dergelijke begeleidingen bemoeilijkten.

De resultaten van dit onderzoek dragen bij aan initiatieven en projecten die trachten de drempels te verlagen voor hulp aan deze doelgroep. Eveneens biedt het mogelijkheden om de ondersteuning te optimaliseren aan (toekomstige) professionals bij het bieden van hulp aan MAPs. De vragenlijsten werden in het najaar van 2022 verspreid via verschillende beroepsverenigingen, nieuwsbrieven en sociale media, de analyses en afronding van de studie, alsook neerlegging van de masterproef, vond plaats in 2023. In 2024 werd de publicatie in het Tijdschrift Forensische Psychologie en Psychiatrie uitgewerkt en in april 2025 werd dit artikel gepubliceerd.

De relatie aangaande zelfstigma en internaliserende problemen bij personen met een seksuele voorkeur voor minderjarigen

Onderzoek heeft reeds aangetoond dat er stigmatiserende opvattingen in de maatschappij aanwezig zijn jegens individuen met een seksuele voorkeur in minderjarigen. Het doel van deze studie is om te onderzoeken in welke mate deze doelgroep het publieke stigma internaliseert. Het internaliseren van publiek stigma wordt ook wel zelfstigma genoemd.

Bij de doelgroep wordt door middel van deze studie gepeild naar psychologische constructen waarvan gekend is dat ze gerelateerd zijn aan zelfstigma. Zo werden ten eerste de relatie tussen zelfstigma, zelfwaarde en internaliserende problemen (angst, depressie en stress) worden onderzocht. Daarnaast werden ook het verband tussen enkele transdiagnostische processen (rumineren, positieve herinterpretatie en aandachtscontrole) en internaliserende problemen bij deze doelgroep bestudeerd.

Ter exploratie, wordt er ook gepeild naar de relatie tussen deze transdiagnostische processen en zelfstigma.

Al deze psychologische constructen werden gemeten aan de hand van zelfrapportagevragenlijsten die in random volgorde via Limesurvey worden aangeboden op de website van Stop It Now! Vlaanderen, alsook via andere sociale mediakanalen waarop de doelgroep kan bereikt worden. Tevens werd de vragenlijst verspreid onder de netwerkpartners van het UFC met de vraag om respondenten te recruteren. De uiteindelijke steekproef strandde op 92 respondenten. Dit onderzoek werd uitgevoerd in samenwerking met de UGent, in 2024 werden de analyses gedaan en werd de publicatie uitgewerkt. In 2026 wordt de publicatie in het Archives of Sexual Behaviour voorzien, na verschillende reviewrondes in 2025.

Stop it Now! voor naasten

In 2023 ontwikkelde Stop it Now! Vlaanderen – een laagdrempelige, gratis en anonieme hulplijn voor mensen die zich zorgen maken over hun eigen seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen, alsook voor hun naasten – een specifiek hulpaanbod voor naasten van (potentiële) plegers van zedenfeiten. Hoewel de naasten geen directe slachtoffers zijn van het gepleegde misbruik, ervaren deze naasten van Stop it Now! vaak heel wat moeilijkheden wanneer iemand uit de dichte omgeving of het gezin seksueel kindermisbruik heeft gesteld of seksuele misbruikbeelden van minderjarigen heeft bekeken. Ook kan het heel confronterend zijn wanneer ze ontdekken dat iemand in hun omgeving seksuele gevoelens ervaart voor kinderen. Het specifiek hulpaanbod voor naasten, zoals partners en familieleden van mensen die seksuele kindermisbruik hebben gepleegd, of van mensen die pedofiele gevoelens ervaren, is echter zeer beperkt. Toch spelen zij een essentiële rol in de preventie van seksueel kindermisbruik, alsook verdienen zij ondersteuning bij hun bezorgdheden.

Stop it Now! ervaarde deze tekortkoming vaak aan de hulplijn wanneer de dichte naasten contact opnamen en wou bijgevolg dit hiaat invullen door een specifiek aanbod voor naasten van Stop it Now! aan te bieden. Dit naastenaanbod bestaat enerzijds uit een online component, met name een specifieke naastenwebsite, online zelfhulpmodule voor naasten van downloaders van seksueel misbruikbeelden van minderjarigen en een naastenforum, alsook een face-to-face aanbod in de vorm van lotgenotengroepen anderzijds.

Omwille van gebrekkig onderzoek aangaande dit topic heeft Stop it Now! een onderzoek op poten gezet om meer zicht te krijgen op de impact van ondersteuning aan de naasten van (potentiële) plegers. De finaliteit van het onderzoek is om kennis te vergaren omtrent de ervaringen en impact van deelname aan lotgenotengroepen voor naasten van (potentiële) zedenplegers. Concreet heeft dit onderzoek verschillende doelstellingen: (1) Allereerst tracht dit onderzoek in kaart te brengen hoe het gesteld is met het zelfstigma en het mentaal welzijn van de contextfiguren van (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik. Ten tweede (2) bevraagd het onderzoek in welke mate zij sociale steun ervaren, en ten derde (3) tracht dit onderzoek een zicht te krijgen op welke manier het aanbod van Stop it Now!, meer bepaald de lotgenotengroepen, een impact heeft op verschillende levensdomeinen van de deelnemers.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethodieken. Zo zijn er kwantitatieve dataverzamelingsmethoden opgezet, meer specifiek een vragenlijst die elektronisch wordt verspreid, dit bij aanvang van de lotgenotengroepen als helemaal

op het einde na de afronding. Daarnaast wordt er gewerkt met kwalitatieve onderzoeksmethoden, meer specifiek een semigestructureerd interview nadat de lotgenotengroepen zijn afgerond. Het onderzoek is heden lopende (goedkeuring ethisch comité 08/2023), bij elke start van een nieuwe lotgenotengroep worden er nieuwe respondenten gerekruteerd. Tijdens het jaar 2025 werden verdere data verzameld, zowel via surveys als via diepte interviews.

2.3.6 Bijgewoonde vormingsmomenten en congressen

Hierbij een overzicht van de gevolgde vormingsmomenten. De ASO's en stagiaires van het UFC werden niet afzonderlijk opgenomen in dit overzicht, gezien zij waar mogelijk steeds betrokken worden bij verschillende vormingsmomenten. De deelnemende UFC-teamleden worden in tabel 4 weergegeven aan de hand van hun initialen:

KG	Prof. dr. Goethals	TD	Tineke Dilliën	WH	Wim Huys
AS	Alana Schuerwegen	GV	Gwen Verschaeve	MDB	Minne De Boeck
AVL	Annelies Van Looy	LVP	Larissa Van Puyvelde		

Tabel 4: Bijgewoonde vormingsmomenten

Datum	Onderwerp	UFC deelnemers
23/1	Inspiratiedag DUNDRUM	MDB
28/1	Studiedag UFC: Uitdagingen en nieuwe evoluties in online seksueel kindermisbruik	allen
30/1	Workshop 2PS: risk and desistance hexagon	MDB
4/2	2KNOW final conference	MDB
18/2	ISSM Wenen	KG
21/2	Marije Keulen-DeVos oratie: seksuele delinquentie	MDB
12/3	STOP CSAM conference	MDB
14/3	5de jaarsymposium Forensische GGZ: Farmacotherapie bij zedendelinquenten	KG
14/3	Opleiding motivatiebevordering aan de hulplijn	AS, MDB
3-7/4	European Psychiatry Association conference, Madrid	KG
10/4	PROTECH final conference	MDB, LVP, GV, AS, WH
12/4	EMDR congres: Let's talk about sex – EMDR vereniging Nederland	TD
25/4	Opleiding motivatiebevordering aan de hulplijn	AS, MDB

17/6 & 18/06	SSA opleiding	KG
23/6	RCPSYCH congres Newport Wales	KG
4-8/8	Summer seminar on forensic psychiatry in Europe, Seoon	KG
26-29/8	IATSO conference, Poznan, Polen	AS, LVP, GV
1-5/9	Eurocrim, Athene, Greece	LVP
2/9	SAPROF-SO training	AS
18-20/9	Ghent Group Meeting, Den Haag	KG
3/10, 24/10, 14/11 & 5/12	Boek I en boek II van het nieuwe strafwetboek (webinars)	LVP
06-08/10	World Psychiatric Association (WPA) conference in Praag	KF
23/10	Netwerk Nowe GGZ, Ugent: Cultuursensitieve zorg bij een forensische doelgroep	KG
24/10	VVP herfstsymposium	KG
04/11	GGz Breburg - Themadag AIOS over forensische psychiatrie	KG
9/12	NL-ATSA studiedag: 'De manosphere en seksueel grensoverschrijdend gedrag: een verkenning'	GV

2.3.7 Psychotherapieopleidingen en postacademische vormingen

Tabel 5: Langdurige vormingen

Stefaan Van Meerbeeck	Postgraduaat Integratieve Therapie opleiding aan de Uantwerpen	2025
Niels Albert	Postgraduaat psychoanalytische psychotherapie, KU Leuven	2025
Tineke Dilliën	Opleiding exposure, KULeuven	2025

2.4 GEORGANISEERDE OPLEIDINGSMOMENTEN

Hierna volgt een overzicht van de opleidingsmomenten die het UFC in 2025 zelf organiseerde. Ook de studiedagen die NL-ATSA organiseerde, en waar de criminologe en/of toegepaste psychologe van het UFC mee in de organisatie zat, werden opgenomen in het overzicht. In 2025 organiseerde het UFC 1 grote studiedag voor het netwerk, alsook werkte het UFC mee aan de organisatie van één NL-ATSA studiedag en een workshop aangaande het risicotaxatieinstrument de SAPROF. Tot slot, voorzag het UFC in het najaar een open training voor Static-Stable-Acute risiscotaxatie instrument.

2.4.1 UFC studiedag - Online seksueel misbruik: nieuwe evoluties en uitdagingen

Online seksueel misbruik is een wereldwijd probleem, waarbij de traditionele middelen onvoldoende soelaas bieden. Verschillende stakeholders botsen op hun beperkingen om de exponentiële groei van onder andere seksuele misbruikbeelden van minderjarigen (CSAM) in te dijken (Lee et al., 2020). Sinds enkele jaren volgt daarbij nog een extra uitdaging: artificiële intelligentie (AI). Het Universitair Forensisch Centrum (UFC) organiseerde daarom, samen met PROTECH, gefinancierd door de Europese Unie, op 28 januari 2025 een studiedag aan de Universiteit Antwerpen over de nieuwe evoluties en uitdagingen bij online seksueel misbruik.

Nina Vaaranen-Valkonen, Protect Children, en Hanna Lahtinen, Universiteit Oost-Finland, gaf een overzicht van hun verschillende onderzoeken over online seksueel kindermisbruik. Het eerste onderzoek werd uitgevoerd met als doel meer inzicht te krijgen in de drijfveren van CSAM plegers. In totaal werden meer dan 72.000 mensen, die CSAM online zochten, op het darkweb bereikt. Het onderzoek concludeert dat 70% voor de eerste keer CSAM opzocht, 42% eerder al contact zocht met een minderjarige en 55% hun gedrag wil veranderen. Gezien meer dan de helft gedragsverandering wil bekomen, moet er dus ingezet worden op het aanbieden van gepaste hulp. Tevens onderzochten ze welke kanalen worden gebruikt om toegang te krijgen tot CSAM beeldmateriaal. Het onderzoek toont

aan dat 77% van de respondenten CSAM heeft gevonden op het open web, 32% via een pornografie website en 29% via een social media platform. Het delen van de beelden gebeurt in 32% van de gevallen via social media, het contacteren van minderjarigen gebeurt voornamelijk via social media, messaging apps en online games (Insoll et al., 2024a). Daarnaast werd binnen het 2KNOW-project onderzoek naar factoren die bijdragen aan het delictgedrag. 4.549 respondenten vulden de vragenlijst in op het darkweb, waarvan 68% mannen. 70% van de deelnemers kwam voor de leeftijd van 18 jaar voor de eerste keer in aanraking met CSAM. De meeste deelnemers zoeken naar beeldmateriaal van meisjes tussen de 11 en 14 jaar oud en bijna de helft geeft aan een minderjarige te hebben gecontacteerd. Daarnaast beschrijft het onderzoek ook verschillende factoren die bijdragen tot CSAM delictgedrag. Hierbij gaat het om motivatie, zoals parafilieën, faciliterende en situationele factoren, zoals de invloed van pornografie en de anonimiteit van het internet, alsook enkele barrières zoals preventieve interventies en ontradingscampagnes. Een belangrijke nuance bij dit onderzoek betreft het feit dat het gaat om een specifieke populatie binnen de heterogene groep van CSAM plegers, namelijk diegene die actief zijn op darkweb (Insoll et al., 2024b). Tot slot deed het 2KNOW project ook onderzoek naar de verschillen onder CSAM plegers (n=3782). Het onderzoek bekijkt drie groepen: (1) personen veroordeeld voor zedenfeiten ten aanzien van minderjarigen; (2) personen veroordeeld voor zedenfeiten ten aanzien van meerderjarigen; en (3) personen zonder veroordelingen. De belangrijkste conclusies betreffen dat de meesten op zoek waren naar materiaal van meisjes, alsook een aanzienlijk deel een seksuele interesse had in kleuters. De meerderheid van hen zocht CSAM vanuit een seksuele interesse in kinderen, bij de niet-veroordeelde groep was er in verhouding het meeste desensitisatie voor volwassen porno en sommigen zochten fysiek contact met minderjarigen. Het onderzoek toont bovendien dat er weldegelijk verschillen zijn tussen de drie groepen. Zo heeft de veroordeelde groep meer criminele voorgeschiedenis, is er vaker sprake van grooming, contact met een kind en zijn er meer voorkeuren voor jonge kinderen (Lahtinen et al., 2025).

Kevin Reulens, Federale Gerechtelijke Politie (FGP), gaf toelichting over de digitale evoluties van online seksueel misbruik op het niveau van de opsporing. De seksuele ontwikkeling van minderjarigen vindt vaak online plaats, maar wordt ook misbruikt door plegers, met het internet als katalysator. Het vormt een snel verspreidingsproces van zelf gegenereerd materiaal met uiteindelijk verlies van controle bij het slachtoffer, waardoor een groot aantal CSAM onbedoeld beschikbaar wordt. Daarnaast heeft de technologische evolutie betrekking op generatieve AI. Dit soort technologie wordt steeds vaker gebruikt voor het generen van CSAM, met recent een stijgend realisme, extremer beeldmateriaal en breder volume. Bovendien wordt alle informatie rond het gebruik van dit soort technologie gedeeld op misbruik platformen, wat de toegankelijkheid bevordert. Ook kwam Extended Reality (XR) aan bod. Ze zien een opmars van platformen waar VR-devices worden geïntegreerd naast audio en video om bijvoorbeeld tastzin na te bootsen. De conclusie is dat deze technologische evoluties ongekend zijn en aan een zeer hoog tempo verlopen.

Wat betreft de behandeling van CSAM plegers stelde Ida Oeverland, Lucy Faithfull Foundation (LFF). LFF beoogt een veilige groepsomgeving te creëren, biedt informatie over de (juridische) gevolgen, psychosociale ondersteuning en praktische informatie. Inhoudelijk behandelen de programma's verschillende thema's zoals: modellen voor delinquent gedrag, zelfzorg, relaties en terugvalpreventie. De sessies gebeuren volgens de cognitieve gedragsgerichte aanpak, waarbij responsiviteit centraal staat. In 2023 namen in totaal 296 personen deel. Over het algemeen gaven de deelnemers aan dat ze hun eigen patronen beter hebben leren begrijpen, alsook benoemen ze progressie in de manier waarop

ze hun eigen risico om feiten te plegen kunnen verlagen. Tenslotte rapporteren ze ook een positieve impact op de mentale gezondheid.

Hannes Gieselier, Charité, lichtte STOP-CSAM toe, een project waarbij via therapeutische chatinterventies met CSAM plegers wordt gewerkt. Dit betreffen 4 gesprekken met volwassen CSAM plegers over allerhande thema's: begrijpen van het delictgedrag, aanvaarding van de seksuele voorkeur, persoonlijke waarden, emotieregulatie, probleem management en veiligheids-en veranderingsplan. Er werd onderzoek gedaan met een test- en controlegroep. Daaruit bleek dat de interventies positieve impact hadden op het CSAM gebruik. Daarnaast werden voorwaarden voor helpende interventies meegegeven met als conclusie dat gerichte, toegankelijke en snelle therapeutische interventies verandering op gang brengen. Echter is het behoud van privacy en anonimiteit cruciaal om een goed bereik te kennen.

Ook Minne De Boeck, UFC en Stop it Now! Vlaanderen, lichtte online 1 op 1 ondersteuning van CSAM plegers toe. Het Rethink project gebruikt een chatbot op basis van AI, gekoppeld aan een ontradingsboodschap bij de zoektocht naar gebande zoektermen op legale pornosites. Op deze manier hoopt Stop it Now! de toeleiding naar hulp te verbeteren. Er werd immers een blended care aanbod ter ondersteuning van CSAM gebruikers ontwikkeld, gelinkt aan hun online zelfhulpmodule voor CSAM plegers. Thema's hierbij zijn: verwachtingen van de hulpvrager, het scherp stellen van problematiek en inzicht, veiligheidsplanning, hulpnoden in de toekomst, etc. De Boeck maakte hierbij de denkoefening of -en hoe- AI kan bijdragen aan specifieke interventies met betrekking tot CSAM preventie. Er zijn namelijk verschillende voordelen zoals de toegankelijkheid vergroten, een betere toeleiding tot bepaalde platforms, snellere en efficiëntere hulpverlening, opleidingsondersteuning etc. Echter biedt het ook meerdere uitdagingen zoals de delicate materie en doelgroep, het inschatten van gevaar en meerdere ethische dilemma's (gebrek aan menselijk contact, inschatten van veiligheid), etc...

Tot slot stelde Larissa Van Puyvelde, UFC, het PROTECH project voor dat een applicatie, genaamd Salus, ontwikkelde met input van CSAM plegers zelf. De app verhindert CSAM gebruik aan de hand van machine learning (AI toepassing). De app wordt vrijwillig geïnstalleerd op het apparaat van de gebruiker en controleert internetverkeer op gebruik van CSAM en -wanneer relevant- legale porno. Wanneer deze worden gedetecteerd, verschijnt een blokkeringsmelding en wordt de inhoud geblokkeerd. Op basis van verworven inzichten in het onderzoek werd de app ontwikkeld met anonimiteit en privacy als fundament. Het onderzoek bestond uit de uitrol van de app in vier landen binnen behandelcentra en Stop it Now!, dit in totaal bij 38 CSAM plegers. De testperiode duurde tussen de drie en zes maanden. Naast het testen van de app werden deelnemers gevraagd om op vaste meetmomenten een survey in te vullen, alsook op het einde van de pilot een interview af te nemen. Over het algemeen rapporteerden de deelnemers dat Salus werkte zoals verwacht en geen moeilijkheden veroorzaakte op de apparaten. Anderzijds waren er een aantal respondenten waarbij verschillende (technische) moeilijkheden werden gesignaleerd (bv. problemen bij gebruik van andere apps, vertraagd internetverkeer, vals positieven). Desondanks meldden de meeste deelnemers dat ze Salus als nuttig, noodzakelijk en ondersteunend ervaren, alsook dat het bruikbaar kan zijn in therapie.

Concluderend bestaan er verschillende uitdagingen met betrekking tot online seksueel misbruik. Echter kunnen AI en andere technologische evoluties ook bijdragen aan een verbeterde toeleiding, inzichten in behandeling en efficiënte preventie.

Er namen in totaal een 100-tal deelnemers deel aan het congres, daarnaast volgden nog een kleine 50-tal deelnemers online de studiedag. De studiedag kreeg een gemiddelde score van 8/10.

Referenties

Insoll, T., Soloveva V., Viaz Bethencourt, E., Ovaska, A. & Vaaranen-Valkonen,N. (2024a). Tech platforms Used by Online Child Sexual Abuse Offenders. Research Report.

Insoll, T., Soloveva, V., Díaz Bethencourt, E., Nieminen, N., Leivo, K., Ovaska, A., & Vaaranen-Valkonen, N. (2024b). What Drives Online Child Sexual Abuse Offending? Understanding Motivations, Facilitators, Situational Factors, and Barriers. 2KNOW project. https://www.suojellaanlapsia.fi/en/2know-research-report.

Lahtinen, H., Honkalampi, K., Insoll, T., Nurmi, J., Quayle, E., Ovaska, A. K., & Vaaranen-Valkonen, N. (2025). Investigating the disparities among child sexual abuse material users: Anonymous self-reports from both charged and uncharged individuals. Child Abuse & Neglect, 161, 107299. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107299

Lee. H-E., Ermakova, T., Ververisa, V., & Fabiana, B. (2020). 'Detecting child sexual abuse material: A comprehensive survey', Forensic Science International: Digital Investigation [e-journal] 34, 301022. https://doi.org/10.1016/j.fsidi.2020.301022

2.4.2 NL-ATSA studiedag: De manosphere en seksueel grensoverschrijdend gedrag: een verkenning

Dinsdag 9 december vond de NL-ATSA studiedag “De Manosphere en seksueel grensoverschrijdend gedrag: een verkenning” plaats in de Van der Hoevenkliniek in Utrecht.

Na een sterk en vermakelijk openingswoord door NL-ATSA voorzitter Maaike Blok werd de studiedag afgetrapt met een bruisende presentatie van Emmy van der Leest en Eva van den Broek over seksuele en relationele ontwikkeling in een tijd van influencers. Het beeldmateriaal sprak tot de verbeelding en maakte veel los bij het publiek.

Vervolgens nam Olivier Cauberghs de deelnemers dieper mee in hoe deze online communities eruit zien en waar en hoe zij op het internet allemaal hun boodschappen verspreiden. Hij ging verder in op hoe zowel jongeren, als volwassenen in deze content worden ondergedompeld en steeds dieper in verzeild geraken.

Daarna lichtte Melissa De Roos het publiek in over de mogelijke gevaren van online mannengroepen, zoals seksueel grensoverschrijdend gedrag, en bood ze een unieke inkijk in de incel-community.

Olivier Cauberghs deelde vervolgens verder zijn kennis over online nihilistische subculturen waarin (seksueel) geweld wordt verheerlijkt en allerlei mensen, ook kinderen zo jong als 11 jaar oud, worden aangezet tot gewelddadig gedrag.

De dag werd afgesloten met een lezing en interactief gedeelte door Dr. Christina Winters over hoe in de spreekkamer om te gaan met cliënten die actief zijn in de manosphere of denkbeelden uit de manosphere aanhangen. Binnen deze lezing werd aan deelnemers de ruimte geboden om gedachten uit te wisselen aan de hand van concrete casussen.

Al met al een zeer geslaagde en intense dag. Wat we als hulpverleners en beleidsmakers precies aan moeten met de manosphere is nog best een zoektocht, maar dat we er niet meer omheen kunnen, dat is een feit.

2.4.3 NL-ATSA training: SAPROF-SO

Op 2 september 2025 organiseerde NL-ATSA, in samenwerking met het UFC, de SAPROF-SO training, gericht op professionals (bijvoorbeeld psychologen, forensisch behandelaars, reclasseringswerkers) die werken met mensen die seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben gesteld.

De SAPROF-SO is een instrument waarmee beschermende factoren in kaart kunnen worden gebracht bij mensen die seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben gesteld of bij wie hier een risico op bestaat. Het instrument bestaat uit 14 items verdeeld over drie subschalen, namelijk Veerkracht, Adaptieve Seksualiteit en Prosociale verbinding en beloning. En een optionele vierde subschaal: Professioneel risicomanagement.

Deze training in het gebruik van de SAPROF-SO werd verzorgd door Gwenda Willis (mede-ontwikkelaar) en bood professionals handvatten om naast risicofactoren ook de beschermende factoren systematisch in kaart te brengen en te integreren in een behandel- of begeleidingsplan.

2.4.4 UFC open training Static-Stable-Acute

In het jaar 2025 organiseerde het UFC één open training rond het risicotaxatie instrument Static-Stable-Acute (SSA), in het voorjaar (juni 2025). Daarnaast werden er ook nog SSA opleidingen gegeven in het kader van een incompany training voor CGG Adentro en de PSD van Beveren. Collega's Minne De Boeck en Alana Schuerwegen gaven 2 dagen opleiding aan psychologen, psychiaters, criminologen, psychologisch consulenten en sociaal werkers. De training bevat drie duidelijke doelstellingen die tijdens de trainingsdagen worden vervuld. Ten eerste biedt men een recent wetenschappelijk overzicht betreffende risicotaxatie bij zedendelinquenten. Verder worden de drie instrumenten theoretisch doorgenomen, waarbij ook het omzetten naar de praktijk wordt ingeoefend. Tot slot leren de deelnemers hoe ze de resultaten van de drie instrumenten kunnen integreren en communiceren. Bij een afgeronde training krijgt elke deelnemer een certificaat ter bevestiging van de deelname. Het UFC staat in voor de verdere implementatie van de SSA in Vlaanderen en organiseert daarvoor ook op vraag intervisies inzake het scoren van de SSA (zie verder bij 'aanbod op maat').

2.4.5 Interuniversitaire postacademische opleiding (PAVO) 'Forensische psychologie en psychiatrie'

Het doel van deze postacademische opleiding is het organiseren van een Vlaams interuniversitair vormingsprogramma betreffende forensische psychiatrie en psychologie conform met de erkenning van artsen-specialisten houders van de bijzondere beroepstitel in de forensische psychiatrie (ministerieel besluit van 28/10/2015). De opleiding duurt twee academiejaren en is bedoeld voor psychiaters, psychologen, pedagogen en criminologen die reeds actief zijn in het domein van de forensische psychiatrie en psychologie of die een bijzondere bekwaamheid wensen te verwerven in dit deeldomein. De organisatie wordt verzekerd door een samenwerkingsverband van vier Vlaamse universiteiten: UAntwerpen, KULeuven, UGent en VU Brussel. Directeur van het UFC, Prof. dr. Goethals, neemt het deel van de UAntwerpen voor zijn rekening.

2.4.6 Aanbod op maat

Het UFC organiseert elk jaar verschillende vormingsmomenten waarmee we een zo groot mogelijk publiek proberen te bereiken. Daarnaast zetten we de laatste jaren ook meer en meer in op de specifieke vormingsbehoeften van de afzonderlijke netwerkpartners. Het UFC tracht de partners binnen het samenwerkingsakkoord te bereiken door het aanbieden van het algemeen opleidingsaanbod, op vraag georganiseerd (zie boven). Naast specifieke opleidingen voor partners binnen het samenwerkingsakkoord, werden ook opleidingen en andere ondersteuningsopdrachten voorzien voor partners buiten het samenwerkingsakkoord.

Opleidingen en ondersteuningsopdrachten voor partners buiten het samenwerkingsakkoord:

- Ghent Group
- Vertrouwenscentrum kindermishandeling
- Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie (VVP)
- Aditi vzw
- Sensoa
- Instituut Gerechtelijke Opleidingen (IGO)
- Onderwijsinstellingen: VUB, UAntwerpen, Thomas More
- Zorgcentrum na Seksueel Geweld
- Politiezones
- CAW Antwerpen
- IGVM
- ICRH
- Child Focus
- Larcier intersentia
- Forensische GGZ Nederland
- CLB

Enkel de structurele vormingen op maat van de partners in het samenwerkingsakkoord worden hieronder verder uitgewerkt.

Forensische intervisie voor behandelaars

Het UFC organiseert de forensische intervisiegroep voor behandelaars van seksuele daders in Vlaanderen. De nadruk ligt op het bespreken van casussen uit de hulpverlening en de bedoeling is elkaar

te inspireren op therapeutisch vlak. Alle geïnteresseerde hulpverleners kunnen aan deze forensische intervisies deelnemen. De forensische intervisie ging in het jaar 2023 niet door. Over de jaren heen hebben we gemerkt dat de intervisie voornamelijk lokaal werd georganiseerd, waardoor we een deel van het netwerk missen. In 2024 hebben we daarom, in de lijn met het overlegplatform van de gespecialiseerde voorzieningen, het netwerk bevraagt over hun noden en behoeften wat betreft forensische intervisie. Hieruit kwam naar voor dat het UFC heden niet tegemoet kan komen aan hun vragen, gezien de hoeveelheid vragen, de vraag naar hoge frequentie, verspreid over de verschillende regio's alsook binnen de eigen voorzieningen. Daarom heeft het UFC toegewerkt naar een compromis aanbod waarmee we in drie regio's (Kortrijk/Beernem, Antwerpen/Limburg en Brussel/Leuven) een forensische intervisie aanbieden waarvoor alle gespecialiseerde voorzieningen kunnen inschrijven. De teamoverschrijdende forensische intervisies gaan van start in 2025. Op 13/05 werd deze georganiseerd in in Kortrijk, op 24/06 in Leuven, op 14/10 in Antwerpen, op 18/11 opnieuw in Kortrijk en op 09/12 in Hasselt. In 2026 wordt deze rotatie tussen de verschillende regio's verdergezet.

Supervisie CGG De Pont Mechelen

Het UFC organiseerde tot 2024 supervisie voor het forensisch team bij CGG De Pont Mechelen. Echter is dit specifieke aanbod voor hen stopgezet, omwille van de verschillende vragen naar intervisie vanuit de gespecialiseerde voorzieningen. De behandelaren van CGG De Pont die gespecialiseerde behandeling bieden binnen het samenwerkingsakkoord konden er concrete casussen bespreken. Er werd ook wel eens binnen specifieke thema's gewerkt. Tussendoor kwamen zij ook met consultvragen omtrent specifieke casussen of problemen. Gezien het feit dat we in het kader van de financiering van het UFC een intervisie dienen te organiseren voor alle gespecialiseerde voorzieningen, en het UFC onvoldoende middelen heeft om een antwoord te bieden aan alle vragen naar teamgerichte intervisies, is beslist om de intervisie op maat voor CGG De Pont voorlopig niet door te zetten. Het UFC zal maximaal inzetten op het overkoepelend aanbod voor alle gespecialiseerde voorzieningen (zie forensische intervisie), waar ook het team van CGG De Pont aan kan deelnemen.

Supervisie justitieassistenten

In 2014 startten het Justitiehuis Antwerpen en het UFC een proefproject. Om de justitieassistenten van het Justitiehuis Antwerpen bij te staan bij moeilijke dossiers aangaande seksueel geweld, werd driemaandelijks een supervisiegroep georganiseerd door één van onze medewerkers. Tijdens deze supervisie worden alle vragen en casussen geanonimiseerd en wordt onder andere uitgebreid stilgestaan bij risicofactoren, de samenwerking tussen justitie en behandelaar, en specifieke moeilijkheden in het dossier. De supervisiegroep werd in het verleden steeds georganiseerd op aanvraag van het justitiehuis. In 2017 werd de vraag gesteld naar een supervisiemoment rond risicotaxatie bij zedenplegers met een interneringsstatuut. In het jaar 2021 kwam er vanuit het Justitiehuis Antwerpen opnieuw de vraag hiermee te starten. Een geplande supervisie aan het eind van het jaar 2021 ging niet door. We pikten in 2022 de draad opnieuw op en organiseerden samen met het justitiehuis Antwerpen twee intervisies in 2022. In 2023 zijn er geen nieuwe vragen meer gekomen naar supervisie vanuit het justitiehuis van Antwerpen. In 2024 kwam de vraag voor de organisatie van supervisies omtrent de begeleiding van seksuele delinquenten aan alle justitiehuizen. Dit moet bijgevolg breder worden georganiseerd dan enkel in de regio Antwerpen. Tijdens het jaar 2024 vonden hiervoor de voorbereidende gesprekken plaats en werden alle supervisies ingepland en praktisch georganiseerd

zodat alle justitiehuizen kunnen deelnemen. In het kader van de financiering van het UFC werden in 2025 dan ook verschillende supervisies georganiseerd door het UFC voor de justitiehuizen: op 18/02 in Brussel, op 18/03 in Antwerpen en op 24/04 in Gent.

Vorming motivatiebevordering voor justitieassistenten

In 2014 en 2015 organiseerde het UFC opleidingscycli 'motivatie' voor justitieassistenten met veel en weinig ervaring (< 5 jaar). In de opleiding werden via theorie, oefeningen, en het delen van ervaringen uitgebreid stilgestaan bij thema's als (omgaan met) weerstand, wat is motivatie (niet), motiverende gespreksvoering, (omgaan met) ontkenningen en cognitieve distorties, verandertaal en weerstandstaal, wat beïnvloedt motivatie en responsiviteit in behandeling. In het jaar 2021 kwamen er vanuit de justitiehuizen geen vragen rond het opnieuw organiseren van deze opleiding. De vraag kwam wel naar de ontwikkeling van een uitgebreid vormingsprogramma van twee dagen omtrent de behandeling van zedendelinquenten, dit voor alle justitieassistenten. Ook in 2023 werd geen nieuwe vraag gesteld naar deze vorming. Dit aanbod wordt kort aangeraakt binnen de basisopleiding seksuele delinquenten voor justitiehuizen, ook zal dit plaats kennen op casusniveau in de supervisies die voor de justitiehuizen worden georganiseerd.

Werkgroep en intervisie: EMDR bij seksuele delinquenten

EMDR kende de laatste decennia een opmars. Dit uiteraard voornamelijk in de traumahulpverlening, maar ook in de aanpak van verslavingen en angststoornissen kent EMDR toepassingen. Tineke Dilliën, psychologe in het UFC is zelf een beginnende EMDR-therapeut. Haar ervaring met EMDR beperkt zich op dit moment tot het toepassen van EMDR buiten de forensische hulpverlening. Als dadertherapeut vroeg ze zich echter af of EMDR een meerwaarde zou kunnen hebben in de behandeling van seksuele daders. Zo zou EMDR ingezet kunnen worden om aan de slag te gaan met traumatische ervaringen in de voorgeschiedenis van seksuele daders. Vroegkinderlijke traumatische ervaringen, alsook meer recent opgedane traumatische ervaringen krijgen de laatste jaren meer aandacht in de wetenschappelijke literatuur omtrent seksuele daders en in de behandelpraktijken. Verder is het mogelijk dat de behandeling van seksverslaving/hyperseksualiteit, waarmee een groot aantal seksuele daders zich presenteren, aangevuld zou kunnen worden met een toepassing van het EMDR protocol omtrent (seks)verslaving. Tenslotte bereiken ons berichten vanuit Nederland dat EMDR ook een plaats zou kunnen hebben in de behandeling van exhibitionisme.

Redenen genoeg voor het UFC om samen met andere dadertherapeuten die geschoold zijn in EMDR na te denken over de toepassing van EMDR in de behandeling van seksuele daders. Tineke organiseerde in dit kader een online vergadering omtrent gebruik EMDR met forensische hulpverleners (23/6/2025), daarnaast organiseerde ze een publieke intervisie 'EMDR en exposure in dialoog – Een interactieve intervisie over indicaties, grenzen en mogelijkheden' aan de KU Leuven.

Basisopleiding seksuele delinquenten voor de justitiehuizen

Door de overheveling van bevoegdheden ten gevolge van de staatshervorming zijn de justitiehuizen sinds 2014 een Vlaamse bevoegdheid geworden. Bovendien zorgt de aanstelling van een nieuwe

Vlaamse minister van Justitie ervoor dat de justitiehuizen op Vlaams niveau door minister Demir worden bestuurd. De aandacht gaat uit naar een structurele wijziging van het Vlaams samenwerkingsakkoord en een verbeterde aanpak van specifieke aspecten zoals adviesverlening, risico-inschatting, risicomanagement, informatieoverdracht en betere opvolging en begeleiding van plegers van zedenfeiten door justitieassistenten. In geval van het laatste is het zinvol om alle justitieassistenten te voorzien van een opleiding inzake de behandeling van plegers van zedenfeiten. Het UFC is op vraag van de justitiehuizen in 2023 opnieuw met deze opleiding gestart, deze werd verdergezet in het jaar 2024.

Het programma van de vorming betreft een tweedaagse opleiding en werd door het UFC samen uitgewerkt met de afdeling justitiehuizen binnen het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De opleiding wordt voorafgegaan door enkele opnames die moeten worden bekeken vooraleer er aan de real life opleidingsdagen wordt deelgenomen. De opleiding wordt verschillende keren georganiseerd binnen verschillende regio's. In 2023 werden er twee opleidingsdagen voorzien, één voor de groep van Antwerpen en één voor de groep van Gent, in 2024 werden er zes opleidingsdagen voorzien. Deze gingen door in Gent en in Brussel. In 2025 gingen er in totaal vijf basisopleidingen door, met in totaal tien opleidingsdagen. Twee opleidingen gingen door in Brussel, twee in Antwerpen en één in Gent.

Basisopleiding seksuele delinquenten voor medewerkers van de PSD's

De centrale psychosociale dienst DG EPI plande in het najaar 2018 een nieuwe vormingscyclus omtrent 'diagnose en pretherapie bij seksueel delinquenten' voor nieuwe PSD-leden werkzaam in de Vlaamse gevangenissen. Het UFC droeg hieraan bij met verschillende opleidingsonderdelen. Dit betreft 4 volle opleidingsdagen betreffende de thema's: diagnostiek, theoretische modellen en specifieke dadergroepen en pharmacotherapie. In 2025 kreeg het UFC de vraag opnieuw een basisopleiding te voorzien, in totaal werden 2 basisopleidingen voor de PSD opgestart, wat resulteerde in 6 opleidingsdagen in totaal. Deze opleiding zal worden verdergezet in de aankomende jaren.

SSA intervisie

Het UFC staat in voor de implementatie van specifieke risicotaxatie voor seksuele delinquenten in Vlaanderen. In het kader daarvan worden steeds een open training van het SSA instrument, alsook incompany trainingen aangeboden (zie eerder in het jaarverslag). Gezien meer en meer professionals opgeleid zijn in het instrument, maar zij vaak een booster kunnen gebruiken, alsook specifieke vragen hebben over de concrete scoring van het instrument, organiseert het UFC ook SSA intervisies op vraag van de gespecialiseerde voorzieningen, de justitiehuizen en de PSD. In 2025 organiseerde het UFC voor de PSD twee intervisiemomenten (27/2 en 29/4/2025), en voor de psychologen risicotaxatie van de justitiehuizen (25/03/2025). In 2026 worden er op vraag opnieuw intervisiemomenten met de PSD en de psychologen van de justitiehuizen georganiseerd.

2.5 OVERLEG

2.5.1 Beleidsvergadering UFC

De jaarlijkse beleidsvergadering van het UFC is het equivalent van de jaarlijkse goede voornemens rond nieuwjaar. Alleen gaat het dan niet over 'een beetje gewicht verliezen', gezonder eten, meer sporten, maar wel over de prioriteiten waar we ons op zullen richten met ons team op het vlak van klinische activiteiten, onderzoek, steuntaken, etc. Het concept van de beleidsvergadering 2025 werd aangepast in vergelijk met vorige jaren. Het is een volledige brainstormdag geworden, waar topics aan bod komen aan de hand van verschillende dynamische gesprekstechnieken. Op deze manier draagt het ook bij aan de teamwerking. Het UFC bevindt zich, in afwachting van een nieuw samenwerkingsakkoord, in een transitieperiode met financiële onzekerheden. Bijgevolg is het niet evident langetermijnkeuzes te maken en doelstellingen voorop te stellen. Hoewel de middelen van het UFC beperkt zijn, is het wel essentieel om goede, efficiënte en gedragen keuzes te maken, wat de doelstelling was van de beleidsvergadering van 2025. De jaarlijkse UFC beleidsvergadering vond dit jaar plaats op 23/05/2025. Alle toenmalige UFC-leden waren die dag aanwezig.

De beleidsdag startte met een terugblik op de beleidsvergadering van 2024 op het gebied van waarden en persoonlijkheid, en de inschatting die we toen maakten, op de belangrijkste conclusies van het behandelcentrum, het steuncentrum en de projecten. Op deze manier konden we een goede start maken en had iedereen een goed overzicht van de vooropgestelde doelen op basis van de vorige beleidsvergadering. Daarnaast werden alle uitgevoerde activiteiten van het behandelcentrum, zoals de uitgevoerde consultaties en evoluties met betrekking tot in- en uitstroom, besproken, en werden alle activiteiten uitgevoerd door het steuncentrum onder de loep genomen. Van onderzoek tot opleiding en vorming, de consult- en adviesfunctie, visibiliteit en communicatie, etc. Op basis hiervan werden de successen en de uitdagingen en/of hiaten geformuleerd. Tot slot werd er een korte update gegeven van de lopende projecten: het contextproject, Stop it Now!, PROTECH. Hieraan werd steeds een ervaring gekoppeld.

Daarna gingen we verder met een wandeling doorheen het jaar waar enkele vragen voorop stonden. De centrale vragen waren: Wat is jouw moment van trots?, Welke impact heb je gemaakt?, Wat vormde voor jou een uitdaging? En wat heb je geleerd? Hierop kon iedereen een antwoord voorzien vanuit persoonlijk perspectief, als vanuit het team. Deze werden in teamverband besproken en van daaruit werden ook de eerdere inzichten aangevuld.

Het volgende thema betrof het toekomstbeeld van het UFC waarin we in groep drie vragen bespraken, met name: Wat laten we los? Wat nemen we mee? En wat willen we nieuw introduceren? Dit mocht heel erg out of the box zijn. Een triggerende stelling in deze was daarnaast: Stel, het is 2027 en ons team/het UFC is een voorbeeld voor anderen. Wat hebben we dan gerealiseerd? Na deze denkoefening gingen we van droom naar actie. Op deze manier wilden we deze ideeën concreet maken. We deden dit aan de hand van een prioriteringsmatrix waarbij alle brainstorm van de dag werd in opgenomen in vier onderdelen: 1. Must have: sleutel voor succes; 2. Should have: Belangrijk, maar niet essentieel voor succes; 3. Could have: wenselijk als er tijd/middelen zijn; 4. Won't have: niet nodig in deze fase. Op basis daarvan werden verschillende actiepunten voor de komende twee jaar geformuleerd, onderverdeeld in het eerste half jaar, het eerste jaar en de komende twee jaar. Op het einde werd nog een complimentenspel gespeeld en sloten we af met één woord per persoon: vertrouwen, content,

#opgelegdespontaniteitwerkt, goed team, enthousiast, veeluitdagingenendatispositief, overloadnietpersenegatief en allesisgezegd.

2.5.2 Overleg met de steuncentra

In 2023 kwamen de drie steuncentra (CAB, UPPL en UFC) niet meer samen omtrent hun opdrachten zoals beschreven in het samenwerkingsakkoord. De steuncentra lijken te wachten op de geplande hervormingen van het samenwerkingsakkoord. Ook het gezamenlijk onderzoek ligt stil, gezien de vele verschillen in de behandelpraktijk tussen de drie steuncentra. Het doel van dit onderzoek was het in kaart brengen van de sociodemografische, criminologische en klinische karakteristieken van de seksuele daders met een juridische maatregel die in behandeling zijn bij de drie steuncentra. Hiervoor werd eind 2014 gestart met het opstellen van een registratiemodel. De preliminaire resultaten van dit onderzoek werden gepresenteerd op het *Congrès International sur l'Agression Sexuelle (*juni 2015 in Charleroi). In functie van de voortzetting van het onderzoek werd het registratiemodel aangepast, waarmee vanaf 2017 werd geregistreerd. Gezien het ongebruik van de data heeft het UFC besloten in 2023 te stoppen met deze specifieke registraties. De steuncentra vonden elkaar in 2023 wel meermaals op bijvoorbeeld (internationaal) georganiseerde studiedagen, zoals studiedag van de Franstalige hulplijnen waar het UFC/Stop it Now! een presentatie voorzag. Ter voorbereiding hiervan werd op 17/5 een overleg georganiseerd. Tevens heeft het UFC ondersteuning geboden bij de opstart van Stop it Now! Brussels, georganiseerd door het CAB. Stop it Now! Vlaanderen en Stop it Now! Brussels hebben in dit kader ook regelmatig overleg. In 2024 werd in dit kader herhaaldelijk overleg voorzien: 11/1, 24/1, 3/4, 18/7, 22/10/2024. In 2025 kwamen de steuncentra één keer samen om elkaar van een update te voorzien met betrekking tot de hervorming van het samenwerkingsakkoord om samen op te trekken in de vraag naar overleg met de minister van justitie. Dit overleg vond plaats op 15/7/2025.

2.5.3 Begeleidingscomité van het samenwerkingsakkoord

Het begeleidingscomité werd opgericht ingevolge artikel 12 van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse gemeenschap. UFC-criminologe Minne De Boeck is lid van het begeleidingscomité. Naast vertegenwoordigers van de FOD Justitie (Mevr. Verstraete, Mevr. Vermaelen en voorzitter Dhr. Verellen) en de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap (Mevr. Roelandt en Dhr. Verhelst), waren ook een vertegenwoordiger van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (in de persoon van Dhr. Kaesemans, Zorgnet Vlaanderen, ondertussen vervangen door Dhr. Samir Boureghda), een vertegenwoordiger van de Centra Algemeen Welzijnswerk (tot 2017 in de persoon van Mevr. Clark, Steunpunt Algemeen Welzijnswerk) en een vertegenwoordiger van het steuncentrum (Minne De Boeck) opgenomen in het begeleidingscomité.

De nood om het samenwerkingsakkoord te hertekenen kwam opnieuw naar boven bij het opstellen van een conceptnota voor toenmalig minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen. Dit stond volledig in het teken van een meer gestroomlijnd hulpaanbod aan plegers en daders van seksueel misbrui te voorzien. Tot die tijd is het samenwerkingsakkoord sinds 1998 echter geen enkele keer gewijzigd. Nog niemand ging aan de slag met de aanbevelingen rond de hertekening van het samenwerkingsakkoord. Daarom wilden de bevoegde ministers in 2021 de draad weer opnemen en het samenwerkingsakkoord actualiseren en optimaliseren.

Het begeleidingscomité, zoals opgericht in het samenwerkingsakkoord, werd belast met de opdracht om een tekstvoorstel uit te werken voor een herwerkt samenwerkingsakkoord. Dit werd verder vormgegeven door middel van verschillende werkgroepen die bepaalde subthema's in het samenwerkingsakkoord dienen uit te werken. Ook in 2022 zetelde het begeleidingscomité in de centrale werkgroep en was tevens actor in drie werkgroepen: werkgroep F omtrent het steuncentrum, werkgroep C omtrent adviesverlening en werkgroep E omtrent de informatieuitwisseling tussen justitiehuizen en gespecialiseerde voorzieningen. Prof. Goethals nam tevens het voorzitterschap van werkgroep F op. In 2022 was het UFC in 24 vergaderingen omtrent de hervormingen van het samenwerkingsakkoord vertegenwoordigd, ook vervulde het UFC specifieke opdrachten op vraag van de verschillende voorzitters van de werkgroepen. In 2023 waren de taken van de verschillende werkgroepen afgerond, het voorstel tot hervorming van het samenwerkingsakkoord ligt heden voor bij de politiek. In afwachting van een hervormd samenwerkingsakkoord zit het UFC als steuncentrum in een transitieperiode, ook is de positie en opdracht van het begeleidingscomité heden onduidelijk. Daarom is de beslissing gemaakt om ook in 2025, net zoals in 2024, geen bijeenkomsten te organiseren met het begeleidingscomité. Van zodra de hervorming gevestigd is, wordt deze activiteit opnieuw opgenomen. Het UFC is heden eerst vooral bezig met de financiering van het steuncentrum in het kader van het hervormde samenwerkingsakkoord, en de overleggen met de verschillende overheden die daarvoor nodig zijn.

2.5.4 NL-ATSA

NL-ATSA is een vereniging die zich inzet voor de preventie van zedendelicten. De vereniging richt zich daarbij zowel op primaire preventie door middel van voorlichting en hulpverlening aan potentiële plegers en slachtoffers als op secundaire en tertiaire preventie door middel van risicotaxatie en behandeling van plegers.

NL-ATSA stelt zich ten doel internationale kennis en ervaring op het gebied van zedendelicten en zedendelinquenten te verspreiden in Nederlandstalig gebied, zowel in Nederland als in België. Dit doen zij door middel van het organiseren van congressen, symposia, trainingen, werk- en adviesgroepen en het onderhouden van een website. Daarnaast stimuleert NL-ATSA de terugkoppeling van kennis en ervaring die is opgebouwd in Nederlandstalig gebied naar het internationale veld, door middel van presentaties en workshops op internationale congressen en deelname aan internationale samenwerkingsverbanden. NL-ATSA is gelieerd aan de Internationale ATSA (Association for the Treatment of Sexual Abusers) en vormt daarvan een 'chapter'.

UFC-criminologe Minne De Boeck was deelnemend lid van het bestuur tot juni 2025 en woonde een gedeelte van de bestuursvergaderingen van NL-ATSA in 2025 bij, daarna nam Alana Schuerwegen, toegepaste psychologe van het UFC haar bestuursfunctie over. Hierbij een overzicht van alle vergaderingen en bijeenkomsten: 4/2, 27/3, 13/5, 19/6, 27/6, 7/8, 18/9, 4/11/2025). Bovendien organiseerden ze voor NL-ATSA een een studiedag en een training waarnaar wordt verwezen eerder in dit jaarverslag. Op 5/6/2025 ging de jaarlijkse ledenvergadering door.

2.5.5 Overleg met DG EPI FOD Justitie

In 2024 had het UFC verschillende overleggen met meerdere kabinetten, waaronder ook dat van Justitie. Deze overleggen kaderden binnen de geplande hervorming van het Vlaams samenwerkingsakkoord, alsook de daaraan gekoppende financiering van het steuncentrum. Het UFC heeft in dit kader tevens verschillende voorbereidende opdrachten vervult. Meerdere afzonderlijk overleggen werden georganiseerd met Dhr. Werner Vanhout, Dr. Rudy Verelst, Mevr. Ingrid Vrancken en Dhr. Sam Fonteyn, DG EPI van de FOD Justitie. Dit om de precaire financiële situatie van het UFC te bespreken, alsook een plan van aanpak af te stemmen. De subsidies van de steuncentra voor seksueel delinquenten bleven in 2024 een grote bezorgdheid, met een aanmeldingsstop als resultaat alsook de activiteiten van het steuncentrum die stevig onder druk kwamen te staan. Het thema van het gemeenschappelijk overleg ging dan ook over de noodzakelijke budgetten en de verdeelsleutel van het steuncentrum binnen het nieuwe samenwerkingsakkoord. Het UFC en DG EPI FOD Justitie hadden regelmatig contact om de financiële situatie door te spreken samen met de andere overheden, in dit kader werd éénmalig een overleg georganiseerd (12/5/2025). Het UFC ondernam initiatief voor een overleg met het kabinet van Minister Verlinden, echter zijn ze er in het jaar 2025 niet in geslaagd een overleg vast te krijgen.

2.5.6 Overleg met de andere Federale en Vlaamse overheden

In het kader van de precaire financiële situatie van het UFC zijn er verschillende contacten geweest met zowel de Federale als de Vlaamse Overheden. Eénmalig werd een overleg georganiseerd om de tijdelijke situatie, ter overbrugging van een nieuw samenwerkingsakkoord, door te spreken. Dit vond plaats op 12/05/2025. Enerzijds werd de situatie van het UFC toegelicht en werden de noden gekaderd. Anderzijds werden de verwachtingen van de andere overheden doorgesproken voor een gedeeltelijke financiering van het steuncentrum in 2025 en 2026. Begin 2026 zijn er opnieuw meerdere overleggen ingepland om de toekomstige situatie van het UFC door te spreken.

2.5.7 Teamoverleg met externe partners

Ook in 2025 was de mogelijkheid om gespecialiseerde hulpverleners of beleidsmedewerkers uit te nodigen op de teamvergadering om kennis te maken met elkaars werking. Afgelopen jaar kwam er twee partners langs. Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling sloot aan op het teamoverleg van 24/11/2025 om zich voor te stellen en kennis te maken met het UFC. Ook Moderator Antwerpen sloot aan op 3/2/2025 in het kader van hun nieuw project, alsook om de basiswerking opnieuw toe te lichten. Het UFC staat steeds open om netwerkpartners te ontvangen op de teamvergadering. Tot slot bracht het UFC team zelf een bezoek aan de nieuwe zorgunit voor seksuele delinquenten in de gevangenis van Dendermonde (2/12/2025), om kennis te maken en samenwerking en doorverwijzing te verbeteren.

2.5.8 Centraal instroomteam

In september 2014 ging het proefproject van start om de ambulante instroom van seksuele delinquenten met een juridisch statuut in de Antwerpse regio beter te structureren. Het forensisch team van CGG VAGGA, het HSD- en ZDSG-team van CAW Antwerpen en het UFC werkten samen dit project uit. Lange wachtlijsten bij de ene dienst, tegenover een tekort aan patiënten in het andere centrum, deden vermoeden dat hier ruimte was voor verbetering. Een centraal instroomteam kan hieraan tegemoet komen. De drie betrokken diensten engageren zich ertoe om maandelijks samen te

komen en de aanmeldingen te bespreken. Cliënten kunnen op die manier sneller verwezen worden naar het centrum dat het best zou kunnen aansluiten bij de noden van de aangemelde cliënt. Verwijzers hoeven niet langer elk centrum afzonderlijk aan te schrijven en lange (soms nodeloze) wachttijden kunnen zo vermeden worden. Bovenal hopen we op deze manier de dienstverlening aan de cliënt te verbeteren door een zo geschikt mogelijk zorgaanbod aan te bieden, op maat van elke individuele patiënt. In de loop van 2015 werd dit proefproject geëvalueerd en structureel georganiseerd.

In 2025 vond er 11 keer een centraal instroomteam plaats (9/1, 6/2, 13/3, 24/4, 22/5, 19/6, 7/8, 25/9, 23/10, 20/11, 18/12; deze gingen steeds online door). Tussentijds was er ook overdracht en casusoverleg via mail.

2.5.9 Overlegplatform gespecialiseerde voorzieningen

In het jaar 2023 heeft het UFC voor het eerst na lang opnieuw initiatief genomen om te starten met een overlegplatform met de ambulante en residentiële gespecialiseerde voorzieningen. Dit wordt twee keer per jaar georganiseerd. De doelstelling is om meer uitwisseling te genereren op beleids- en organisatorisch vlak, het netwerk te leren kennen, samenwerking en doorverwijzing in de praktijk te verbeteren, samenwerkingsverbanden te versterken, uitdagingen en problemen te signaleren, sterker te staan ten aanzien van het beleid en ten aanzien van de politiek. Gezien de verre afstand voor sommige gespecialiseerde voorzieningen wordt dit overlegplatform aangevuld worden met een inhoudelijke verdieping over een specifiek topic, waar de voorzieningen die wensen aan kunnen deelnemen. Ook zullen de partners van het platform elkaar bezoeken, zodat we elkaars werking beter leren kennen en begrijpen. In 2025 ging een eerste overleg met alle voorzieningen door op de Universiteit van Antwerpen op 20/03/2025, met in de voormiddag beleidsoverleg en in de namiddag een verdieping over de beschikbare behandelprogramma's bij de gespecialiseerde voorzieningen voor internetplegers, zowel ambulant als residentieel, individueel als in groep. Tevens gingen we met het netwerk op 23/10/2025 op bezoek bij de gespecialiseerde behandelafdeling FIDES-R, in Sint-Amandus in Beernem. In de voormiddag werd hier een beleidsoverleg aan gekoppeld.

2.5.10 Andere deelnames aan overlegmomenten met externe organisaties of voor externe projecten

- Stuurgroepen Stop it Now!, mei, juni en december
- Overleg Koning Boudewijnstichting, naastenproject Stop it Now!
- Focusgroepen Stop it Now!, juni en december 2025
- Teamoverleg Stop it Now! met I.T.E.R./CAW Brussel
- Netwerkvorming online hulpverlening (OHUP) en telefonische hulpverlening (OHIL)
- GDPR expertiseoverleg
- Overleg Sensoa
- Overlegplatform SGG
- Expertisenetwerk Seksueel geweld

- Overleg Child Focus
- Stuurgroep Zorg Aan Geïnterneerden
- VVKP Forensische divisie
- Overleg ‘Nationaal actieplan seksueel geweld’
- Overleg met internationale Stop it Now! projecten
- Overleg Europese Commissie projecten: 2PS, PROTECH
- Onderzoeksoverleg UGent, VUB, RAPPID
- Overleg stuurgroep Feniks, aparte unit zedendelinquenten
- Sectoroverleg Zorgnet Icuro
- Overleg Masterplan Forensische Zorg
- Algemene vergadering Beschut Wonen Min
- Deelname AI-Cares Lerend Netwerk
- Overleg Hoge Raad Justitie
- Onderzoeksoverleg: VUB, UGent
- Overleggen Online Incentives, Flanders Care
- Overleg Politiezone Oostende
- Kenniskring, vrije ruimte SAM vzw
- Overleg ICRH, educatieve module
- …

3. KLINISCHE ACTIVITEITEN

3.1. AANGROEI VAN HET PATIENTENBESTAND

In dit overzicht geven we een beeld van de instroom, doorstroom en uitstroom van het patiëntenbestand van het UFC behandelcentrum tijdens het jaar 2025.

Het aantal lopende dossiers op 1 januari 2025 bedroeg 106. Deze patiënten bezochten aan het begin van het jaar op regelmatige basis het UFC voor een consultatie bij de psychiater of de psycholoog.

Tijdens het jaar 2025 waren er 91 aanmeldingen bij het UFC, waarvan 41 patiënten uitgenodigd werden voor een intakegesprek. Vier patiënten annuleerden tijdig waardoor een andere patiënt kon worden ingepland. Van de 37 uitgevoerde intakes werden 33 nieuwe patiënten voor een eerste intakegesprek ontvangen. De overige patiënten waren al gekend omdat ze in het verleden al eens op intake en/of in behandeling waren geweest binnen het UFC. Deze vier patiënten werden opnieuw uitgenodigd voor een herintakegesprek. In totaal werden tijdens het jaar 2025, 28 nieuwe behandeltrajecten opgestart, waarvan één onder de vorm van een dispatchfunctie.

Bij 9 van de 37 patiënten die op intake zijn geweest, werden de contacten onmiddellijk na (her-) intake stopgezet. De redenen voor deze onmiddellijke stopzetting waren: geen problematiek voor het UFC (N=2), het ontbreken van een hulpvraag (N=3), ontkenning (N=3) en nog in detentie (N=1). Verder werden tijdens het jaar 2025, 20 lopende behandelingsdossiers afgerond of stopgezet. Op de laatste dag van 2025 waren er 114 dossiers lopende.

Het totaal aantal consultaties in 2025 kent een stijging (16%) ten opzichte van het aantal consultaties in 2024. Vorig jaar kenden de consultaties een daling (17%), bijgevolg is het aantal consultaties opnieuw op het niveau van 2023. Echter was het aantal consultaties vorig jaar in evenwicht met de jaren voordien, de stijging in 2025 en 2023 is dus eerder uitzonderlijk te noemen. In 2018 was er een daling van 7%, in 2019 één van 4% en in 2020 opnieuw één van 4%. In 2021, 2022 en dus vooral in 2023 was er een opmerkelijke stijging waarneembaar, ondanks het feit dat er steeds minder intakegesprekken gebeuren en het aantal nieuw opgestartte dossiers stabiel bleef. In 2021 betrof dit een stijging van 10%, in 2022 een stijging van 3% en in 2023 een stijging van 17%. In 2024 was er een daling van 16% en in 2025 opnieuw een stijging. De jaren daarvoor was er een stagnering in het aantal consultaties na de beslissing in het jaar 2014 om meer in te zetten op de steuntaken, met bijgevolg een daling voor de twee daaropvolgende jaren. Het beleid dat begin 2014 ingevoerd werd, namelijk minder intake gesprekken organiseren door bij aanmelding een strengere controle uit te voeren op de in- en exclusiecriteria, was tot het jaar 2015 zichtbaar in de cijfers. In 2016 volgde daarop een onverwachte stijging. Nadien is deze terug volledig afgenomen en zaten we in 2020 op het laagste aantal consultaties sinds de registratie. Met anno 2025 bijna opnieuw de situatie zoals voor het doorgevoerde beleid in 2014. De wachtlijsten blijven erg lang, bijgevolg zal moeten bekeken worden of het nodig en/of realistisch is het aantal consultaties en intakes opnieuw kritisch onder de loop te nemen.

Hoewel de laatste jaren een dalende trend te merken is bij de psychiatrische consultaties, zien we sinds het jaar 2022 een stijging van ongeveer 10% en in 2023 van 62%. In het jaar 2024 was er echter een

opmerkelijke daling van 47%, deze zet zich in 2025 verder met een daling van 7% in het aantal psychiatrische consultaties. Hoewel de daling niet zeer groot is, ten opzichte van vorig jaar, is het zinvol dit de komende jaren verder op te volgen.

Hoewel er de vorige jaren eerder een daling was in het aantal psychiatrische consultaties, was er in het jaar 2020 vooral een daling in het aantal **psychologische consultaties**. Dit viel te verklaren doordat verschillende clinici deeltijds zijn moeten gaan werken door het wegvallen van bijkomende projectmiddelen. De klinische activiteiten kwamen hierdoor onder druk te staan. In 2021 zijn de clinici erin geslaagd extra klinische opdrachten te vervullen, doordat clinici meer zijn kunnen gaan werken door bijkomende projectmiddelen. Deze projectmiddelen worden niet ingezet voor klinische taken maar creëerden wel meer ruimte en flexibiliteit in de agenda's. Dit geldt ook voor 2022 en 2023 waar de clinici extra middelen kregen in het kader van het contextproject. Vooral in het jaar 2023 was deze stijging op te merken. Hierdoor vinden er immers extra contextgesprekken plaats, waar geen specifieke intake procedure aan voorafgaat. In 2024 bleef het aantal psychologische consultaties stabiel ten opzichte van de jaren ervoor, in 2025 stijgen ze echter met 23%. Wanneer de projectmiddelen aflopen, na 2026 zal dit mogelijk ook een impact hebben op de consultaties. De vraag stelt zich of met het nieuwe financieringsmodel voldoende middelen zullen worden blijven voorzien voor het uitvoeren van deze klinische opdrachten.

In Tabel 6 en Figuur 11 ziet u een historisch overzicht van het aantal intakes, herintakes, psychiatrische en psychologische consultaties met daarbij ook de cijfers die in het jaar 2025 geregistreerd werden.

Tabel 6: Historisch overzicht van het aantal consultaties per jaar

	Intakes[1]	Her intakes	Psychiatrische consultaties	Psychologische consultaties	TOTAAL consultaties
2025	**33**	**4**	**184**	**867**	**1051**
2024	30	7	199	703	902
2023	30	4	373	707	1080
2022	31	6	230	694	924
2021	32	7	208	690	898
2020	30	8	246	572	818
2019	31	7	227	627	854

[1] De intakes werden geteld apart geteld, hoewel zij in principe bestaan uit een psychiatrisch en een psychologisch-criminologisch consult.

2018	32	9	267	626	893
2017	42	1	267	695	962
2016	46	6	297	665	962
2015	30	12	344	539	883
2014	41	5	310	694	1004

Figuur 11: Historisch overzicht van het aantal consultaties per jaar

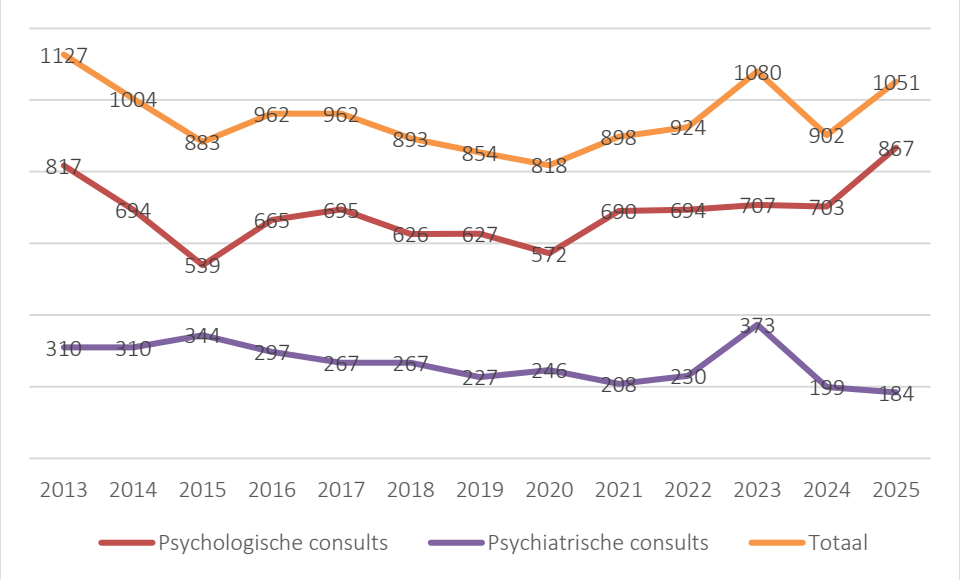

3.2. PROBLEEMGEDRAG BIJ AANMELDING

Tabel 7: Probleemgedrag bij intake en herintake in 2025

Aanmeldingsklacht	Intrafamiliaal Aantal	Extrafamiliaal Aantal
Pedofilie	2	10
Pedoseksualiteit	2	13
Efebofilie	2	16
Efeboseksualiteit	2	15
Kinderpornografie	16	
Hyperseksualiteit	10	
Pornoafhankelijkheid	7	
Aanranding/aantasting van de seksuele integriteit (+16 jaar)	6	
Exhibitionisme	5	
Voyeurisme	2	
Fetisjisme	2	
Zoöfilie	2	
Masochisme	2	
Prostitutie uitoefening	1	
Coprofilie	1	
Bondage	1	
Necrofilie	1	
Verkrachting	0	
Prostitutiebezoek	0	
Partialisme	0	
Sadisme	0	
Frotteurisme	0	
Urofilie	0	
Middelenmisbruik	6	
Geweldsdelict (niet-seksueel)	1	
Gokken	0	
Vermogensdelict	0	

Seksuele partnermishandeling	0
Verkeersinbreuken	0
Levensdelict	0
Drugsdelict	0
Kindermishandeling niet seksueel	0
Andere	2

In de bovenste helft van de tabel worden de aanmeldingsklachten van seksueel geweld ten aanzien van minderjarigen geclusterd. Onder deze termen wordt verstaan:

Pedofilie: Er zijn gedurende meer dan zes maanden terugkerende intense seksueel opwindende fantasieën, seksuele drang of seksueel gedrag met betrekking tot minderjarigen zonder secundaire geslachtskenmerken.

Pedoseksueel: Er werden pedoseksuele feiten (inclusief bezit en/of verspreiding van kinderporno) gepleegd zonder dat de diagnose van pedofilie kan gesteld worden.

Efebofilie: Er zijn gedurende meer dan zes maanden terugkerende intense seksueel opwindende fantasieën, seksuele drang of seksueel gedrag met betrekking tot minderjarigen met secundaire geslachtskenmerken.

Efeboseksueel: Er werden seksuele feiten (inclusief bezit en/of verspreiding van kinderporno) gepleegd op minderjarigen met secundaire geslachtskenmerken, zonder te kunnen spreken van terugkerende intense seksueel opwindende fantasieën, seksuele drang of seksueel gedrag gedurende zes maanden.

Onder de aanmeldingsklacht **kinderpornografie** verstaan we het op regelmatige basis zoeken naar misbruikbeelden van minderjarigen. Van **hyperseksualiteit** als aanmeldingsklacht is sprake wanneer de cliënt aangeeft een sterk verhoogde en storende seksuele prikkelbaarheid en/of preoccupatie te ervaren. **Exhibitionisme** wordt gedefinieerd als het ongevraagd tonen van de geslachtsorganen aan vreemden. **Voyeurisme** is het kijken naar een nietsvermoedend iemand die naakt, zich aan het uitkleden of seksueel actief is. **Fetisjisme** wordt door de DSM-5 gedefinieerd als een terugkerende en intense seksuele opwinding met niet levende objecten of met een zeer specifieke erotische focus op niet genitale lichaamsdelen, tot uiting komend in fantasieën, drang of gedrag. **Bondage** gaat over seksuele praktijken waarbij een van de partners vastgebonden of op vergelijkbare wijze in zijn of haar bewegingsvrijheid wordt beperkt. **Masochisme** is het beleven van seksueel genot door onderwerping of kleinering. **Frotteurisme** is het seksueel opgewonden raken door lichamelijk contact met onbekenden. **Urofilie** gaat over een sterk seksueel gerichte belangstelling voor urine en urineren, **coprofilie** met betrekking tot ontlasting. Onder **'Andere'** verstaan we verkeersinbreuken en gokken.

Bij de 37 intakes en herintakes in 2025 noteerden we **127 probleemgedragingen**. Deze cijfers liggen in lijn met 2024, toen waren er 122 probleemgedragingen, en een daling ten opzichte van 2023 (144 probleemgedragingen). Ondanks het feit dat er in zowel 2021 en 2022 ongeveer hetzelfde aantal intakes werden uitgevoerd, registreerden we 93 probleemgedragingen in 2021 en 105 probleemgedragingen in 2022. In 2023 hadden we iets minder intakes (34 in plaats van 37), desondanks waren er toen toch

meer probleemgedragingen vast te stellen. In 2024 en 2025 waren er ongeveer evenveel intakes als in 2021 en 2022, toch ligt het aantal probleemgedragingen nu iets hoger dan toen. Het valt bijgevolg vooral op te merken dat in 2023 opmerkelijk meer probleemgedragingen werden vastgesteld in verhouding met het aantal (her)intakes.

Verder zien we in 2025, net zoals in 2020, 2021, 2022, 2023, en 2024 dat een groot aandeel probleemgedrag extrafamiliaal misbruik van minderjarigen betreft (42%). Daarnaast is te bemerken dat het probleemgedrag 'kinderpornografie' steeg in 2021 (N=10), 2022 (N=15) en 2023 (N=18), maar daalde in 2024 (N=11). In 2025 zien we opnieuw een duidelijke stijging (N=16). Gezien de wijzigingen in het nieuw seksueel strafrecht is de omschrijving van dit probleemgedrag achterhaald. Omwille van de wijze van registratie wordt de term 'kinderpornografie' echter nog steeds gebruikt. Daarnaast stelden we in 2022 een stijging van het probleemgedrag verkrachting (N=5) in vergelijking met 2021 vast, waar we toen 1 probleemgedrag registreerden. In 2023 leek dit opnieuw licht te dalen (N=3). Ook in 2024 is dit gedaald, in 2025 is dit probleemgedrag zelfs afwezig (N=2; N=0). De stijging die merkbaar was in 2022 en 2023 voor 'middelenmisbruik', ten opzichte van 2021, zette zich in 2024 niet verder. De cijfers in 2025 liggen in dezelfde lijn als 2024 (van N=10 naar N=4 (2024) en N=6 (2025)). Opmerkelijk in 2024 was vooral de stijging in hyperseksualiteit (N=14 ten opzichte van N=7), 2025 brengt de cijfers opnieuw wat in balans (N=10), desondanks blijft het een belangrijk thema bij aanmeldingen. Voyeurisme als probleemgedrag kent een lichte daling ten opzichte van 2024, exhibitionisme dan weer een lichte stijging. Het probleemgedrag 'pornoafhankelijkheid' leek in 2023 meer op de voorgrond te komen staan, dit was in 2024 echter opnieuw gedaald en kende in 2025 een lichte stijging. De categorie 'aanranding/aantasting van de seksuele integriteit (+16 jaar)' kende in 2025 voor het eerst een opvallende stijging. Het dient op te merken dat 'aantasting van de seksuele integriteit' de classificatie 'aanranding van de eerbaarheid' vervangt in het nieuwe seksuele strafwetboek. De registratie van dit probleemgedrag betekent weldegelijk iets anders. Er moet worden opgevolgd dat dit zeker geen verkeerde inschatting/registratie betreft ten gevolge van de wijziging in het strafwetboek. Bij sommige - minder voorkomende - seksuele problematieken zit er hier en daar wel wat verschil in ten opzichte van de vorige jaren, er zijn echter geen zeer opvallende toenames of afnames op te merken. Voor het eerst sinds lang zit necrofilie opnieuw in de registratie.

SITUERING IN HET THERAPEUTISCH PROCES

Om een overzicht te geven van de fase van begeleiding of behandeling waarin de UFC-patiënten zich tijdens 2025 bevonden, wordt ervoor gekozen om een momentopname voor te stellen. In onderstaande tabel wordt de stand van zaken voor alle lopende dossiers (N=114) weergegeven op 31 december 2025.

Tabel 8: Fase van begeleiding/behandeling op 31 december 2025

Fasenaam	Aantal	%
Intake	6	5
Herintake	2	2
Diagnostiek	4	4
Motivatie	3	3
In behandeling		
Psychotherapie	58	51
Psychosociale begeleiding	7	6
Psychiatrische begeleiding	12	11
Dispatch	7	6
Contextbegeleiding	2	2
Follow Up	13	11
Totaal	**114**	**100**

Figuur 12: Overzicht behandelfases huidige patiënten

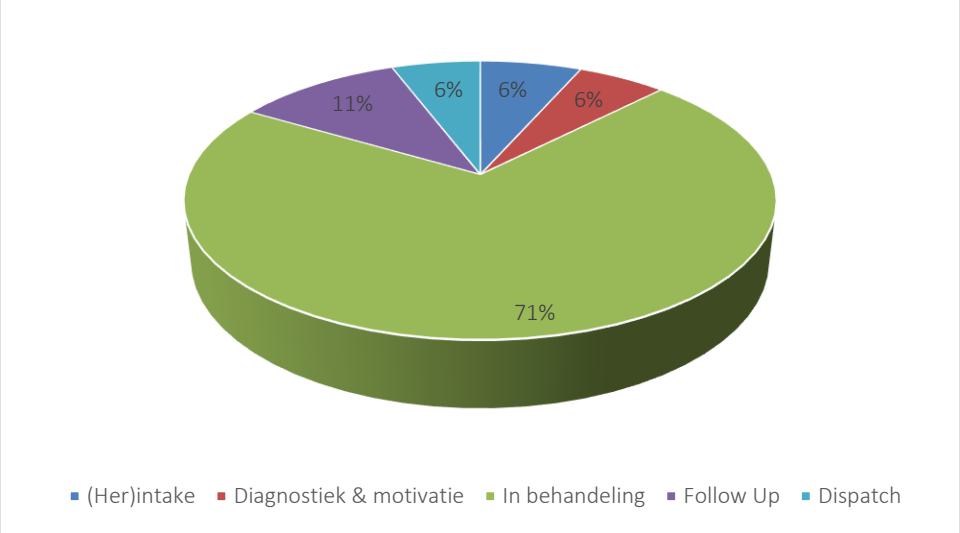

Tijdens de fase **'diagnostiek'** worden probleemgebieden geïdentificeerd en doelstellingen beschreven voor een therapie. Wanneer patiënt en therapeut hierover een akkoord bereiken wordt het therapeutisch contract ondertekend en gaat men over naar de volgende begeleidingsfase.

'Psychiatrische begeleiding' betekent psychiatrische controlerende en ondersteunende contacten, zonder werkelijk te kunnen spreken van cognitief gedragstherapeutische interventies. 'Psychosociale begeleiding/psychotherapie' betekent psychosociale ondersteunende contacten. Tijdens de begeleidingsfase wordt – met het RNR-model en het GLM-model als meest vooraanstaande werkkaders – intensief gewerkt aan probleemgebieden die samenhangen met het delictgedrag. Deze fase loopt tot de vooropgestelde doelen werden bereikt of de situatie zodanig werd geëvalueerd dat frequente therapeutische sessies voorlopig niet verder vereist zijn. Sinds vorig jaar is een nieuwe categorie toegevoegd 'contextbegeleiding' in het kader van het contexproject binnen het UFC. Hieronder vallen de dossiers die naast een standaard begeleiding ook inzetten op het betrekken van de context in het kader van de begeleiding. Onder 'dispatch' (i.e. uitbesteding van de behandeling) verstaan we de begeleiding of behandeling door een niet-erkende dienst of persoon onder supervisie van het UFC. Betrokkene wordt minstens tweemaal per jaar opgevolgd door het UFC. Patiënten die de psychotherapeutische fase hebben doorlopen en momenteel systematisch opgevolgd worden bevinden zich in de 'follow-up'-fase.

Het UFC blijft investeren in de 'dispatch'-formule en moedigt ook andere gespecialiseerde voorzieningen aan om dit te doen. Niet elke patiënt heeft nood aan een gespecialiseerde therapie, hoewel de opdrachtgever wel vaak een prestatieverbintenis vraagt in het kader van de gerechtelijke voorwaarden. Het UFC is van oordeel dat de beperkte gespecialiseerde therapeutische middelen best ingezet worden in de dossiers waar dit het meest nodig is. Voor andere patiënten kan reguliere zorg - met ondersteuning van de gespecialiseerde zorg, voldoende zijn. Een dispatch begeleiding kan aan deze nood tegemoet komen.

3.3. GERECHTELIJK STATUUT

Hierna volgt een overzicht van de gerechtelijke statuten waarin de nieuwe patiënten (intake of herintake) zich bevonden op het moment van de intake. Het grootste deel van de nieuwe patiënten in 2025 stond op het moment van aanmelding onder het juridisch statuut 'probatieuitstel' (N=14). Op de tweede plaats kwam 'geen juridisch statuut op moment van intake' (N=7). Vaak betekent dit dat er nog een onderzoek lopende is, zonder voorwaarden aan gekoppeld. Dit wil dan ook zeggen dat enkelen later in het traject alsnog een juridisch statuut zullen krijgen. Het statuut 'vrijheid onder voorwaarden (VOV)' komt op de derde plaats (N=5). Ook hierbij kan de juridische maatregel later in het traject nog wijzigingen. Daaropvolgend is er 'gedetineerd' (N=5) en 'bemiddeling en maatregelen (N=5), met tot slot een minderheid met het statuut 'internering vrij op proef' (N=1) en 'voorwaardelijke invrijheidstelling' (N=1). De andere juridische classificaties kwamen dit jaar bij aanmelding niet voor.

Het was de laatste jaren opvallend dat er steeds meer patiënten aanmelden zonder gerechtelijk kader. In 2024 betrof dit 43% van de aanmeldingen, de jaren voorheen ongeveer 1/3de van de aanmeldingen. Hoewel dit het idee geeft dat dit vrijwillige aanmeldingen zijn, kan dit op eigen initiatief zijn, of op initiatief van iemand in hun omgeving, maar ook ten gevolge van een huiszoeking of lopend onderzoek. De komst van de hulplijn Stop it Now! en de groeiende overtuiging omtrent behandelmogelijkheden aangaande een seksuele problematiek buiten een gerechtelijk kader, kunnen hier een invloed op hebben. Deze vaststelling lijkt in 2025 echter te zijn teruggevallen naar 1/4de van de aanmeldingen. Er zal moeten worden opgevolgd welke impact dit heeft op langere termijn. Daarnaast zijn de twee meestvoorkomende gerechtelijke statuten nog steeds probatieuitstel en de VOV-maatregel. De primaire gerechtelijke statuten blijven bijgevolg bij aanmelding grotendeels hetzelfde.

Tabel 9: Gerechtelijk statuut op het moment van intake (nieuwe patiënten in 2025)

Gerechtelijk statuut	Aantal	%
Probatieuitstel	14	38
Geen (op moment van intake)	7	19
Vrijheid onder voorwaarden (VOV)	5	14
Gedetineerd	5	14
Bemiddeling en Maatregelen	4	11
Geïnterneerd - vrijheid op proef (VOP)	1	3
Voorwaardelijke invrijheidstelling (VI)	1	3
Elektronisch toezicht	0	0
Voorlopige invrijheidsstelling (VLV)	0	0
Probatieopschorting	0	0

Ter beschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank (TBS)	0	0
Totaal	**37**	**100**

Figuur 13: Gerechtelijk statuut op het moment van intake (nieuwe patiënten in 2025)

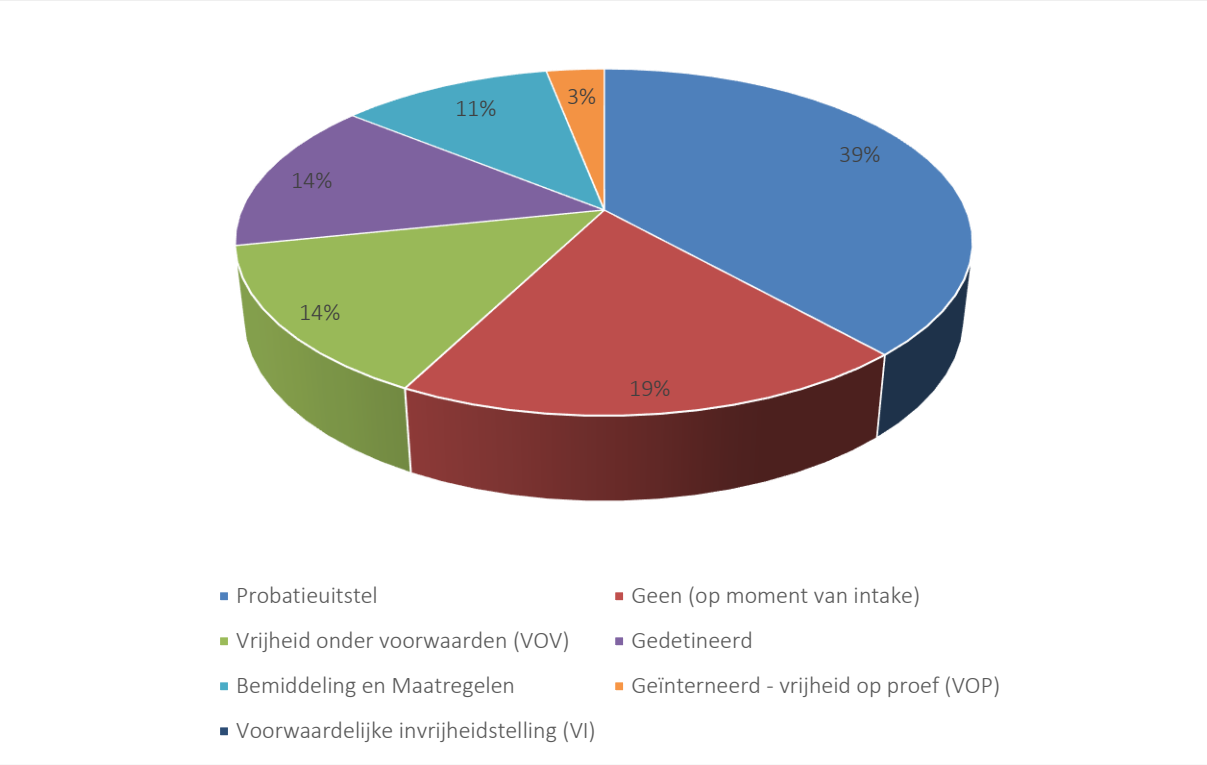

Ter informatie wordt ook nog een overzicht gegeven van de gerechtelijke status van alle lopende dossiers op de laatste dag van 2025.

Tabel 10: Gerechtelijk statuut op het moment van intake (alle lopende dossiers op 31/12/2025)

Gerechtelijk statuut	Aantal	%
Geen (bij aanmelding)	43	38
Probatieuitstel	31	27
Vrijheid onder voorwaarden (VOV)	17	15
Gedetineerd (bij aanmelding)	5	4
Bemiddeling en Maatregelen	4	3
Vrijheid op proef (VOP)	4	3
Voorwaardelijke invrijheidstelling (VI)	3	3

Elektronisch toezicht	2	2
Probatieopschorting	2	2
Geïnterneerd	2	2
Ter beschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank (TBS)	1	1
Voorlopige invrijheidstelling (VLV)	0	0
Beperkte hechtenis (halve vrijheid)	0	0
Totaal	**114**	**100**

Figuur 14: Gerechtelijk statuut op het moment van intake (alle lopende dossiers op 31/12/2025)

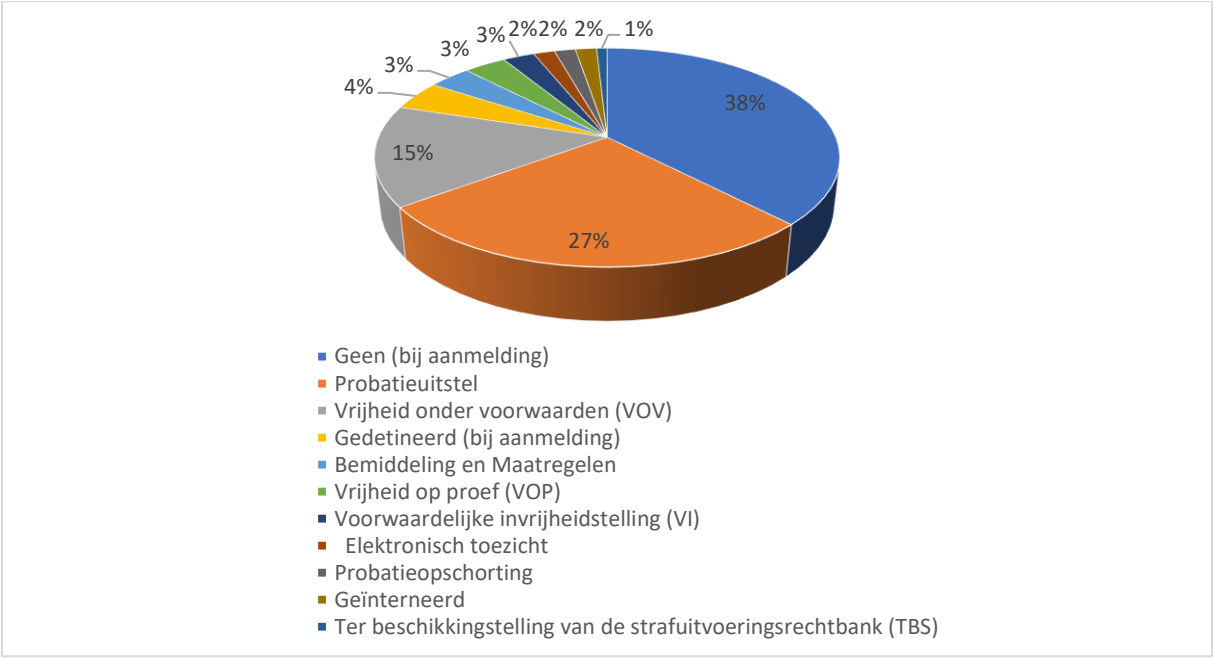

3.4. VERWIJZERS

De grootste verwijzer van patiënten die in het jaar 2025 op intakegesprek kwamen in het UFC betreft justitie, met 51% van de verwijzingen vanuit het justitiehuis en 16% van de verwijzingen vanuit de psychosociale dienst van de gevangenis (totaal 67%). Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van 2024 (46% justitiehuis, geen aanmeldingen vanuit de PSD), en vergelijkbaar met de verhouding justitiële aanmeldingen van het jaar ervoor (65%). Over het algemeen tonen de cijfers normaliter dat ongeveer drie vierde van de aanmeldingen gebeurt vanuit een justitiële instantie. De laatste jaren is deze verhouding enigszins gewijzigd en komen er meer aanmeldingen vanuit het eigen initiatief en/of de hulpverlening. Dit is beleidsmatig waar het UFC ook heeft op ingezet, onder andere met de opstart van

Stop it Now!. Het aantal intakegesprekken waarbij de patiënt zelf het initiatief nam is in 2025 opnieuw meer op het niveau gekomen van de laatste jaren, uitgezonderd van het jaar 2024. In 2024 ging dit over bijna één vierde (24%) van de aanmeldingen, wat een opmerkelijke stijging betrof die zich niet heeft bestendigd in 2025. Andere aanmeldingen kwamen in 2025 vanuit de geestelijke gezondheidszorg en de algemene zorg, ook Stop it Now! en een huisarts hebben de weg naar het UFC gevonden. De aanmeldingen vanuit de hulpverleningscontext betreft een duidelijke daling ten opzichte van vorig jaar. Echter leek 2024 ook op dat vlak een eerder uitzonderlijk jaar te zijn. De hulpverleningscontext was dit jaar goed voor 15% van de aanmeldingen, vorig jaar betrof dit 31% van de verwijzingen, in 2023 was dit maar 12%, in 2022 was dit 11% en in 2021 was dit 23%.

Het jaar 2024 was dus enigszins uitzonderlijk wat betreft de verhouding in aanmeldingen vanuit justitie, de hulpverlening en het eigen initiatief. De communicatie vanuit het UFC aan de partners in het samenwerkingsakkoord omtrent de aanmeldingsstop in 2024, ten gevolge van de financiële druk die het UFC ervaarde, kan hierop hebben ingespeeld.

Tabel 11: Verwijzers van de nieuwe patiënten in 2025

Verwijzer	Aantal	%
JUSTITIE		
Justitie - Justitiehuis	19	51
Justitie - PSD	6	16
HULPVERLENINGSCIRCUIT		
Stop it Now!	1	3
Algemeen ziekenhuis – algemene werking	1	3
Huisarts	1	3
Centrum Geestelijke Gezondheidszorg – forensisch team	1	3
Centrum Geestelijke Gezondheidszorg – algemene werking	1	3
NIET PROFESSIONEEL INITIATIEF		
Eigen initiatief	7	19
Totaal	**37**	**100**

We voegen hier ook nog een totaaloverzicht toe van alle patiënten die in behandeling waren op de laatste dag van 2025. Hieruit blijkt dat het merendeel werd aangemeld door een justitie-assistent (37%), samen met de aanmeldingen op eigen initaitief (28%). Binnen de justitiële verwijzingen kwam 10% van de aanmeldingen van de PSD, wat een stijging betreft ten opzichte van vorig jaar. De aanmeldingen op eigen initiatief zijn in verhouding licht gestegen in vergelijking met de vorige jaren (25% in 2022; 21% in 2022), maar ongeveer gelijk gebleven met 2024 (30%). De verwijzers van de UFC patiënten aan het einde van het jaar 2025 kwamen in totaal voor 46% vanuit justitie, wat een stijging betreft ten opzichte van vorig jaar maar gelijkloopt met de jaren voorheen. Wat betreft het hulpverleningscircuit gaat dit over 25%, wat merkelijk gedaald is ten opzichte van vorig jaar (30%) maar ook opnieuw op het niveau komt van de jaren voordien.

Tabel 12: Verwijzers (alle lopende dossiers op 31/12/2025)

Verwijzer	Aantal	%
JUSTITIE		
Justitie - Justitiehuis	42	37
Justitie - PSD	11	10
HULPVERLENINGSCIRCUIT		
Huisarts (privé)	5	4
Centrum Voor Geestelijke Gezondheidszorg – Algemene werking	3	3
Algemeen ziekenhuis – Psychiatrische afdeling voor volwassenen	3	3
Psychiatrisch Ziekenhuis - Algemene werking	2	2
Algemeen ziekenhuis – Raadpleging psychiatrie	2	2
Psychiatrisch Ziekenhuis - Medium Security, forensische afdeling	2	2
Centrum Algemeen Welzijnswerk – Hulpverlening Seksuele Delinquenten	2	2
Stop it Now! Vlaanderen	2	2
Algemeen ziekenhuis – Psychiatrische afdeling voor kinderen	1	1
Psychiatrisch Ziekenhuis – psychiatrisch verzorgingstehuis (PVT)	1	1
Algemeen Ziekenhuis - Algemene werking	1	1
Centrum Algemeen Welzijnswerk – jongeren adviescentrum	1	1
Centrum Algemeen Welzijnswerk – algemene werking	1	1
Centrum Voor Geestelijke Gezondheidszorg – forensisch team	1	1
Gehandicaptenzorg	1	1
NIET PROFESSIONEEL INITIATIEF		
Eigen initiatief	32	28
Initiatief vanuit de omgeving - Ouders	1	1
Totaal	114	100

Figuur 15: Verwijzers (alle lopende dossiers op 31/12/2025)

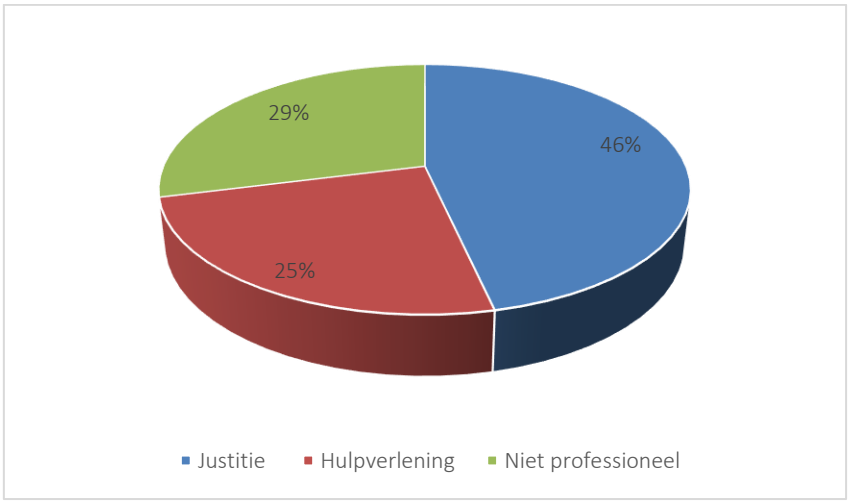

3.5. GECLASSIFICEERDE STOORNIS

Hieronder volgt een overzicht van de diagnoses op as I en as II van de DSM-IV die sinds 1993 aan de nieuwe patiënten op intake of herintake toegeschreven werden. In de loop van het jaar 2017 heeft het UFC gebruik gemaakt van de nieuwe DSM classificatie volgens de DSM 5. De American Psychiatric Association bracht in 2013 een nieuwe editie uit van de DSM. Als meest opvallende vernieuwing verlaat de DSM 5 het alom gekende categorisatiesysteem dat opgebouwd is uit assen (as I tot en met V). Voor wat betreft de categorie van de parafilieën benadrukt de DSM 5 dat niet elke parafilie noodzakelijkerwijs ook een stoornis is. Nieuwe toevoegingen zijn 'in een gecontroleerde omgeving' (zoals de gevangenis, waarbij de omgeving maakt dat bepaald gedrag dat nodig is om de diagnose te kunnen stellen, niet gesteld kan worden), en 'in remissie'. In het voorjaar van 2017 werd de structuur van de UFC-databank aangepast op basis van de nieuwe DSM-categorieën en codes. Omdat we pas vanaf 2017 de DSM 5 diagnoses zijn beginnen registreren, werden aanvankelijk zowel de DSM-IV diagnoses als de DSM 5 diagnoses geregistreerd en weergegeven in het jaarverslag. Echter worden heden vooral de DSM 5 diagnoses geregistreerd. Omwille van de overgang van het gebruik in de DSM-IV en de DSM 5, geven de registraties in de DSM-IV momenteel een onderschatting weer. Daarom is ervoor gekozen enkel het overzicht doorheen de jaren weer te geven. De nieuwe diagnoses in 2025 voor de DSM-IV worden niet meer apart opgenomen, nieuwe diagnoses in 2025 worden enkel weergegeven in de DSM 5. Op deze manier wordt een duidelijk beeld geschept van de voornaamste diagnoses waar het UFC mee geconfronteerd wordt, zowel over de jaren heen als in het voorbije jaar.

Tabel 13: As I diagnoses bij totaalpopulatie – DSM-IV (1993-2025)

Diagnose	N	%
Pedofilie	430	20
Efebofilie (*)	374	17
Exhibitionisme	146	7
Pedoseksueel niet pedofiel (*)	122	6
Hyperseksualiteit (**)	116	5
Efeboseksueel niet efebofiel (*)	90	4
Voyeurisme	57	3
Verkrachting van een volwassene (**)	40	2
Parafilie NAO	25	1
Fetisjisme	28	1
Seksueel sadisme	13	1
Transvestitisme	12	1
Frotteurisme	9	0
Seksueel misbruik van een minderjarige waarbij er geen leeftijdsverschil van 5 jaar is tussen de dader en het slachtoffer	10	0
Incest van een persoon met een slachtoffer dat niet minderjarig is (ouder dan 16j) (*)	7	0
Seksueel masochisme	5	0
Seksueel misbruik van volwassene	4	0
Zoöfilie (**)	8	0
Partialisme (**)	4	0
Seksueel misbruik van kind	1	0
Middelengerelateerde stoornis	186	8
Seksuele stoornis	66	3
Depressieve stoornis	58	3

Pervasieve ontwikkelingsstoornis / Autismespectrumstoornis (ASS)	50	2
Impulscontrolestoornis	29	1
Aandachtstoornis	26	1
Mentale retardatie	15	1
Angststoornis	18	1
Paniekstoornis	1	0
Psychotische stoornis	10	0
Bipolaire stoornis	8	0
Genderidentiteitsstoornis	7	0
Dementiële stoornis	5	0
Aanpassingsstoornis	3	0
Slaapstoornis	1	0
Leerstoornis	1	0
Hechtingsstoornis	1	0
Cognitieve stoornis NAO	1	0
Somatoforme stoornis NAO	1	0
Ongespecifieerde mentale stoornis	1	0
Andere	2	0
Uitgestelde diagnose op as I	192	9
Geen diagnose op as I	11	1
Totaal	**2194**	**100**

(*) Dit zijn categorieën van seksueel geweld gepleegd ten aanzien van minderjarigen die verder gedifferentieerd werden t.o.v. de bestaande diagnostische instrumenten DSM-IV-TR en ICD-10.

(**) Dit zijn bijkomende categorieën die gedifferentieerd worden t.o.v. de diagnoses Parafilie NAO, V61.21 of V61.1

Tabel 14: As II diagnoses bij totaalpopulatie DSM-IV (1993-2025)

Omschrijving	N	%
Antisociale persoonlijkheidsstoornis	148	14
Narcistische persoonlijkheidsstoornis	90	8
Persoonlijkheidsstoornis NAO	63	6
Borderline persoonlijkheidsstoornis	49	5
Vermijdende persoonlijkheidsstoornis	22	2
Mentale retardatie (milde/matige zwakbegaafdheid)	38	4
Afhankelijke persoonlijkheidsstoornis	8	1
Schizotypale persoonlijkheidsstoornis	8	1
Histrionische persoonlijkheidsstoornis	4	0
Schizoïde persoonlijkheidsstoornis	4	0
Ongespecificeerde aandachtsstoornis	1	0
Obsessieve-compulsieve stoornis	1	0
Uitgestelde diagnose op as 2 (!)	*558*	*52*

Geen diagnose op as 2	*87*	*8*
Totaal	**1081**	**100**

(!) bij de intake is het vaak nog niet duidelijk of het om een persoonlijkheidsstoornis gaat volgens de criteria van de DSM. Stricto sensu is het belangrijk hierbij ook heteroanamnestische informatie (bijvoorbeeld uit het netwerk van de patiënt) te hebben.

Hierbij een overzicht van de nieuwe geregistreerde DSM 5 diagnoses in 2025. Deze worden apart van de DSM-IV diagnoses geregistreerd. Het UFC heeft in het jaar 2025 bij intake vooral de DSM 5 diagnose geregistreerd, daarom wordt voor de nieuwe dossiers hier enkel de DSM 5 diagnose weergegeven. Onderstaande DSM 5 diagnoses werden dus voorheen ook opgenomen in bovenstaande DSM-IV diagnoses, echter na 2024 is dit niet meer het geval. Gezien de registratieperiode van de DSM 5 ondertussen al enige periode loopt, wordt ook een overzicht gegeven van het totaal aantal DSM 5 diagnoses ooit gesteld in het UFC. Vanaf midden 2017 werden er regelmatig DSM 5 diagnoses toegevoegd, vanaf het jaar 2018 gebeurde dit op structurele basis. De diagnoses staan geordend van meest voorkomend naar minst voorkomend. Zo is meteen duidelijk met welke diagnoses het UFC heden het meest geconfronteerd wordt. De tabel met het overzicht van DSM-IV diagnoses (van 1993 tot 2025) en de tabel met het totaaloverzicht van reeds gestelde DSM 5 diagnoses geven dus samen een duidelijk overzicht van de meest voorkomende diagnoses bij het UFC. We kunnen, voor alle duidelijkheid, dus niet met zekerheid uitgaan van de correctheid van de absolute aantallen, gezien er door dubbele registraties overlap, over- en onderschattingen kunnen inzitten. De verhoudingen geven desondanks een correct beeld weer.

Tabel 15: gestelde DSM-5 diagnoses in 2025

Diagnose	Aantal	%
Efebofiel (*)	14	20
Pedofiele stoornis	10	14
Hyperseksualiteit (**)	4	6
Efeboseksueel niet efebofiel (*)	3	4
Exhibitionisme stoornis	2	3
Seksueel masochismestoornis	2	3
Pedoseksueel niet pedofiel (*)	2	3
Zoöfilie (**)	2	3
Fetisjisme	1	1
Coprofilie	1	1
Travestiestoornis	1	1
Stoornis in alcoholgebruik – licht/matig/ernstig	4	6
Vermijdende persoonlijkheidsstoornis	4	6
Narcistische persoonlijkheidsstoornis	3	4
Stoornis in middelengebruik	3	4
Autismespectrumstoornis	3	4
Angststoornis	2	3
Schizoïde persoonlijkheidsstoornis	2	3

Borderline persoonlijkheidsstoornis	2	3
Ongespecificeerde persoonlijkheidsstoornis	1	1
Dwangmatige persoonlijkheidsstoornis	1	1
Depressieve stoornis	1	1
Aanpassingsstoornis	1	1
Posttraumatische stressstoornis	1	1
Motorische- of vocale-ticstoornis	1	1
`Totaal	71	100

(*) Dit zijn categorieën van seksueel geweld gepleegd ten aanzien van minderjarigen die verder gedifferentieerd werden t.o.v. de bestaande diagnostische instrumenten DSM-IV-TR en ICD-10.
(**) Dit zijn bijkomende categorieën die gedifferentieerd worden t.o.v. de diagnoses Parafilie NAO, V61.21 of V61.1

Tabel 16: gestelde DSM-5 diagnoses bij totaalpopulatie (2017-2025)

Diagnose	Aantal	%
Efebofiel (*)	138	18
Pedofiele stoornis	80	11
Hyperseksualiteit (**)	59	8
Efeboseksueel niet efebofiel (*)	47	6
Pedoseksueel niet pedofiel (*)	33	4
Exhibitionismestoornis	17	2
Voyeurismestoornis	15	2
Fetisjismestoornis	13	2
Verkrachting van een volwassene	9	1
Ongespecificeerde parafiele stoornis	7	1
Zoöfilie (**)	6	1
Andere gespecificeerde parafilieën	3	0
Seksueel masochismestoornis	3	0
Transvestiestoornis	2	0
Incest bij seksueel meerderjarige (+16j)	1	0
Frotteurismestoornis	1	0
Partialisme (**)	1	0
Coprofilie (**)	1	0
Stoornis in alcoholgebruik – licht/matig/ernstig	57	8
Stoornis in middelengebruik	49	7
Autismespectrumstoornis	30	4
Narcistische persoonlijkheidsstoornis	21	3
Verstandelijke beperking – licht	18	2
Depressieve stoornis	18	2
Antisociale persoonlijkheidsstoornis	16	2

Aandachtdeficiëntie	14	2
Ongespecificeerde persoonlijkheidsstoornis	13	2
Borderline persoonlijkheidsstoornis	11	1
Vermijdende persoonlijkheidsstoornis	9	1
Aanpassingsstoornis	6	1
Angststoornis	6	1
Somatisch symptoomstoornis	4	1
Neurocognitieve stoornis (beperkt/ernstig)	4	1
Posttraumatische stressstoornis	4	1
Gokstoornis	3	0
Ongespecificeerde verstandelijke beperking	3	0
Schizoïde persoonlijkheidsstoornis	3	0
Schizofrenie	2	0
Andere gespecificeerde gedragsstoornis	2	0
Andere gespecificeerde persoonlijkheidsstoornis	2	0
Genderdysforie	2	0
Ongespecificeerde aandachtdeficiëntie	2	0
Hechtingsstoornis	1	0
Paniekstoornis	1	0
Verstandelijke beperking – matig	1	0
Waanstoornis	1	0
Anorexia nervosa	1	0
Ongespecificeerde gedragsstoornis	1	0
Afhankelijke persoonlijkheidsstoornis	1	0
Bipolaire stoornis	1	0
Histrionische persoonlijkheidsstoornis	1	0
Ongespecificeerde psychotische stoornis	1	0
Dwangmatige persoonlijkheidsstoornis	1	0
Motorische- of vocale-ticstoornis	1	0
Totaal	**747**	**100**

(*) Dit zijn categorieën van seksueel geweld gepleegd ten aanzien van minderjarigen die verder gedifferentieerd werden t.o.v. de bestaande diagnostische instrumenten DSM-IV-TR en ICD-10.
(**) Dit zijn bijkomende categorieën die gedifferentieerd worden t.o.v. de diagnoses Parafilie NAO, V61.21 of V61.1

3.6. BEWINDVOERING

Elke eerste maandagochtend van de maand en elke derde woensdagnamiddag van de maand voert het UFC onderzoeken uit met als doel het opstellen van een omstandig medisch verslag bij personen met een lopende procedure 'bewindvoering'. Dit houdt in dat er een psychiatrisch onderzoek plaatsvindt om in te schatten of iemand onder bewind moet worden geplaatst ter bescherming van zichzelf of zijn eigendommen. Dit gebeurt door de ASO psychiatrie, onder supervisie van de directeur van het UFC, Prof. dr. Kris Goethals. Een verslag wordt opgesteld en overgemaakt aan het vredegerecht, waarop de vrederechter zich baseert voor het vellen van een oordeel. Er worden telkens een 3 à 4-tal patiënten gezien die allen in behandeling zijn in het psychiatrisch ziekenhuis te Duffel. In 2025 werden in totaal 63 patiënten gezien op onderstaande data: 06/01, 15/01, 19/02 , 03/03 , 19/03 , 16/04 , 05/05 , 22/05 , 02/06 , 18/06 , 16/07 , 04/08 , 20/08 , 17/09 , 15/10 , 03/11 , 19/11 , 17/12/2025.

4. BIJKOMENDE PROJECTEN UFC

4.1. STOP IT NOW!

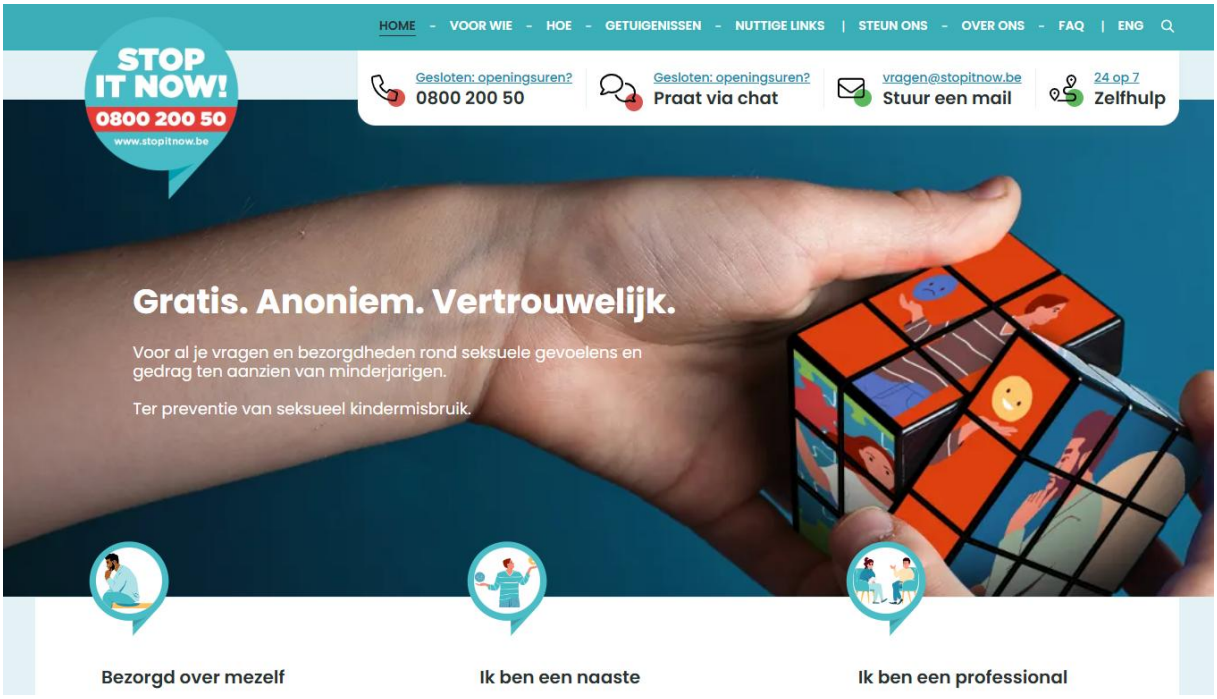

Stop it Now! is een internationaal preventieproject dat seksueel kindermisbruik aanpakt via sociale bewustwording en een hulplijn voor mensen die zich zorgen maken over hun eigen seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen, en hun naasten.

Stop it Now! wordt ondersteund door het UFC. Het UFC voert verschillende steunopdrachten uit om op een kwalitatieve manier aan preventie te kunnen doen. Het UFC organiseert opleiding en vorming, doet de communicatie, voert de evaluatie en ondersteunende opdrachten uit en zorgt voor de nationale en internationale inbedding van Stop it Now! in de bestaande netwerkstructuren. Minne De Boeck, onze criminologe, is projectverantwoordelijke van Stop it Now! Vlaanderen.

Stop it Now! werd in 1992 opgericht door de Amerikaanse Fran Henry om seksueel kindermisbruik te voorkomen. Fran Henry was zelf slachtoffer en wilde andere kinderen het leed dat haar was overkomen besparen. Stop it Now! bestaat inmiddels al in de Verenigde Staten (1992), Groot-Brittannië, Ierland (2002) en Nederland (2012).

In 2017 werd Stop it Now! ook opgericht in Vlaanderen. Stop it Now! Vlaanderen is een initiatief van het UFC en I.T.E.R. - een ambulant behandelcentrum voor preventie, begeleiding en behandeling van seksueel grensoverschrijdend gedrag – en krijgt ondersteuning van onder andere Child Focus, Sensoa, Zornet Icuro en het CAW. De hulplijn bereikte tot eind 2025 over de gehele periode reeds 4388 personen. In het jaar 2025 kon Stop it Now! 944 hulpvragen beantwoorden. In het jaar 2025 was 46% bezorgd over zijn of haar eigen seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen, 26% van de contacten ging over iemand die bezorgd was over iemand in de dichte omgeving, als naaste of professional. 12% van de vragen betrof een informatieve of maatschappelijke vraag en 16% betroffen

andere vragen. Voor meer informatie over de resultaten van de hulplijn verwijzen we graag naar het jaarverslag van Stop it Now!. Naast de hulplijn heeft Stop it Now! ook een aantal zijprojecten waarmee het ondersteuning tracht te bieden aan de hulplijn, de doelgroep die de hulplijn contacteert en ook tracht bij te dragen aan de preventie van seksueel kindermisbruik.

Online zelfhulpmodule – Stoppen is Mogelijk

Downloaders van seksuele misbruikbeelden nemen geregeld contact op met Stop it Now!, in 2020 was er een opmerkelijke stijging in de hulpvragen over het online kijkgedrag. Daarom zette Stop it Now! in 2021 extra in op deze problematiek door de verdere ontwikkeling van de online zelfhulpmodule 'Stoppen is Mogelijk'. Deze zelfhulpmodule kan de stap om anoniem en vertrouwelijk hulp te zoeken bij Stop it Now! verkleinen. Ook kan het motiveren om te stoppen met het kijkgedrag en zelf aan de slag te gaan met de problemen waar downloaders van seksuele misbruikbeelden mee worstelen.

Sinds de start van de online zelfhulpmodule 'Stoppen is Mogelijk' voor downloaders van seksuele beelden van minderjarigen hebben 17.174 Vlamingen de website bezocht. In 2025 bezochten in totaal 26.586 personen de website, waarvan 2.203 personen geregistreerd met Vlaams IP adres.

De zelfhulpmodule 'Stoppen is Mogelijk' biedt ook de zelfhulpopdrachten aan voor professionals. Hulpverleners die downloaders van seksuele misbruikbeelden behandelen kunnen dan ook gebruik maken van de zelfhulpopdrachten in hun behandeling. In 2023 zette Stop it Now! ook in op de ondersteuning van naasten van downloaders van seksuele misbruikbeelden van minderjarigen. Dit door middel van de lancering van een zelfhulpmodule voor naasten, die ook een plaats krijgt op de Stoppen is Mogelijk website. De ontwikkeling en totstandkoming van deze module gebeurt in samenwerking met Stop it Now! Nederland.

Handleidingen – 'Start het gesprek'

'Start het gesprek' voor naasten

Ook naasten verdienen informatie, ondersteuning en advies. Stop it Now! moedigt hen aan om hun bezorgdheden te bespreken met de persoon over wie zij zich zorgen maken. De juiste aanpak voor zo'n gesprek hebben we uitgewerkt in een handleiding die partners, familieleden en vrienden kunnen gebruiken als houvast. Stop it Now! kan deze handleiding gebruiken bij het bieden van hulp aan naasten en zij kunnen op hun beurt - wanneer nodig - terugkoppelen aan de hulplijn. Deze handleiding werd tevens verwerkt in de nieuwe naastenwerking van Stop it Now! die gestart is in 2023.

'Start het gesprek' voor professionals

Het is ook voor professionals niet eenvoudig wanneer ze ontdekken dat iemand met pedofiele gevoelens worstelt, seksuele gevoelens heeft of gedrag stelt ten aanzien van minderjarigen, of wanneer iemand aangeeft misbruikbeelden van minderjarigen te hebben bekeken. Ook professionals weten niet altijd hoe ze hierop dienen te reageren, wat ze kunnen ondernemen en bij wie ze terecht kunnen.

Stop it Now! biedt daarom ook ondersteuning aan professionals die geconfronteerd worden met het thema en/of de doelgroep tijdens hun professionele activiteiten. Daarom werd er een handleiding

ontwikkeld voor professionals om de problematiek en/of bezorgdheden bespreekbaar te maken. Deze handleiding werd gelanceerd in september 2021.

Meer info: www.stopitnow.be

Stop it Now! naastenwerking

Het jaar 2023 stond in het teken van een nieuw zijproject binnen SiN! Vlaanderen. In 2022 werd een projectaanvraag ingediend om een specifieke naastenwerking op te starten. Deze aanvraag kwam tot stand in samenwerking met partners zoals Sensoa, Child Focus, I.T.E.R., CAW Groep, ECHO, Trefpunt Zelfhulp en het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, afdeling Welzijn & Samenleving.

In 2023 breidde SiN! uiteindelijk uit met een specifiek hulpaanbod voor naasten van (potentiële) plegers van zedenfeiten. Hoewel de naasten geen directe slachtoffers zijn van het gepleegde misbruik, ervaren deze naasten van SiN! vaak heel wat moeilijkheden wanneer iemand uit de dichte omgeving of het gezin seksueel kindermisbruik heeft gesteld of seksuele misbruikbeelden van minderjarigen heeft bekeken. Ook kan het heel confronterend zijn wanneer ze ontdekken dat iemand in hun omgeving seksuele gevoelens ervaart voor kinderen. Het specifiek hulpaanbod voor naasten, zoals partners en familieleden van mensen die seksuele kindermisbruik hebben gepleegd, of van mensen die pedofiele gevoelens ervaren, is echter zeer beperkt. Toch spelen zij een essentiële rol in de preventie van seksueel kindermisbruik, alsook verdienen zij ondersteuning bij hun bezorgdheden.

Bovendien is het voor familieleden vaak een grote stap hulp te zoeken omwille van het taboe en het stigma dat rond het thema heerst. De hulp die toegankelijk is, is zeer beperkt en vaak enkel toegankelijk voor partners en familieleden van mensen die reeds in behandeling zijn bij een gespecialiseerd centrum voor seksueel afwijkend gedrag. Een laagdrempelig, toegankelijk aanbod voor familieleden die zelf op zoek zijn naar een luisterend oor en ondersteuning is bijgevolg essentieel.

SiN! ervaarde deze tekortkoming vaak aan de hulplijn wanneer de dichte naasten contact opnamen en wou bijgevolg dit hiaat invullen door een specifiek aanbod voor naasten van SiN! aan te bieden. Dit naastenaanbod bestaat enerzijds uit een online component, met name een specifieke naastenwebsite, online zelfhulpmodule voor naasten van downloaders van seksueel misbruikbeelden van minderjarigen en een naastenforum, alsook een face-to-face aanbod in de vorm van lotgenotengroepen anderzijds.

Het online naastenforum is een samenwerking tussen SiN! Vlaanderen en SiN! Nederland. Het betreft een afgesloten forum dat wordt aangeboden via de naastenwebsite, die enkel toegankelijk is voor naasten van (potentiële) plegers en mensen met een seksuele voorkeur voor minderjarigen. Het forum is een online plek voor partners, familie en vrienden die in hun omgeving te maken hebben met iemand die zich seksueel aangetrokken voelt tot minderjarigen of die (online) seksueel gedrag stelde ten aanzien van een minderjarige. Het forum biedt 24/7 een anonieme omgeving waarin ervaringen en vragen gedeeld kunnen worden. Het doel van het forum is ondersteunen voor naasten door naasten. Het forum wordt tevens gemodereerd door professionals van SiN!.

Naast het online aanbod, ontwikkelde SiN! voor naasten een draaiboek voor het organiseren van lotgenotengroepen voor naasten, alsook werden in 2023 de eerste lotgenotengroepen georganiseerd. Naasten hebben niet altijd een verregaande therapeutische interventie nodig, in tegenstelling tot de doelgroep die bezorgd is over zichzelf. Vaak hebben zij in de eerste plaats nood aan erkenning voor hun

bezorgdheden en laagdrempelige ondersteuning van lotgenoten. Een luisterend oor en het uitwisselen van ervaringen onder lotgenoten, gemodereerd door SiN! medewerkers met ervaring in de thematiek, kan daarbij helpen. SiN! tracht hiermee een groot hiaat in de hulpverlening op te vullen. Specifieke laagdrempelige hulp voor naasten van plegers van seksueel kindermisbruik, of mensen met pedofiele gevoelens, was tot op heden immers zo goed als onbestaande. Wanneer er wel al steun aan naasten geboden werd, gebeurde dat meestal enkel in het kader van de gespecialiseerde hulp aan de dader zelf. Tot eind 2024 werden er in totaal 5 lotgenotengroepen van 6 sessies georganiseerd. Dit stramien werd in 2025, na een verlenging van het project gedurende een jaar, verdergezet met nog eens drie lopende lotgenotengroepen.

Deelnemers voor de lotgenotengroepen worden gerekruteerd via de hulplijn SiN!, de naastenwebsite, intermediaire organisaties (justitiehuizen, huisartsen, politie,…) die in contact komen met naasten van (potentiële) plegers en mensen met pedofiele gevoelens, en de gespecialiseerde behandelcentra voor seksueel afwijkend gedrag. Na een kennismakingsgesprek, waarbij gepeild wordt naar de motivatie, interesse en verwachtingen, kunnen naasten aansluiten bij de opstart van een nieuwe lotgenotengroep.

Binnen deze lotgenotengroepen is er, naast het delen van ervaringen en het bieden van ondersteuning en erkenning aan elkaar, ruimte voor specifieke thema's die aan bod kunnen komen, afhankelijk van de vragen en noden van de deelnemers. Thema's die aan bod kunnen komen in de lotgenotengroepen zijn: informatie over juridische aspecten, theorieën en verklaringsmodellen voor seksueel kindermisbruik, functies van het kijken naar afbeeldingen van seksueel misbruik van minderjarigen, risicosignalen, impact van seksuele feiten op de omgeving, huisregels en positieve doelen, seksualiteitsbeleving en intimiteit bij koppels,… De thema's die daadwerkelijk behandeld worden zijn mede afhankelijk van de deelnemers aan de lotgenotengroep en van de aard van hun relatie tot de (potentiële) pleger. Er wordt steeds in interactie gegaan met de deelnemers die zelf bepaalde thema's kunnen aanbrengen en/of uitwerken. Het draaiboek voor het organiseren van lotgenotengroepen is dan ook voortdurend in evolutie.

Na het afronden van een cyclus wordt steeds afgestemd hoe er nazorg kan worden geboden. Enerzijds is er de mogelijkheid verdere contacten te leggen en ervaringen uit te wisselen via het afgesloten en gemodereerde naastenforum, anderzijds wordt bekeken welke andere mogelijkheden met betrekking tot nazorg nog nodig zijn (vb. doorverwijzing naar therapie, een afsluitend gesprek, verdere ondersteuning bij een vertrouwenspersoon in het privé-netwerk,…).

Na het organiseren van de lotgenotengroepen vindt een evaluatie plaats. Hier wordt niet alleen het inhoudelijke aspect geevalueerd, zoals: of het eventueel aangewezen is andere thema's uit te werken, andere methodieken toe te passen, of de lotgenotengroepen een positief effect hebben op bepaalde parameters als mentaal welzijn, isolatie en stigmatisering, …, maar ook de praktische uitvoering wordt aan een evaluatie onderworpen. Vragen worden onder de loep genomen als: dienen er andere afspraken en regels gehanteerd te worden, kan een samenwerking met ervaringsdeskundigen opgestart worden die een bijdrage kan leveren aan de lotgenotengroepen etc.

Het naastenproject wordt gefinancierd door het Fonds Gerald Futter van de Koning Boudewijnstichting en de Vlaamse overheid. Voor de cijfers en evaluatie van het naastenproject wordt specifiek verwezen naar het evaluatieverslag dat in dit kader werd opgesteld.

4.2. PROTECH-PROJECT

Bij het Protech project zijn het Universitair Forensisch Centrum (UFC), alsook Stop it Now! Vlaanderen betrokken als consortiumpartner. Deze organisaties vertegenwoordigen België in het onderzoek en staan hoofdzakelijk in voor de dataverzameling en uitrol van het pilootproject in België. Vanuit het UFC werken prof. dr. Goethals, Minne De Boeck en Larissa Van Puyvelde mee aan het onderzoek.

Het project ging van start in maart 2023 en werd afgerond in februari 2025. Het doel is een app te ontwikkelen die seksueel misbruikbeelden van minderjarigen en de toegang tot dit materiaal blokkeren. In samenwerking met deskundigen uit het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Duitsland en Nederland met expertise in preventie, onderzoek, criminologie, psychologie, online seksueel misbruik, etc. wil Protech een unieke app en technologie ontwikkelen die het bekijken van en de vraag naar dergelijk materiaal aanzienlijk zal verminderen.

De kern van Protech ligt in het gebruikersgerichte ontwerp, waarbij gebruik wordt gemaakt van geavanceerde modellen voor zelflerende technologie om in te kunnen grijpen bij personen die het risico lopen om op het internet toegang te krijgen tot materiaal van seksueel misbruik van minderjarigen. De applicatie, die vrijwillig wordt geïnstalleerd op apparaten, zal het internetverkeer in realtime monitoren. Wanneer er misbruikbeelden van minderjarigen worden gedetecteerd, dan blokkeert de app de weergave van en de toegang tot deze inhoud op het scherm van het apparaat.

Om de app te ontwikkelen werd in een eerste fase onderzoek verricht waarbij we input hebben gevraagd van potentiële gebruikers, alsook professionals die in dagelijkse praktijk werken met de doelgroep. Deze bevindingen dienden als basis om de app, genaamd Salus, te ontwikkelen. De uiteindelijke ontwikkeling van Salus zorgde voor vertraging in het proces, waardoor er geschakeld moest worden naar een andere aanpak voor het tweede deel van het onderzoek.

Het oorspronkelijke idee was namelijk om een negen maanden pilot in vier organisaties uit te rollen. De aanpak is gewijzigd naar een pilot te organiseren tussen de drie en zes maanden in drie organisatie, waaronder het UFC. Het UFC startte de pilot in september 2024 en eindigde in december 2024. Begin 2025 werden alle data verder geanalyseerd en geëvalueerd met betrekking tot gebruiksvriendelijkheid en -effectiviteit van de Salus app. Gezien de vertraging van de app, werd voor een deel van de partners verlenging aangevraagd. Het Protech project werd bijgevolg verlengd tot en met mei 2025.

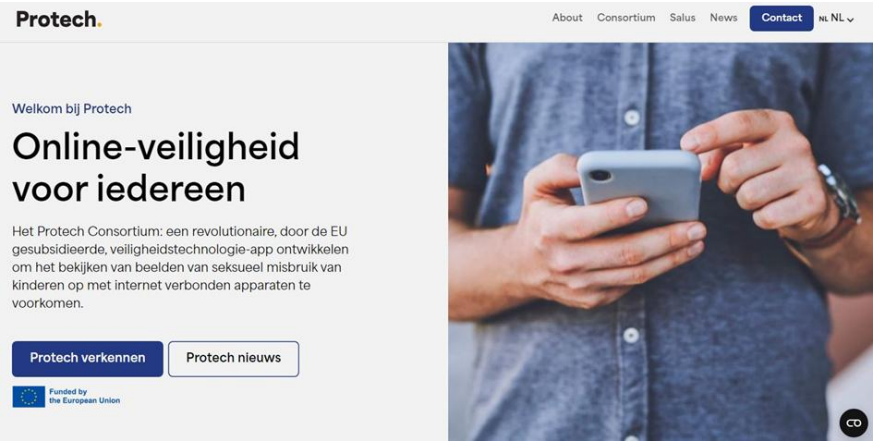

4.3. PREVENT AND PROTECT THROUGH (2PS)

In tegenstelling tot het Protech project vervullen het UFC en Stop it Now! Vlaanderen bij het 2PS project geen rol als consortiumpartner. We zijn namelijk deel van de adviesraad waar we voornamelijk een adviserende en ondersteunde rol vervullen vanuit de expertise waarover we beschikken met betrekking tot de thema's preventie en seksueel misbruik van minderjarigen. Deze adviesraad werd in het eerste deel van 2023 bijgewoond door Larissa Van Puyvelde en in het najaar nam Minne De Boeck de vergaderingen over.

Het uiteindelijke doel van het 2PS project is de bescherming van minderjarigen door het voorzien van ondersteuning voor mensen met seksuele interesse in minderjarigen, of personen die zich zorgen maken over hun gedachten door hen alternatieve mogelijkheden te bieden.

De consortiumpartners verbinden zich er toe om met project beleidsaanbevelingen te ontwikkelen over methoden voor de preventie van seksueel misbruik van minderjarigen, die in de hele Europese Unie toepasbaar zijn, alsook hoe de preventiemethoden praktisch mogelijk kunnen worden gemaakt. Verder zetten ze in om de kennis over deze doelgroep te vergroten en hen te begeleiden naar gedragsverandering. Tot slot, beogen ze preventieacties te verbeteren door trainingsmateriaal te ontwikkelen voor bijvoorbeeld eerstelijnspersoneel, zetten ze in op netwerking en bewustmakingscampagnes.

Bovenstaande doelen bereiken ze door zicht te krijgen op het huidige preventieve landschap, een plaats ontwikkelen waar alle hulpverlenings- of ondersteunende diensten te vinden zijn, het ontwikkelen van opleidingen voor betrokken partijen en herziening van de Europese regelgeving. Als laatste beogen ze een peer education platform te ontwikkelen, waar mensen die bezorgd zijn over zichzelf terecht kunnen.

In 2025 mocht het UFC deelnemen aan verschillende workshops en het Sparks in the Dark congres in functie van de betrokkenheid als lid van adviesraad. Het 2PS project eindigde in september 2025.

4.4. PROJECT SOCIALE KAART

In september 2015 werd de sociale kaart 'Hulpverlening aan seksuele delinquenten in Vlaanderen' gelanceerd. Deze sociale kaart geeft een overzicht van alle ambulante en residentiële gespecialiseerde voorzieningen die hulpverlening bieden aan volwassen seksuele daders in Vlaanderen. Alle nuttige gegevens over deze centra zoals het werkingsgebied, de contactgegevens, het hulpverleningsaanbod, de in- en exclusiecriteria en het verloop van aanmelding- en intakeprocedures kunnen erin worden teruggevonden.

Met dit instrument tracht het UFC een duidelijk en gestructureerd overzicht te geven van het Vlaams behandelaanbod, in functie van verwijzing en doorverwijzing tussen partners. De sociale kaart wordt daarom ook op regelmatige basis opnieuw afgetoetst bij de gespecialiseerde voorzieningen om het instrument actueel te houden. Het UFC hoopt hiermee logistieke steun te bieden maar ook samenwerking en afstemming tussen partners te bevorderen. Het UFC werkte dit project uit, onder toeziend oog van het Vlaams Begeleidingscomité, en met de hulp van alle gespecialiseerde voorzieningen in de ambulante en residentiële sector.

Aangezien de sociale kaart in 2017 meer dan twee jaar in gebruik was nam het UFC het initiatief de gespecialiseerde voorzieningen, die hulpverlening bieden aan volwassen seksuele daders in Vlaanderen, te bevragen naar de actuele situatie en eventuele veranderingen in hun aanbod. De geactualiseerde versie van de sociale kaart werd in september 2017 verspreid via de elektronische nieuwsbrief van het UFC en werd sindsdien meermaals opgevraagd en geconsulteerd via de website. In 2019 werd opnieuw een bevraging gedaan bij de gespecialiseerde behandelcentra naar de stand van zaken en eventuele wijzigingen. Verder volgde in 2020 de derde actualisatie van de sociale kaart. Omdat de laatste actualisatie in 2020 gebeurde, publiceerde het UFC in 2022 een vierde versie van de sociale kaart.

Het UFC voorziet de sociale kaart tweejaarlijks te actualiseren. Gezien de laatste actualisatie in 2022 gebeurde, lanceerde het UFC in december 2024 een vijfde versie. In 2026 wordt een nieuwe versie opgesteld met geactualiseerde informatie. De sociale kaart is ten allen tijde te raadplegen via Universitair Forensisch Centrum UFC - Sociale kaart.

4.5. HET CONTEXTPROJECT: AANBOD VOOR CONTEXTFIGUREN VAN (POTENTIËLE) PLEGERS VAN ZEDENFEITEN

Tot 2022 werden plegers van zedenfeiten of mensen die zich zorgen maken over hun seksuele interesses of seksueel gedrag hoofdzakelijk individueel behandeld in het UFC. De sociale context van (potentiële) plegers (denk hierbij aan partners, ouders of kinderen) bleef dan ook vaak in de kou staan. Dit ondanks dat het plegen van seksuele feiten en/of het ervaren van afwijkende seksuele interesses ook een enorme weerslag kan hebben op de naasten van (potentiële) zedenplegers. Naasten van (potentiële) zedenplegers worden geconfronteerd met zaken waar ze eerder geen weet van hadden en moeten soms noodgedwongen meegaan in het verdere traject. Dit kan heftige emoties en veel vragen oproepen bij een naaste. Omwille van schaamte en het stigma dat ook zij ervaren, zijn naasten van (potentiële) zedenplegers vaak weinig geneigd om hulp te zoeken bij hun eigen sociale netwerk of bij hulpverleningsinstanties. Veel naasten zijn dus hoofdzakelijk op zichzelf aangewezen om dit alles te verwerken, wat niet evident is. Dit alles legt niet enkel een druk op zichzelf als naaste, maar ook op hun relatie met de (potentiële) zedenpleger. In het verlengde hiervan kan de (potentiële) zedenpleger zijn voorheen ondersteunende netwerk zien afbrokkelen, hetgeen risico-verhogend kan werken. Door ondersteuning en psycho-educatie te voorzien aan contextfiguren omtrent de behandeling voor (potentiële) zedenplegers, maar ook door in de behandeling in te zetten op ondersteuning van het directe netwerk rond een (potentiële) zedenpleger kan dit voorkomen worden.

Met behulp van projectmiddelen van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ging het UFC in 2022 van start met het uitwerken en het implementeren van een aanbod gericht op contextfiguren van (potentiële) zedenplegers. Binnen dit aanbod wordt ingespeeld op de verschillende noden die contextfiguren kunnen ervaren. Zij worden geconfronteerd met een situatie die veel emoties, vragen, onzekerheden en onduidelijkheden met zich meebrengt. Vaak uiten zij de nood aan heldere en correcte informatie over de seksuele problematiek, het verloop van een juridische procedure, het plegen van zedenfeiten in het algemeen, mogelijke consequenties voor de sociale omgeving van de (potentiële) pleger en over potentiële risicosignalen en -situaties. Ook de behandeling van plegers van zedenfeiten in het algemeen en manieren waarop contextfiguren kunnen bijdragen aan hervalpreventie zijn veel gestelde vragen. Daarnaast zijn contextfiguren soms vragende partij om actief betrokken te worden bij het therapeutische proces van de (potentiële) zedenpleger. Tijdens deze therapeutische gesprekken wordt er voornamelijk ingezet op het versterken van de relatie en de verbinding tussen de (potentiële) pleger en zijn naaste. Hiertoe wordt er gewerkt aan het verbeteren van de communicatie tussen de (potentiële) pleger en zijn naaste. Het (opnieuw) leren communiceren over bezorgdheden, over grenzen en wensen zijn hierbij belangrijke doelstellingen. Verder wordt er aandacht besteed aan een eventuele vertrouwensbreuk tussen de (potentiële) pleger en zijn naaste en wordt er toegewerkt naar herstel van het vertrouwen. Ook reacties van onbegrip en verwerping die de naaste ervaart vanuit zijn/haar omgeving krijgen aandacht tijdens deze gesprekken. De frequentie waarmee deze gesprekken aangeboden worden, wordt telkens in overleg met de (potentiële) pleger en zijn naaste bekeken en kan variëren doorheen het traject. Hierbij wordt in het oog gehouden dat het behandeltraject van de (potentiële) zedenpleger niet in het gedrang komt. De behandeling van de (potentiële) pleger blijft immers de primaire opdracht van het UFC als gespecialiseerd behandelcentrum.

Met het uitbouwen van klinische expertise omtrent het werken met contextfiguren van zedenplegers, wil het UFC ook bijdragen aan de wetenschappelijke kennis omtrent het contextgericht werken met zedenplegers. Deze kennis is tot op de dag van vandaag immers beperkt. In dit verband wil het UFC ook inzetten op het in kaart brengen van hoe er vandaag de dag reeds contextgericht gewerkt wordt met zedenplegers in Vlaanderen en wat hierbij good practices, maar ook knelpunten zijn. In 2025 lag de focus van het contextproject, naast de verderzetting van de klinische activiteiten, op de eerste voorbereidingen van het eindrapport, de uitwerking van een evaluatie-survey voor de contextfiguren, alsook op het uitwerken van een survey voor de bevraging van het contextgericht aanbod van andere netwerkpartners in Vlaanderen.

Intern wordt regelmatig overleg georganiseerd om dit project op te volgen. Voor vragen omtrent het contextgerichte aanbod, kan u terecht bij Tineke Dilliën, Alana Schuerwegen en Gwen Verschaeve.

BIJLAGEN

I. UFC BIBLIOTHEEK IN 2025

UFCBIB0917	Psychiatry and Sexual Medicine, Lew-Starowicz, M., Giraldi, A., Krüger, T. H.C.
UFCBIB0918	Online Sexual Offending - Second Edition, Seto, Michael, C.
UFCBIB0919	Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie, Decorte Tom, Zaitch Damian
UFCBIB0920	Stalkers and their victims - second edition, Mullen, Paul, E., Pathé, Michele, Purcell, Rosemary
UFCBIB0921	Violence in healthcare, Shepherd, Jonathan
UFCBIB0922	The neurobiology of criminal behavior, Glicksohn, Joseph
UFCBIB0923	Handboek voor penitentiaire begeleiding van seksuele delinquenten, Cornet, J.-P., Mormont, Ch., Cosyns, Paul, De Doncker, Dirk, Oostvogels, I.
UFCBIB0924	The Neurobiology of Aggression and Rage, Siegel, Allan
UFCBIB0925	Medical management of the violent patient, Tardiff, Kenneth
UFCBIB0926	Aggression, Coccaro, Emil, F.
UFCBIB0927	Treating difficult couples, Whisman, Mark A., Snyder, Douglas K.
UFCBIB0928	Lies! Lies!! Lies!!!, Ford, Charles, V.
UFCBIB0929	Praktijkboek activerend hoger onderwijs, Van Petegem, Peter
UFCBIB0930	The mental health consequences of torture, Gerrity, Ellen, Keane, Terence M., Tuma, Farris
UFCBIB0931	Understanding and helping families, Schwebel, Andrew I., Fine, Mark A.
UFCBIB0932	Cognitieve gedragstherapie, Scott Michael J. , Stradling S.G., Dryden W.
UFCBIB0933	The anger workbook, Kolts, Russell L.
UFCBIB0934	The Good Lives Model of Correctional Rehabilitation, Ward, Tony, Vandevelde, Stijn, Willis, Gwenda M., Prescott, David S., Barnao, Mary, Wanzeele, Wouter
UFCBIB0935	Dagboek van een gerechtspsychiater, Chris Dillen, Damen Walter
UFCBIB0936	U bent de eerste aan wie ik dit vertel, Sanne De Clercq
UFCBIB0937	De zorgpocket, Buelens, Jellina, Lafaut, Liesbeth

II. UITNODIGING STUDIEDAG

Conferentie & online registratie

Live

Universiteit Antwerpen,
Klooster van de Grauwzusters - Promotiezaal

Address:
Lange Sint-Annastraat 7, 2000 Antwerpen

Te voet:
10 minuten lopen van het Centraal Station

Parkeren:
Gelegen op 2 minuten van de locatie

Deadline inschrijving:
Dinsdag 21 januari 2025

PARTNER* (excl. BTW) €90
STUDENT (excl. BTW) €90
NIET-PARTNER* (excl. BTW) €120

*van het samenwerkingsakkoord

Online webinar

Deadline inschrijving:
Dinsdag 21 januari 2025

PARTNER* (excl. BTW) €65
STUDENT (excl. BTW) €65
NIET-PARTNER* (excl. BTW) €95

*van het samenwerkingsakkoord

Registeer u om online of live deel te nemen aan de conferentie:

protechproject.eu/conference-2025

Programma

9.00 - 9.30	Ontvangst en koffie
9.30 - 9.45	Introductie
9.45 - 10.30	Nina Vaaranen-Valkonen | ReDirection - Protect Children & Dr. Hanna Lahtinen | Universiteit van Oost-Finland (UEF) *(ENG)*
10.30 - 11.15	Kevin Reulens: Federale Gerechtelijke Politie *(NL)*
11.15 - 11.35	Pauze
11.35 - 12.20	Theresa Ryan-Rouger: CESAGRAM, Missing Children Europe *(ENG)*
12.20 - 13.00	Lunch
13.00 - 13.45	Ida Oeverland: Lucy Faithfull Foundation *(ENG)*
13.45 - 14.30	Larissa Van Puyvelde: Protech project, Universitair Forensisch Centrum *(NL)*
14.30 - 14.50	Pauze
14.50 - 15.35	Hannes Gieseler: STOP-CSAM-Charité *(ENG)*
15.35 - 16.20	Minne De Boeck: Universitair Forensisch Centrum, Stop it Now! Vlaanderen *(NL)*
16.20 - 16.30	Slotwoord

Protech.

Gastsprekers

Nina Vaaranen-Valkonen | ReDirection - Protect Children
Dr. Hanna Lahtinen | Universiteit van Oost-Finland (UEF)

Protecting children from sexual violence calls for research-based holistic work *(ENG)*

Kevin Reulens | Federale Gerechtelijke Politie

Nieuwe digitale evoluties binnen online seksueel misbruik van minderjarigen en de bijhorende uitdagingen *(NL)*

Theresa Ryan-Rouger | CESAGRAM, Missing Children Europe

Putting the 'voice' back in grooming *(ENG)*

Ida Oeverland | Lucy Faithfull Foundation

Inform Plus and Engage Plus: Providing a psycho-educational approach to the treatment and prevention of further online offending *(ENG)*

Larissa Van Puyvelde | Universitair Forensisch Centrum

AI en technologie als bondgenoten bij de preventie van CSAM *(NL)*

Hannes Gieseler | STOP-CSAM - Charité

A brief therapeutic chat intervention for abstaining from the use of Child Sexual Abuse Material (CSAM) *(ENG)*

Minne De Boeck | Stop it Now! Vlaanderen,
Universitair Forensisch Centrum

Het gebruik van AI bij Stop it Now!: hoe een chatbot kan leiden tot 'blended care' voor CSAM plegers *(NL)*

Vragen? Stuur een e-mail naar info@ufc.be

Protech.

III. SOCIALE KAART - VIJFDE EDITIE

INHOUD

Voorwoord 3

Leeswijzer 4

Inhoud 5

West-Vlaanderen 6

Fronta - CGG Largo, CGG Mandel en Leie, CAW Zuid-West-Vlaanderen 7
ZDSG Brugge - CAW Noord-West-Vlaanderen 8
FIDES-A - CGG Prisma 9
FIDES-R - PZ Sint-Amandus Beernem 10

Oost-Vlaanderen 12

Forensisch Ambulant Begeleidingsteam (FAB) - CAW Oost-Vlaanderen 12
Team Forensische Zorg - CGG Adentro 13
Gerechtelijke Alternatieve Maatregelen - Schelde Dender Waas 14
Kliniek Forensische Psychiatrie - Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Lucia, Sint-Niklaas 15
Diga - Psychiatrisch Centrum Baptist, Zelzate 17

Antwerpen 19

Finis - CGG VAGGA Antwerpen 20
Asterisk Antwerpen - CAW Antwerpen 22
Universitair Forensisch Centrum (UFC) - Dienst Psychiatrie, Universitair Ziekenhuis Antwerpen 23
Geïntegreerde Werking Mechelen - CAW Boom, Mechelen, Lier en CGG De Pont 24
Forensisch Volwassenenteam (FVT) - CGG Kempen & CAW De Kempen 25

Vlaams-Brabant en Brussel 27

ZDSG Leuven - CAW Brussel 28
I.T.E.R. - CGG Ahasverus & CAW Brussel & ALBA vzw & Zonnelied vzw 29
Forensisch Team - CGG Vlaams-Brabant Oost 31
Zorggroep Sint-Kamillus 32

Limburg 34

HSD & ZDSG Limburg - CAW Limburg 35
Forensisch Team - Integra 37
Zorgeenheid Mira - Psychiatrisch Ziekenhuis Asster 39

Universitair Forensisch Centrum (UFC)

Dienst Psychiatrie
Universitair Ziekenhuis
Antwerpen

Drie Eikenstraat 655, 2650 Edegem - T 03 821 34 38 - info@ufc.be - www.ufc.be

Antwerpen. Bij uitbreiding: ook Dendermonde, Sint-Niklaas, Turnhout, Mechelen

Tijdens kantooruren

Het UFC maakt deel uit van het centraal instroomteam regio Antwerpen, samen met FINIS en Asterisk.

Het UFC fungeert als Vlaams steuncentrum inzake de behandeling en begeleiding van seksuele daders (Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse gemeenschap).

Wim Huys, algemeen coördinator
Prof. dr. Kris Goethals, directeur

Psychiater: 0,5 VTE
Psycholoog: 1,5 VTE
Psychologisch consulent: 0,7 VTE
Criminoloog: 1,0 VTE
Psycholoog/algemeen coördinator: VTE: 0,80
Assistent psychiater in opleiding: VTE: 0,50
Medisch secretaresse: 0,8 VTE

Aanmelding en intake

Het aanbod binnen de forensische werking staat open voor:
- **Plegers van seksueel misbruik** (zoals beschreven in het samenwerkingsakkoord), inclusief:
  - **vrouwelijke daders;**
  - **zwakbegaafden,** indien voldoende sociaal adaptieve vermogens en een gesprekstherapie haalbaar is;
  - cliënten met een **psychiatrische problematiek,** indien er geen te zware psychiatrische belasting aanwezig is.
- **Vrijwillig cliënteel** met (risico op) seksueel afwijkend gedrag.

Het UFC heeft **geen aanbod voor:**
- Volledige ontkenning van enige psychoseksuele problematiek; er is wel een aanbod voor gedeeltelijke ontkenning en minimalisering van de feiten;
- **Anderstaligen.** De Nederlandse taal moet voldoende beheerst worden voor deelname aan de gesprekstherapie;
- **Personen met een ernstige mentale beperking** waarbij een gesprekstherapie onmogelijk is;
- Cliënten met een **verslavingsproblematiek** die de behandeling van de seksuele problematiek in de weg staat;
- Cliënten met een **agressiehanteringsprobleem.**

Aanmelden kan via telefoon, post of mail. U kan de medewerkers rechtstreeks of via het secretariaat contacteren. Aanmeldingen van justitiële cliënten worden besproken op het Centraal Instroomteam van de Antwerpse regio. Daar wordt beslist of en in welke voorziening er al dan niet een intake gepland wordt.

Personen die in voorarrest/voorhechtenis in de gevangenis verblijven, kunnen zich niet aanmelden voor een intakegesprek. Dit is pas mogelijk nadat de cliënt zich in vrijheid bevindt. Aanmeldingen onder Elektronisch Toezicht worden individueel geëvalueerd qua haalbaarheid.

De intake gaat steeds door op maandagvoormiddag en omvat verschillende onderdelen:
- Afname van bloedstalen;
- Een gesprek met de psycholoog en criminoloog;
- Een gesprek met de psychiater.

Deze informatie wordt teruggekoppeld op de teamvergadering. Het team neemt hierbij een beslissing omtrent het al dan niet opstarten van een behandeling.
Deze beslissing wordt telefonisch en/of schriftelijk gecommuniceerd aan de cliënt en/of de verwijzer.

Behandeling

Het UFC biedt **enkel individuele behandeling.** De frequentie van de gesprekken varieert naargelang de noden van de specifieke patiënt. Indien aangewezen en mogelijk wordt ook de context van de pleger betrokken in de behandeling.

Het UFC biedt geen groepsbehandeling aan.

Het UFC besteedt behandelingen uit indien hier aanwijzingen voor zijn (bv. patiënt wordt opgevolgd voor specifieke problematiek door privétherapeut). Het UFC volgt de patiënt op door middel van een halfjaarlijkse consultatie en staat in contact met de therapeut. Het UFC ondertekent de prestatieverbintenis, met vermelding van de externe behandelaar.

De wachtlijst fluctueert met een gemiddelde van 6 maanden.